

INSTRUCCIONS TÈCNIQUES PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

INSTRUCCIONS TÈCNIQUES PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

Les instruccions són l'instrument per donar resposta a la part ambiental de la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013).

Determinen els criteris ambientals comuns que cal introduir, de manera homogènia a tot l'Ajuntament, en la compra i contractació dels dotze grups de productes i serveis definits com a prioritaris:

Serveis d'alimentació

Subministrament d'electricitat

Elements de comunicació

Equips informàtics

Fusta

Mobiliari d'oficina

Projectes d'obres

Esdeveniments

Paper

Neteja i recollida selectiva de residus d'edificis

Productes tèxtils

Vehicles

Les instruccions s'han definit i consensuat amb tots els actors implicats i rellevants per a cada producte i servei. Els aspectes generals comuns a totes les instruccions són els següents:

A QUI S'APLICA?

A l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador i als contractes que tenen per objecte els productes i serveis inclosos a l'abast de cada instrucció.

HI HA EXCEPCIONS?

Els òrgans de contractació i els responsables dels contractes podran aplicar excepcions quan considerin que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals establertes en les instruccions.

En aquests casos, hauran de justificar-ho degudament a l'expedient de contractació segons el que especifica cada instrucció.

QUIN ÉS L'ABAST I ELS CRITERIS QUE CAL APLICAR?

A cada instrucció es defineixen les tipologies dels productes i serveis als quals s'apliquen les instruccions (abast), les línies generals que estableix la instrucció (prioritats) i els aspectes ambientals per incloure en la contractació (criteris ambientals).

SE'N FA SEGUIMENT?

El responsable del contracte supervisa el compliment i l'execució de les clàusules ambientals establertes als plecs, i ha de remetre la informació detallada a cada instrucció als responsables del Programa Ajuntament+Sostenible, encarregats de seguir el compliment de les instruccions.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SERVEIS DE
MENJADOR
(*CATERING*
PERMANENT)

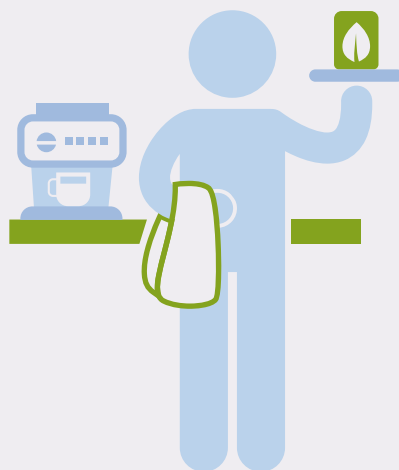
SERVEIS DE
CATERING
PUNTUAL

SERVEIS DE
VENDING

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Aliments d'agricultura ecològica
i de comerç just

Materials i
productes ecològics
en parament de
taules, cuina i
neteja

Eficiència
energètica de la
maquinària
utilitzada

Bones pràctiques
de prevenció i bona
gestió de residus

Formació ambiental
del personal

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022 i la Declaració institucional sobre el comerç just del 2002, treballa per minimitzar els impactes ambientals dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba l'alimentació.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per la contractació de serveis d'alimentació, així com d'altres tipus de serveis que incloguin com a part del contracte l'oferiment de serveis d'alimentació, d'acord amb el que especifica la clàusula 3 d'aquesta instrucció.

Per assolir aquest objectiu, la present instrucció:

- a. Classifica les tipologies principals de serveis d'alimentació que contracta l'administració
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en contractar-los
- c. Estableix els aspectes de sostenibilitat principals que s'han de tenir en compte en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan aquest contracte ho requereixi.

En el cas de contractes de serveis integrals que incloguin serveis d'alimentació, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris d'acord amb les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

3.1 Tipologies de serveis

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de serveis següents:

- La contractació de serveis de menjador d'escoles bressol municipals (*catering* permanent)
- La contractació de serveis de *catering* puntual
- La contractació de serveis o instal·lació de màquines de venda automàtica (*vending*)

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes d'altres serveis d'abast més ampli, que incloguin serveis d'alimentació de *catering* o *vending* –per exemple de gestió integral d'equipaments, centres municipals, etcètera– sempre que l'aplicació sigui compatible i no comporti cap perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte.

En el cas de l'adquisició de productes d'alimentació, no s'estableixen criteris específics, però les prioritats i línies que indica la instrucció en relació amb les característiques ambientals dels productes que cal lliurar han de servir d'orientació i s'han de preveure en el moment de l'adquisició.

Per a qualsevol altre servei o contracte que inclogui serveis d'alimentació, la instrucció no s'aplica directament, tot i que les prioritats i línies que indica la instrucció poden servir d'orientació en contractar-los.

3.2 Definicions

Per a les tipologies esmentades s'entén el següent:

Serveis de menjador

S'entén com a servei de menjador la contractació del servei d'elaboració d'àpats regulars, ja sigui in situ, a les cuines de propietat municipal, com a les cuines de l'empresa adjudicatària, en els casos en què l'equipament que cal abastar no disposi de cuina (*catering* permanent).

El servei, generalment, inclou també la contractació del personal de cuina, la neteja de l'espai i la retirada dels residus generats durant el servei.

Serveis de catering puntual

S'entén com a servei de *catering* puntual la contractació de serveis d'oferiment de begudes o aliments ja cuinats, de manera puntual, en el marc de l'organització d'un esdeveniment (jornada, congrés, reunió, celebració, etcètera).

En general, el servei inclou, a més del transport dels aliments, el personal de servei, i pot incloure la neteja de l'espai i la retirada dels residus generats durant el servei.

Serveis de venda automàtica (*vending*)

S'entén com a servei de venda automàtica la instal·lació i el manteniment de màquines expendedores de begudes o aliments (refrigerats o no) amb reposició dels productes, tant de venda al públic en general en equipaments, centres municipals, espais o serveis públics, com de venda interna en edificis municipals, destinada exclusivament al personal de l'administració.

D'acord amb això, s'entén que es produeix un servei tant si existeix un contracte de prestació de serveis amb pagament d'un cànon per fer-ne explotació, com si es limita a una autorització d'instal·lació sense pagament de cànon.

4 PRIORITATS QUE CAL CONSIDERAR EN ELS SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

4.1 Prioritats

L'element particular i característic dels serveis d'alimentació són els aliments en si mateixos, i la producció i el processament d'aquests aliments són ambientalment molt rellevants. Les diferències en termes d'impactes associats als diferents mètodes de producció fa que sigui necessari establir prioritats en el consum final per promoure un model de menys impacte. Així, a l'hora de contractar serveis d'alimentació és prioritari:

- Introduir aliments bàsics i manufacturats d'agricultura ecològica i de comerç just.
- Valorar les ofertes de serveis que utilitzin més productes d'aquest tipus.
- Consolidar la presència d'aquest tipus d'aliments quan ja s'hagin introduït en contractes anteriors i incrementar-la progressivament en la mesura que sigui possible.

És igualment prioritari, en els mateixos termes:

- Introduir l'ús d'articles, materials i productes ecològics en les activitats associades al servei (parament de taules, cuina i neteja).
- Introduir i millorar progressivament l'eficiència energètica de la maquinària utilitzada.
- Introduir i consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus.
- Garantir la formació ambiental del personal d'aquest tipus de serveis.

Aquests aspectes, tot i que no són particulars dels serveis d'alimentació, resulten igualment prioritaris ja que reforcen altres polítiques ambientals —de promoció de productes ecoetiquetats, d'eficiència energètica i de prevenció de residus— i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible.

Aquests segons aspectes, tot i que no són centrals, i en molts casos precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, són sovint més fàcils d'assumir per les empreses licitadores, però no poden quedar aïllats dels primers.

4.2 Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i s'aplica a contractes de naturalesa i valor molt divers. En cas que l'òrgan de contractació competent consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri que el contracte en si mateix no és apropiat per aplicar aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe en què concret, com a mínim:

- els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb els criteris ambientals que estableix cadascun dels àmbits d'aplicació.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat que cal tenir en compte en cadascuna de les tipologies de serveis indicades:

Serveis de menjador

Origen i qualitat dels productes

Vaixella, coberteria i parament de taules

Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus

Maquinària eficient

Formació

Serveis de catering

Origen i qualitat dels productes

Vaixella, coberteria i parament de taules

Gestió i prevenció de residus

Formació

Serveis de vending

Origen i qualitat dels productes

Lliurament de gots d'un sol ús

Retorn d'envasos

Maquinària eficient

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació dels serveis d'alimentació descrits anteriorment.

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'acredita que es compleixen els criteris assenyalats. Als articles següents s'indica quan

es poden incorporar els criteris com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin contractar serveis diferents, caldrà diferenciar-los per lots i incloure en cada lot els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

5.1 Criteris per a serveis de menjador

En la contractació de serveis de menjador es consideraran sempre algun o tots els criteris ambientals sobre l'origen i la qualitat dels productes alimentaris (I) i tots els criteris possibles per a la resta d'aspectes de sostenibilitat que s'estableixen a continuació (II a VI):

I- Origen i qualitat dels productes

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb la qualitat i l'origen dels productes:

- Les fruites i verdures hauran de ser fresques, de temporada (segons el calendari de l'annex I) i es podrà establir l'obligatorietat de subministrar determinats articles procedents d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007) com les patates, les cebes, les pastanagues, o bé les pomes, les peres, les taronges o els plàtans, per exemple.
- Progressivament, la llista de productes procedents o amb certificació d'agricultura ecològica s'estendrà, en la mesura que sigui possible, a productes elaborats com: cereals i derivats (pasta), iogurts o postres lactis, sucs o llegums.
- El sucre, el cafè, la xocolata i el te hauran de ser, algun o tots, d'agricultura ecològica i comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final).

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors, l'òrgan de contractació incorporarà com a criteri d'adjudicació valorable:

- L'ús d'oli d'oliva procedent d'agricultura ecològica.
- L'ampliació de l'oferta de fruites i verdures d'agricultura ecològica més enllà dels mínims requerits, quan així s'hagi establert.
- La incorporació de nous productes d'origen ecològic a l'oferta, com llegums, cereals (i derivats), ous, carn, sucs, o lactis, entre d'altres.
- La incorporació de peix fresc o productes del mar amb certificació de procedència controlada i sostenible (tipus MSC, Friend of the Sea o equivalents).
- L'ampliació de l'oferta de productes d'agricultura ecològica i comerç just més enllà dels mínims requerits, quan així s'hagi establert.

II- Vaixel·la, coberteria i parament de taules

L'òrgan de contractació inclourà, sempre que correspongui, les obligacions següents entre les tasques i especificacions que ha de complir l'empresa adjudicatària:

- Sempre que entre el material inventariat de la cuina o menjador hi hagi la corresponent dotació de safates, plats, gots i coberts reutilitzables, l'empresa adjudicatària estarà obligada a fer-los servir i a la seva reposició en cas de trencament o pèrdua.
- En cas d'autoservei amb safates, quedarà expressament prohibit l'ús de paper d'un sol ús per protegir les safates.
- En cas d'haver d'utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (tovalles i tovallons), hauran de ser de paper 100% reciclat.
- En primera instància, l'aigua sempre se servirà de subministrament urbà i en gerres. Ateses les necessitats del col·lectiu i en cas d'haver de demanar aigua embotellada per raons organolèptiques, el proveïment es farà amb garrafes d'un mínim de 5 litres i se servirà igualment en gerres.

En els casos que la cuina o el menjador no disposin de la dotació corresponent, o en casos equivalents de *catering* permanent, l'òrgan de contractació incorporarà com a criteri d'adjudicació valorable:

- El compromís d'utilitzar tovalles, plats, gots o coberts reutilitzables de manera exclusiva o parcial (en aquest cas caldrà valorar-ho proporcionalment a l'amplitud de l'oferta).
- Si no és possible incorporar el criteri anterior, el compromís d'utilitzar plats, gots o coberts compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent.

En cas que per raons organolèptiques s'hagi deixat de fer servir aigua de l'aixeta, l'òrgan de contractació ha d'incorporar com a criteri d'adjudicació valorable:

- Que l'empresa presenti una opció de millora de la qualitat de l'aigua de l'aixeta que s'ha de servir a les taules (sistema de filtració contrastat i garantit, del qual presentarà la documentació corresponent), i es compromet a instal·lar-la i mantenir-la a càrrec seu durant el període de vigència del contracte.
- Si no és possible aplicar el criteri anterior, el compromís d'utilitzar un sistema d'aigua envasada en garrafes de 20 litres, retornable i reomplible, que se servirà igualment en gerres.

III- Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus

Quan el servei prevegi l'ús i la neteja d'un espai de cuina o del mateix espai de menjador, o altres tasques de neteja associades al servei, l'òrgan de contractació ha d'incloure els criteris ambientals definits i descrits en l'apartat "Contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja o retirada de residus" de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el servei de neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#).

IV- Maquinària eficient

En cas que es prevegi incorporar al contracte de serveis la renovació de part de l'equipament de la cuina (rentaplats, cuina, forns, neveres, etcètera), l'òrgan de contractació

haurà de determinar prèviament que els nous equips hauran de disposar de la classificació de màxima eficiència energètica (i estalvi d'aigua) disponible en el mercat.

Quan correspongui executar la renovació, l'empresa adjudicatària haurà de presentar la documentació corresponent a l'òrgan contractant per tal que doni el vistiplau abans de la instal·lació del nou aparell.

V- Formació

L'òrgan de contractació incorporarà com a requeriment que els plans de formació del personal de l'empresa adjudicatària incloguin els aspectes ambientals associats al servei, d'acord amb aquesta instrucció.

L'empresa adjudicatària disposarà de 3 mesos posteriors a l'adjudicació per impartir la formació corresponent i presentar a la persona responsable del contracte la documentació acreditativa corresponent al personal adscrit al servei.

5.2 Criteris per a serveis de *catering* puntual

En la contractació de serveis de *catering* puntual es consideraran sempre els criteris ambientals següents:

I- Origen i qualitat dels productes

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb la qualitat i l'origen dels productes:

- Com a mínim, un dels aliments principals del servei haurà de ser procedent d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007). En cas de les fruites i verdures, hauran de ser fresques i de temporada.
- El cafè haurà de ser d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007) i de comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final).

- En cas d'incloure begudes fredes, com a mínim una beguda haurà de ser d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007), o de comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final) o procedir d'empreses d'inserció o de centres especials de treball.

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors, l'òrgan de contractació incorporarà com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits.

II- Vaixel·la, coberteria i parament de taules

L'òrgan de contractació inclourà, sempre que correspongui, les obligacions següents entre les tasques i especificacions que ha de complir l'empresa adjudicatària:

- Ús de safates, plats, gots i coberts reutilitzables.
- En cas d'haver d'utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (tovalles i tovallons), hauran de ser de paper 100% reciclat.
- En primera instància, l'aigua sempre se servirà de subministrament urbà i en gerres. En cas d'haver de demanar aigua embotellada per raons organolèptiques, el proveïment es farà amb garrafes d'un mínim de 5 litres i se servirà igualment en gerres.

En els casos en que l'òrgan de contractació ho consideri adequat podrà incorporar algun dels criteris següents com a criteri d'adjudicació valorable:

- El compromís d'utilitzar tovalles, plats, gots o coberts reutilitzables de manera exclusiva o parcial (en aquest cas haurà de valorar-ho proporcionalment a l'amplitud de l'oferta).
- Si no és possible incorporar el criteri anterior, el compromís d'utilitzar plats, gots o coberts compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent.

III- Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus

En el cas que l'empresa a la qual s'encarregui la realització del servei sigui també responsable de la neteja posterior de l'espai i de la retirada dels residus generats durant el servei, l'òrgan de contractació inclourà els criteris ambientals de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el servei de neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#) pertinents, d'entre els que descriu l'apartat "Contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja o retirada de residus" de la *instrucció*. En especial, es prestarà atenció a la recollida selectiva dels residus generats en aquest tipus de servei (paper, envasos i matèria orgànica), per als quals l'empresa haurà de proporcionar els recipients corresponents, de manera acordada amb la persona responsable del centre on es realitzi el servei.

IV- Formació

L'empresa haurà de garantir que el personal que s'encarregarà del servei coneix i està preparat per aplicar els criteris ambientals d'execució associats, en especial de les bones pràctiques de prevenció i gestió de residus.

5.3 Criteris per a serveis de venda automàtica (*vending*)

En la contractació o els acords per a l'autorització d'instal·lació de serveis de venda automàtica es consideraran sempre els criteris ambientals següents:

I- Origen i qualitat dels productes

- A les màquines de begudes calentes, el cafè haurà de ser d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007) i de comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final).
- A les màquines de begudes fredes, com a mínim una beguda haurà de ser d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007), o de comerç just

(d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final) o procedir d'empreses d'inserció o de centres especials de treball.

- A les màquines d'aperitius i aliments, com a mínim tres productes hauran de ser d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament del Consell Europeu 834/2007), o de comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final) o procedir d'empreses d'inserció o de centres especials de treball.

No s'admetrà l'oferta de cap producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG perquè conté organismes modificats genèticament, d'acord amb el Reglament 1830/2003/CE del Parlament Europeu i del Consell.

La direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, valorarà de les diferents ofertes l'ampliació del nombre de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits:

- A les màquines de begudes calentes: que el sucre, el te o la xocolata sigui d'agricultura ecològica o de comerç just.
- A les màquines de begudes fredes i d'aperitius i aliments: que s'ofereixi un nombre més gran de begudes o productes procedents d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball dels que s'estableixen com a obligatoris.

De manera addicional, es podrà establir l'obligatorietat o valorar la possibilitat que l'empresa informi els usuaris potencials d'aquestes característiques dels productes i en promogui el seu coneixement i consum, més enllà de la venda automàtica.

II- Maquinària

- Les màquines de begudes calentes hauran de tenir l'opció d'oferir el servei amb got o sense (bimodal) i, sempre que sigui possible, amb cost afegit pel lliurament de got, per tal d'afavorir l'ús de gots reutilitzables.
- Totes les màquines hauran de complir amb els requisits energètics de la classe energètica B o superior, segons la classificació EVA-EMP o equivalent.

La direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, valorarà:

- A les màquines de begudes calentes:
  - que continguin gasos refrigerants amb potencial d'escalfament global inferior a 150¹.
  - que disposin d'enllumenat amb sistemes de baix consum tipus LED.
  - que disposin de detectors sensors o detectors de moviment mitjançant els quals l'enllumenat de la màquina s'encén i s'apaga automàticament.
- A les màquines d'aperitius i aliments:
  - que en cas que diferents tipus de productes necessitin temperatures diferents, la màquina disposi de doble compartiment amb temperatures diferenciades.

III- Retorn d'envasos (*reverse-vending*)

En els casos que es cregui oportú, la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, incorporarà com a criteri obligatori o valorable que la instal·lació de les màquines de venda automàtica s'acompanyi de la instal·lació d'una màquina de retorn dels envasos (*reverse-vending*) corresponents als lliurats en les màquines i n'establirà la localització.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació o, en tot cas, la documentació amb els requeriments establerts a les empreses de *vending* a les quals s'hagi sol·licitat l'oferta de serveis.
- Còpia de l'informe d'adjudicació o, si escau, la documentació aportada per les empreses en les seves ofertes en relació amb els requeriments ambientals i la valoració corresponent.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

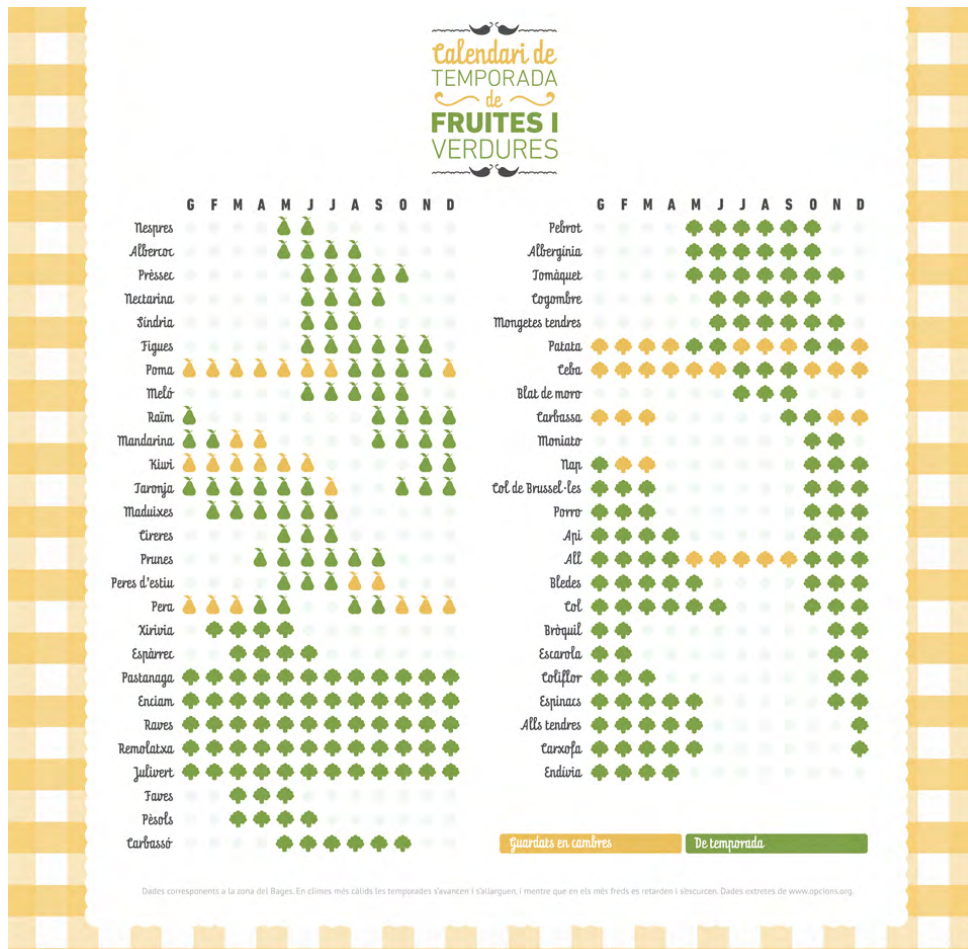
Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin oberts o aprovats, ni als plecs aprovats o a les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

¹http://www.grida.no/climate/ipcc_tar/vol4/spanish/090.htm#tabTechSum3; valors de referència a 100 anys

ANNEX I: CALENDARI DE FRUITES I VERDURES DE TEMPORADA

Font: <http://mediambient.bcn.cat/malbaratamentalimentari/la-fruita-i-verdura-no-es-llenca/>

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRAMENT
D'ELECTRICITAT

SERVEIS AMB ÚS
INTENSIU
D'ELECTRICITAT

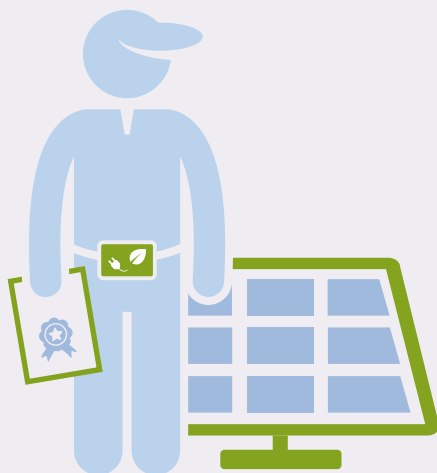
GESTIÓ
D'EQUIPAMENTS,
SERVEIS O
INSTAL·LACIONS

SERVEIS
ENERGÈTICS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Subministrament d'electricitat verda
amb garantia d'origen

Ajust de la potència
contractada

Correcció d'energia
reactiva

Compensació
d'emissions de CO₂

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per a la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'autosuficiència energètica de Barcelona (2024) i el Pla de millora de la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2015), treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats del subministrament d'electricitat dels serveis i edificis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba l'electricitat.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per als subministraments d'electricitat.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza el que s'entén per electricitat verda i els diferents tipus d'energia que inclou.
- b. Defineix les prioritats en el subministrament.
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar.
- d. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals que estableix aquesta instrucció.

Com que es tracta d'un bé d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir que s'apliquen els criteris, tant si és a través de la redacció d'un plec propi com de l'adhesió a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

Igualment, s'ajustaran als criteris ambientals d'aquesta instrucció els contractes de subministrament resultants de la contractació derivada dels anteriors.

La resta de serveis municipals i les entitats dependents no subjectes a la contractació centralitzada que tenen condició de poder adjudicador també hauran d'aplicar les prioritats i els criteris que estableix aquesta instrucció als seus contractes de subministrament elèctric.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

3.1 Tipologia de contractes

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per al subministrament d'electricitat verda, d'acord amb la definició del punt 3.2, tant per als contractes de baixa tensió com de mitja tensió.

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

La instrucció també s'haurà d'aplicar en la preparació de contractes de serveis energètics que incloguin, com a part del contracte, la compra i el subministrament d'energia elèctrica (prestació P1 segons el model IDAE).

3.2 Definicions

S'entén per electricitat verda:

- L'electricitat procedent de fonts d'energia renovables tal com es descriuen en la Directiva 2009/28/CE sobre energies renovables, és a dir, energia eòlica, solar, aerotèrmica, geotèrmica, hidrotèrmica i oceànica, hidràulica, biomassa, gasos d'abocador, gasos de plantes de depuració i biogàs.
- Cogeneració d'alta eficiència tal com es descriu en la Directiva 2012/27/UE relativa a l'eficiència energètica, és a dir, la procedent de cogeneració que aporti un estalvi d'energia primària d'almenys un 10%, així com la producció de les unitats de cogeneració a petita escala i de microcogeneració.

4 PRIORITATS DE DEMANDA

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient, canvi climàtic i estalvi energètic i de promoció de les energies renovables adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, i ateses les diferències en termes d'impactes ambientals associats a les diferents fonts d'energia per a la producció d'electricitat, l'ordre de prioritats per als subministraments d'electricitat serà el següent:

- Utilitzar el contracte com a instrument de suport a l'estalvi energètic, fent-hi els ajustos i el seguiment necessaris dels paràmetres corresponents.
- Incorporar el màxim possible d'electricitat procedent de fonts d'energia renovables.
- Assegurar que el consum d'electricitat que no procedeixi de fonts d'energies renovables, procedeixi d'instal·lacions de cogeneració d'alta eficiència.
- En cap cas l'electricitat consumida a l'Ajuntament de Barcelona hauria de procedir d'una font d'energia diferent de les assenyalades en els punts anteriors.

Com a conseqüència d'aquestes prioritats, les emissions de CO₂ associades al consum elèctric de l'Ajuntament de Barcelona es reduiran progressivament a mesura que es vagin renovant els contractes de subministrament aplicant els criteris d'aquesta instrucció.

4.2 Informe justificatiu

En el cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concretí, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER AL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

A continuació es detallen els criteris ambientals que s'han d'incloure en els plecs per al subministrament d'electricitat, tenint en compte les prioritats establertes anteriorment.

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. En el cas que el criteri sigui objecte de valoració, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

Criteris ambientals de subministrament d'electricitat

Ajust de la potència

Correcció d'energia reactiva

Electricitat verda

Prioritat per les fonts d'energia renovables

I- Ajust de la potència

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular de les desviacions en la potència contractada per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquestes desviacions al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim als 6 mesos de la formalització del contracte, i proposarà els ajustos o les regularitzacions de potència que cregui necessaris i convenients.

II- Correcció d'energia reactiva

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular del consum d'energia reactiva per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquest consum al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim al cap de 2 mesos de la formalització del contracte, i proposarà les mesures corresponents per millorar el rendiment de la instal·lació.

III- Electricitat verda

L'òrgan de contractació establirà que el 100% de l'energia elèctrica subministrada ha de ser electricitat verda amb garantia d'origen.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, en el moment de la signatura del contracte, la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) igual o superior al consum previst del contracte.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, com a mínim anualment, un informe de les garanties d'origen assignades al contracte, amb una relació que reculli de manera desglossada les garanties redimides i que indiqui:

- Dada identificadora del centre o punt de subministrament: adreça, codi universal del punt de subministrament (CUPS)
- Any d'aplicació
- Tipus d'energia (renovable o cogeneració d'alta eficiència)
- Valor del consum total redimit pel període

La informació es presentarà en un fitxer electrònic segons el format acordat, compatible amb els sistemes informàtics i les aplicacions de l'Ajuntament, independentment de les eines de procés que proporcioni l'adjudicatari.

IV- Prioritat per les fonts d'energia renovables

A mesura que els contractes incorporin i consolidin la contractació d'electricitat verda, l'òrgan de contractació podrà incorporar com a criteri d'adjudicació la disponibilitat de les empreses per subministrar electricitat procedent de fonts renovables per davant de la que procedeix de cogeneració d'alta eficiència.

A aquest efecte, les empreses licitadores hauran de presentar en la seva oferta la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) desglossat per renovables i cogeneració d'alta eficiència.

El seguiment d'aquest criteri es podrà fer a partir del detall de les dades de l'informe anual de garanties d'origen, tal com s'ha descrit, sense necessitat d'informació addicional.

---

6 CRITERIS PER A ELECTRICITAT EN ALTRES TIPUS DE CONTRACTES

6.1 Contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat

En els contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte, els òrgans de contractació hauran d'incloure criteris d'electricitat verda, sempre que el consum elèctric tingui una relació clara i directa amb l'objecte del contracte.

En aquests casos, l'òrgan de contractació valorarà el percentatge d'electricitat verda amb garantia d'origen en les ofertes. Addicionalment, es podrà establir un percentatge mínim. L'òrgan de contractació podrà acceptar, i fer-ho constar així en el plec, el compromís de l'adjudicatari de renegociar el seu contracte de subministrament elèctric dins del primer any de contracte per tal d'adequar-se al percentatge ofert o requerit.

En casos de serveis amb instal·lacions o equips que no són d'ús exclusiu de l'Ajuntament de Barcelona, el percentatge d'electricitat verda farà referència al percentatge imputable a l'Ajuntament del total del servei.

Addicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

6.2 Contractes d'empreses de serveis energètics

Es valorarà que dins del contracte de serveis energètics es consideri un increment progressiu del subministrament d'electricitat verda amb garanties d'origen.

Adicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

---

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Còpia de l'informe anual de garanties d'origen redimides assignades al contracte.

Per als contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat, els responsables de contractació remetran una relació dels contractes de serveis en què s'han incorporat criteris ambientals relacionats amb el subministrament elèctric.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

---

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

DISSENY I
PRODUCCIÓ
GRÀFICA

DISSENY I
PRODUCCIÓ
DIGITAL

PUBLICITAT A LA
VIA PÚBLICA

OBJECTES
PROMOCIONALS
I DE
MARXANDATGE

DISTRIBUCIÓ I
INSTAL·LACIÓ
D'ELEMENTS DE
COMUNICACIÓ

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Incorporar criteris d'ecoedició i
materials i pràctiques més sostenibles

Estalviar recursos
materials
(publicacions
digitals, ajust del
tiratge...)

Adquirir productes
amb qualitats
ambientalment
positives
(materials
reciclatos,
biodegradables...)

Sol·licitar
productes i serveis
socialment
responsables

Consolidar bones
pràctiques
ambientals

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, considera necessari continuar treballant per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els elements de comunicació.

Aquesta instrucció pels elements de comunicació respon a la necessitat que, sense detriment de la política de comunicació, els compromisos de polítiques ambientals concretats en la resta d'instruccions tècniques d'ambientalització, es materialitzi també de manera coherent en les activitats que projecten l'activitat municipal cap a l'exterior, i en concret en tots els elements associats a la imatge municipal, tant si es tracta d'elements gestionats per l'Ajuntament mateix, pels instituts i les empreses municipals, per les empreses de serveis municipals, com si són objecte de qualsevol tipus de contracte extern.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a la contractació d'elements de comunicació.

Per assolir aquest objectiu, la present instrucció:

- a. Caracteritza els diferents elements de comunicació.
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en contractar-los.
- c. Estableix els principals aspectes de sostenibilitat i criteris ambientals que cal aplicar en els diferents tipus de contractes per als elements de comunicació identificats, en coherència amb la resta d'instruccions per a l'ambientalització que desplega el decret.
- d. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuen l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que els diferents serveis puguin realitzar a la Direcció d'Imatge i Serveis Editorials del mateix Ajuntament de Barcelona i a la funció d'aquesta com a òrgan de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan aquest contracte ho requereixi.

En el cas de contractes de serveis integrals que incloguin elements de comunicació, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris d'acord amb a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

D'altra banda, en el cas de demandes internes a la Direcció d'Imatge i Serveis Editorials, la direcció del servei municipal sol·licitant podrà considerar que les prioritats i les característiques dels elements de comunicació que estableix aquesta instrucció no resulten adequades per a les tasques del servei o per a una part de les tasques que desenvolupa. En aquests casos, la direcció de serveis sol·licitant serà l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les següents tipologies de contractes o serveis relacionats amb elements de comunicació:

- Serveis de disseny de productes gràfics.
- Serveis de producció gràfica, inclosa l'adquisició de materials d'arts gràfiques (paper òfset, paper estucat, cartolines) per a la producció dels serveis de comunicació (Direcció d'Imatge i Serveis Editorials).
- Serveis de disseny i producció digital.
- Producció d'elements de comunicació o publicitat institucional a la via pública (banderoles, opis, venecianes, *roll ups* i similars) en autobusos, metros i altres suports publicitaris similars.
- Adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge, com poden ser articles d'oficina, jocs, petits aparells electrònics i similars, aliments, bosses, samarretes o altres productes tèxtils.
- Serveis de repartiment, distribució, instal·lació o reposició dels diferents tipus d'elements de comunicació.

Aquesta instrucció s'aplica també a la contractació d'aquests elements de manera centralitzada, així com a comandes i contractes petits i a la contractació d'altres serveis que inclouen elements de comunicació.

La instrucció no s'aplica a altres productes i materials de comunicació, per als quals no s'estableixen criteris específics. No obstant això, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per contractar-la.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, quan s'adquireixin articles o productes destinats a la comunicació i quan es contractin contractes de serveis que prevegin elements de comunicació, serà prioritari seguir els principis següents:

- Fomentar l'estalvi de recursos materials, o bé mitjançant l'ús de les noves tecnologies de la comunicació o ajustant la producció de recursos materials a les necessitats definides prèviament.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i articles amb el màxim de matèria primera reciclada o, per defecte, de matèries primeres sostenibles o amb garanties de producció o origen sostenibles. Això serà aplicable especialment als productes de paper, que hauran de seguir les directrius i els criteris que estableix la instrucció del paper.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i articles amb altres qualitats ambientalment positives, especialment les que siguin fruit de l'aplicació d'eines d'ecodisseny, que prevegin també aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat i la facilitat per al reciclatge, entre d'altres.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i serveis socialment responsables.

Atesa la diversitat d'articles que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, "Abast", els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertoqui.

Com que els elements de comunicació són l'objecte d'aquesta instrucció, els principis assenyalats anteriorment seran prioritaris respecte als aspectes que s'assenyalen a continuació, que, tot i no ser particulars dels serveis de comunicació, són igualment importants ja que reforcen altres polítiques ambientals -d'eficiència energètica i de prevenció de residus-

i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible:

- Introduir i consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus, especialment en relació amb els embalatges, tant primaris com secundaris.
- Promoure i consolidar, en la mesura que sigui possible, les bones pràctiques ambientals en l'execució del contracte, tant en la producció com en el transport i la distribució.
- Promoure, mitjançant contractes específics o incorporant-ho en els contractes corresponents, la reutilització d'elements de comunicació que com a tals han quedat obsolets, però que estan elaborats amb materials duradors (com ara lones, banderoles o similars) redirigint-los com a matèria primera en la producció de nous elements.

Aquests segons aspectes, tot i que no són centrals, i en molts casos precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, són sovint més fàcils d'assumir per les empreses licitadores, però no poden quedar aïllats dels primers.

4.2 Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i s'aplica a contractes de naturalesa i valor molt divers. En cas que l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe en què concret, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques tècniques especials dels elements que es volen adquirir o del servei que s'ha de contractar.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals que defineix aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ O LA CONTRACTACIÓ D'ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

Als articles següents s'indica quan es poden incorporar els criteris com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que una mateixa licitació inclogui diferents serveis o elements de diverses categories caldrà incloure en cada partida o lot els criteris pertinents dels que s'assenyalen per a cada tipologia.

Disseny de productes gràfics

Aprofitament màxim del paper

Ús intel·ligent del color

Producció gràfica

Ajust del tiratge

Qualitat ambiental del paper

Preimpresió

Altres criteris d'ecoedició

Bones pràctiques de gestió ambiental

Missatges sostenibles

Disseny i producció digital

Protocols d'accessibilitat i lectura en línia

Versió imprimible simplificada

Missatges sostenibles

Accés a parts per capítols

Elements en via pública, bus o metro

Qualitat del paper

Altres suports: lones, "vinils", banderoles

Objectes promocionals i de marxandatge

Ecodisseny, ecoetiquetes, comerç just i similars

Objectiu ambiental

Serveis de repartiment, distribució, instal·lació i reposició

Publi tramesa de qualitat

Embalatge i embossament

Ús de vehicles

Prevenció i bona gestió de residus

5.1 Criteris per al disseny de productes gràfics

Els criteris es fonamenten en els principis d'ecodisseny aplicats als productes gràfics, essencialment en aquells que condicionen els impactes relacionats amb el consum de matèries primeres en la fase següent de producció gràfica. Alhora, el disseny està condicionat pel contingut i l'extensió. L'òrgan responsable haurà de predefinir l'extensió del producte gràfic per tal de permetre que, amb les tasques de disseny i maquetació, el contingut es pugui ajustar al nombre de pàgines òptim per aprofitar el paper al màxim.

L'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà els requeriments següents:

I- Aprofitament màxim del paper

- S'escolliran formats estàndards per minimitzar les pèrdues de paper (vegeu l'annex I).
- Les tasques de disseny hauran d'ajustar el contingut a un nombre de pàgines òptim segons el format estandarditzat escollit (consulteu-lo a la impremta en cada cas).
- El gramatge del paper s'ajustarà a la baixa tant com sigui possible segons els aspectes tècnics (vegeu el gramatge suficient a l'annex I).

II- Ús intel·ligent del color

- Es limitarà la cobertura per pàgina per reduir el consum de tintes.
- Es farà un disseny intel·ligent per limitar el nombre de tintes necessàries a la producció a 2 o 4 com a màxim, inclòs el color corporatiu, d'acord amb sèries de colors estandarditzades.
- S'evitaran els colors metal·litzats, ja que les tintes contenen metalls pesants.

5.2 Criteris per a la producció gràfica

Els criteris es fonamenten en els principis de l'ecoedició, és a dir, l'aplicació de l'eco-disseny al procés de producció gràfica. Els criteris que es presenten corresponen als més rellevants del procés i, com a tals, poden incorporar-se en el procés de contractació.

I- Ajust del tiratge/nombre de còpies

L'òrgan responsable, abans de la contractació o demanda, farà una estimació correcta de les necessitats, inclosa la revisió i l'optimització de la base de dades de contactes (vegeu l'annex II: requeriments per a una publicitat de qualitat) per poder ajustar el tiratge al nombre de còpies necessari en cada cas.

II- Qualitat ambiental del paper

L'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà el tipus de paper que cal utilitzar en funció de les especificacions de la taula de referència (Annex I). La qualitat i les característiques tècniques del tipus de paper seleccionat (reciclat o de gestió forestal sostenible) s'ajustaran als criteris ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper](#), pel que fa a:

- Procedència de les fibres

III- Preimpresió

L'òrgan de contractació establirà sempre com a requeriment que el procés de preimpresió ha de ser digital, si és possible *Computer to Plate* (CtP).

IV- Altres criteris d'ecoedició

L'òrgan de contractació considerarà i, sempre que sigui possible, establirà l'aplicació d'altres criteris d'ecoedició com són, per exemple:

- L'ús de tintes d'olis vegetals (en impressions òfset), o de tintes de base aquosa (en flexografia, gravat al buit o serigrafia) o de tòners que compleixin els requisits d'exclusió

de metalls pesants i limitacions en el contingut i l'emissió de substàncies tòxiques tal com es descriu en alguna ecoetiqueta de tipus I¹, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic, l'Àngel Blau o equivalent (en impressió digital).

- Aplicació de la tinta: utilitzar trames reduïdes (<100%) o trames estocàstiques en quadricromies per reduir el consum de tinta.
- Acabats: evitar la plastificació i per contra escollir cobertes de cartó 100% reciclat i envernissat acrílic en base aquosa.

V- Bones pràctiques de gestió ambiental

L'òrgan de contractació establirà com a criteris d'execució la garantia d'aplicació de bones pràctiques ambientals durant el procés d'impressió, i hi inclourà, com a mínim:

- La recollida selectiva de residus de paper
- La gestió correcta de residus especials

Si l'òrgan de contractació disposa del seu propi sistema de gestió ambiental que estableix requeriments en la cadena de proveïdors o qualsevol altra condició objectiva que ho permeti², també podrà considerar la possibilitat d'establir com a solvència tècnica que la impremta disposi d'un sistema de gestió ambiental (EMAS, ISO 14001 o equivalent) o que tingui un pla d'acció amb mesures ambientals en el procés de producció per garantir la qualitat ambiental, o podrà contractar per procediment restringit utilitzant aquest criteri de selecció.

¹Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

²Vegeu la Guia de solvència tècnica i gestió ambiental de la Generalitat de Catalunya.

VI- Missatges sostenibles

L'òrgan de contractació considerarà l'oportunitat d'incorporar als documents impresos informació sobre les característiques ambientals de la publicació. Si així ho considera oportú haurà d'establir com a condició d'execució que l'adjudicatari disposi o recopili la informació corresponent. La informació que cal incorporar pot ser, per exemple, alguna o una combinació de les següents:

- Qualitat ambiental del paper (ecoetiqueta) o les tintes.
- Petjada de carboni o motxilla ecològica de la publicació.
- Referència de l'SGA de la impremta o l'empresa editora.
- Informació més detallada sobre altres bones pràctiques d'impressió³.

Adicionalment es podran incorporar missatges ambientals per incidir en el comportament del públic objectiu.

5.3 Criteris per al disseny i la producció digital

En cas de contractar productes digitals que permeten ser impresos pels usuaris, com publicacions electròniques dinàmiques (web) o no dinàmiques (butlletins o similars), l'òrgan de contractació incorporarà en els plecs criteris d'optimització del disseny des del punt de vista ambiental, com són:

- Aplicar un disseny que respecti els protocols d'accessibilitat en línia (WAI, W3C, etcètera) i que incentivi la lectura en línia.
- Que les plantilles d'estil per a la impressió en paper estiguin adaptades per generar una versió simplificada que optimitzi text i imatge al format de pàgina (simplificar capçaleres, eliminar menús...) i minimitzi el consum de tintes (eliminar colors de fons, reduir mides, eliminar imatges...).

- En productes de comunicació digital i en les operacions de divulgació d'informació (càrrega i descàrrega de documents), incorporar missatges per promoure la lectura en línia i desincentivar la impressió.
- En contractes de manteniment de continguts web, facilitar versions .pdf de parts o capítols de la publicació.

5.4 Criteris per a la producció d'elements de comunicació o publicitat institucional a la via pública

I- Suport paper

Pel que fa a articles en suport paper per a opis, cartelleres, etcètera, l'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà els requeriments quant a qualitat i característiques tècniques del tipus de paper seleccionat (reciclat o de gestió forestal sostenible) i s'ajustaran als criteris ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper](#), en relació amb:

- Procedència de les fibres

II- Altres suports

Pel que fa a altres suports resistents i perdurables de tipus plàstic per a banderoles, veneçianes, etcètera, l'òrgan de contractació podrà establir criteris ambientals en relació amb:

- El percentatge de plàstic reciclat i valorar sempre les ofertes amb un percentatge més alt.
- La possibilitat d'incorporar criteris de reutilització tal com es descriuen en aquesta instrucció en l'apartat "Criteris per la contractació de serveis de repartiment, distribució i reposició", pel que fa a la prevenció de residus.

³L'ecoetiqueta bDAP del projecte EU Greening Books recull tots aquests aspectes (<http://greeningbooks.eu>)

A més, l'òrgan de contractació pot considerar la possibilitat d'utilitzar lones o materials biodegradables com a alternativa als plàstics habituals, en aquest cas haurà d'assegurar que:

- El material compleixi els requisits de biodegradabilitat en 180 dies, tal com es descriuen en la norma UNE-EN 13432:2001. Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació o equivalent.
- Un cop retirat, el material es trasllada o es lliura de manera efectiva a un gestor que en garanteixi el tractament com a residu orgànic biodegradable (vegeu també els criteris per a la prevenció de residus de l'apartat "Criteris per a la contractació de serveis de repartiment, distribució i reposició".

5.5 Criteris per a l'adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge

I- Ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de comerç just i similars

Per a la selecció d'articles, l'òrgan de contractació establirà com a criteri de compliment obligatori que l'empresa adjudicatària haurà d'analitzar diferents alternatives de productes i triar la que compleixi amb el màxim de criteris de sostenibilitat:

- Desenvolupats i que acreditin l'aplicació de criteris d'ecodisseny, que minimitzen l'impacte en tot el cicle de vida del producte, com els que estableixen les ecoetiquetes tipus I (Distintiu de garantia de qualitat ambiental, Àngel Blau, Cigne Nòrdic o similars).
- De comerç just, d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final.
- Produïts amb materials d'origen reciclat (per exemple, paper, plàstic o metalls reciclats), materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants (pintures amb base aquosa), etcètera.
- Fabricats per empreses del tercer sector que es dediquin a la integració social i laboral.

Les característiques sostenibles dels productes i materials seran clarament visibles i es comunicaran als destinataris.

En cas d'articles de fusta, tèxtils o alimentació, l'òrgan de contractació haurà d'aplicar els criteris específics esmentats a continuació:

Fusta

Quan es tracti d'articles de fusta (articles d'escriptura com llapis, bolígrafs i similars o altres elements), i per executar la Política de fusta de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació establirà els requeriments per tal de complir amb els criteris de contractació responsable tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta](#), pel que fa a:

- L'origen sostenible de la fusta

A més, l'òrgan de contractació pot considerar la possibilitat de determinar el tipus de fusta per tal de promoure la diversificació d'espècies.

Productes tèxtils

Quan es tracti de productes tèxtils (samarretes, bosses, mocadors i similars), i per complir amb la declaració institucional sobre el comerç just de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació establirà els requeriments de contractació responsable que estableix el punt 5.3, Criteris específics per a altres productes tèxtils, de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils](#).

A més, pot considerar la possibilitat d'incorporar altres criteris ambientals que estableix la mateixa Instrucció, pel que fa a:

- La limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final
- El contingut reciclat en cas d'articles de fibra sintètica
- La procedència de producció ecològica/orgànica per a articles de cotó i fibres naturals

Aliments

Quan es tracti de productes alimentaris, l'òrgan de contractació podrà establir requeriments de contractació responsable tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació](#), pel que fa a l'origen i la qualitat dels productes en relació amb:

- Procedència d'agricultura ecològica
- Garanties de comerç just

II- Objectiu ambiental

L'òrgan de contractació podrà establir que els articles de marxandatge fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables (bosses multiús, embolcalls reutilitzables, carregadors solars, bombetes LED i articles similars).

5.6 Criteris per a la contractació de serveis de repartiment, distribució, instal·lació i reposició dels diferents tipus d'elements de comunicació

I- Publitramesa de qualitat

En contractes de repartiment i distribució, l'òrgan de contractació podrà establir que l'empresa adjudicatària comuniqui la informació rellevant per mantenir la qualitat de la llista de distribució, pel que fa a l'exactitud de les dades del receptor, tant si és de l'adreça com de la persona física a qui va adreçada o altres dades rellevants (vegeu l'annex II).

II- Embalatge i embossament

L'òrgan de contractació podrà establir criteris per minimitzar l'embalatge secundari (de transport), així com la qualitat ambiental de l'embalatge, prioritzar els materials que tenen una taxa més elevada de reciclabilitat (paper i cartró) i establir que els materials siguin d'origen reciclat.

En les publicacions que són objecte de distribució domiciliària (repartiment) o d'enviament per correu postal, l'òrgan de contractació pot prescriure el tipus d'embalatge primari (sobre, bossa, etcètera) i prioritzar sempre que sigui possible el sobre de paper 100% reciclat, així com prescriure la utilització d'alternatives per prescindir-ne, com ara les etiquetes adhesives amb l'adreça del destinatari.

III- Ús de vehicles

En contractes de repartiment, distribució o reposició regular i reiterada, l'òrgan de contractació podrà establir requeriments ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'ambientalització de vehicles](#), article 6, "Contractació de serveis amb ús de vehicles", pel que fa a:

- Conducció eficient
- Qualitat ambiental de la flota

IV- Prevenció i bona gestió de residus

En contractes d'instal·lació d'elements de comunicació, l'òrgan de contractació establirà criteris relacionats amb la prevenció i bona gestió de residus que poden incloure, entre d'altres:

- Recollir el material sobrant de la producció gràfica un cop finalitzada la campanya de comunicació i lliurar-lo a gestors autoritzats o deixalleries.
- Valorar que els licitadors incloguin a les seves ofertes proposades per a la reutilització de materials, per exemple, producció d'articles de marxandatge a partir de lones i banderoles o materials similars que no han esgotat la seva vida útil.
- Alternativament, establir l'obligatorietat de l'adjudicatari de lliurar determinats materials a iniciatives de reutilització o recuperació.

- Valorar la capacitat de l'adjudicatari per emmagatzemar determinats materials temporalment fins que es pugui establir una cadena de reutilització, en la qual també es pot preveure la participació de l'adjudicatari.
- Altres mesures similars.

---

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

6.1 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis de gran abast

En cas d'altres tipus de contracte de serveis de gran abast, l'execució dels quals prevegi tasques de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació a càrrec de l'adjudicatari, com per exemple, contractes integrals de gestió d'equipaments municipals, serveis de transport públic, etcètera, que inclouen l'edició regular o periòdica de díptics, full informatius, pòsters, banderoles, marxandatge, etcètera, l'òrgan de contractació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals corresponents, tal com descriu l'apartat 5.

6.2 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis d'abast inferior

En el cas d'altres serveis d'abast inferior, l'execució dels quals prevegi tasques puntuals de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació a càrrec de l'adjudicatari, l'òrgan de contractació haurà de considerar, com a mínim, els criteris següents, tal com descriu l'apartat 5:

- Criteri de qualitat ambiental del paper, per a producció gràfica
- Criteri d'ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de Comerç Just i similars, per a l'adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge

---

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules socials i ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyalen l'apartat 4.2.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o d'algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

---

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin oberts o aprovats, ni als plecs aprovats o a les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX I TAULA DE REFERÈNCIA

Taula de referència: característiques ambientals de diferents tipus de publicacions més habituals

	Formats estàndard	Tipus de paper	Gramatge suficient	Grau de blancor	Nombre de tintes	Postimpresió
Díptics i tríptics	30 x 21 / 20 x 21 (obert)	100% reciclat	90 - 125 g	80%	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu)	Plegat Eventualment ensobrat
Butlletins informatius	DIN A4 / DIN A5	100% reciclat	80 - 100 g	80%	1 - 2 tintes	Grapat (lliure de cadmi) Ensobrat (sobres de paper 100% reciclat)
Opuscles i revistes	DIN A4 / 15 x 21,5 15,5 x 21,5 / 17 x 24 (tancat)	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible	Interior: 80 - 110 g Exterior 150 - 180 g Fins a 16 pàgines un únic gramatge (90 - 125 g) o paper volum 45 - 60 g	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Exterior sense plastificar; si cal, envernissat amb base aquosa Grapat amb 2 grapes (lliure de cadmi)
Guies, catàlegs, llibres	DIN A4 / 15 x 21,5 15,5 x 21,5 / 20 x 21 21 x 21 / 17 x 24 (tancat)	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible qualitat òfset o superior	Interior: 80 - 100 g Exterior 170 - 300 g (habitualment 250 g), sense camisa	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Exterior sense plastificar; si cal, envernissat amb base aquosa Enquadernació amb fil vegetal Si cal encolar, cal emprar coles amb base aquosa

	Formats estàndard	Tipus de paper	Gramatge suficient	Grau de blancor	Nombre de tintes	Postimpresió
Arxivador personalitzat	27 x 32, diferents amplades de llom	Cartró 100% reciclat Lliure de plàstics PVC, ABS, PS Lliure de colorants amb base de metalls pesants Mecanismes funcionals de metall Paper interior 100% reciclat	Interior: 75 - 110 g Fulls separadors 200 - 250 g	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Folrat amb paper TCF Encolatge amb base aquosa
Fundes per a CD	Diferents models	100% reciclat	200 - 300 g	80%	2 tintes (negre i color corporatiu)	
Pòsters i cartells	DIN A3, 2, 1 25 x 50 / 50 x 70 70 x 100	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible qualitat òfset o superior	100 - 150 g (habitualment 125 g)	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu)	

ANNEX II REQUERIMENTS PER A UNA PUBLITRAMESA DE QUALITAT

Llista de destinataris (publitramesa) de qualitat

Una “llista de publitramesa de qualitat” és una llista actualitzada sense repeticions de noms d’organitzacions i persones del grup objectiu.

Una llista de publitramesa de qualitat necessita les actualitzacions i verificacions següents:

- Verificar que des de l’última actualització hagi passat menys d’un any.
- Verificar que els noms de les organitzacions i de les persones físiques no es repeteixin. Si una organització hi surt més d’una vegada, verificar si cal enviar més d’un exemplar de la publicació.
- Verificar que les adreces (postals i electròniques) siguin correctes.
- Verificar que els càrrecs de les persones estiguin actualitzats.

Si la llista de publitramesa es crea de nou, s’hauria de definir el nombre real de persones, organitzacions i institucions:

1. que poden tenir interès a rebre la publicació
2. que haurien de rebre la publicació (públic objectiu)
3. que poden rebre la publicació dins d’un límit de temps màxim (per exemple, abans de la data de celebració d’una conferència o inauguració)

Si la llista de publitramesa ja existeix, se n’han de verificar les dades regularment (un cop cada any), segons les consideracions que s’han exposat en els paràgrafs anteriors.

Els beneficis d’aquesta actualització de la publitramesa són la reducció del nombre de les còpies impreses segons les necessitats reals. Al mateix temps es redueixen les despeses de tramesa i el nombre d’exemplars retornats per correus.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

EQUIPS INFORMÀTICS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

EQUIPS
MULTIFUNCIÓ

ESTACIONS DE
TREBALL

EQUIPS
PORTÀTILS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Reduir el consum
d'energia dels equips

Reduir les
emissions (sonores,
electromagnètiques
, de substàncies
nocives...)

Instal·lar equips
amb les
configuracions
d'estalvi energètic i
impressió a doble
cara per defecte

Assegurar el
compromís de
transparència i de
compliment de les
convencions
bàsiques de la
Organització
Internacional del
Treball (OIT) per
part dels proveïdors

Minimitzar l'impacte
associat als residus:
foment de
consumibles
remanufacturats,
foment de la donació
dels equips vells a
organitzacions sense
ànim de lucre...

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS EQUIPS INFORMÀTICS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022 i el Pla d'autosuficiència energètica, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de l'ús d'equips informàtics necessaris per fer les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que s'han d'aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els equips informàtics.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició d'equips informàtics (en qualsevol de les possibles tipologies: compra, lísing o rènting).

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Defineix els diferents tipus d'equips informàtics que són objecte de la instrucció.
- Defineix les prioritats per adquirir-los.
- Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en l'adquisició de les diferents tipologies d'equips.
- Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuen l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir, en tots els casos, l'aplicació dels criteris ambientals bàsics segons el tipus d'equips.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per als equips informàtics següents:

- Equips multifunció
- Estacions de treball
- Equips portàtils

Aquesta instrucció s'aplica als contractes d'adquisició d'equips informàtics d'ús ordinari (incloses les modalitats de lísing o rènting).

Per contra, la instrucció no s'aplica a petites impressores o faxes, als aparells de telefonia mòbil, tauletes tàctils, organitzadors personals (PDA) o altres aparells electrònics si-

milars, ni a servidors ni centres de dades (propis o externs). No obstant això, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per a la contractació.

Tampoc no s'aplica als contractes de serveis l'execució dels quals requereixi l'ús d'equips informàtics com els que es descriuen l'abast, tot i que les prioritats i línies indicades en la instrucció poden servir d'orientació per a la contractació.

3.1 Definicions

Per les tipologies esmentades s'entén el següent:

Equip multifunció

Producte format per un dispositiu o una combinació de dispositius integrats dissenyats per a la impressió d'imatges i documents. Integra, com a mínim, dues de les funcions següents: impressió, còpia, escanejat o fax. Es pot alimentar a través de la xarxa elèctrica o de la xarxa de dades.

Estació de treball

Producte format per un ordinador, una pantalla, un teclat i un ratolí. L'ordinador és un dispositiu per fer operacions lògiques i processament de dades amb una unitat central de processament (CPU) i que està preparat per utilitzar dispositius d'entrada i pantalles. L'ordinador pot ser de sobretaula, de sobretaula integrat (amb la pantalla integrada al mateix cos de l'ordinador) o de client lleuger (*thin client*). La pantalla és el dispositiu de visualització capaç de mostrar informació de sortida procedent de l'ordinador i pot ser independent o estar-hi integrada.

Ordinador portàtil

Ordinador amb pantalla integrada (d'almenys 9 polzades, en diagonal) dissenyat específicament per ser mòbil i per funcionar durant llargs períodes de temps amb connexió directa a la xarxa elèctrica o sense, tot i que també pot funcionar amb una bateria integrada o una altra font d'energia portàtil.

4 PRIORITATS DELS EQUIPS QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats

Una part molt important en relació amb els equips informàtics és el fet que els impactes ambientals estan associats a la fase d'ús. Per tant, i de manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient, canvi climàtic i estalvi energètic adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, i ateses les diferències en termes d'impactes ambientals associats als diferents equips, es fa necessari que a l'hora d'adquirir equips sigui prioritari establir criteris per:

- Reduir el consum d'energia associat a l'ús dels equips.
- Reduir les emissions de qualsevol tipus (sonores, electromagnètiques, de substàncies nocives...) que puguin afectar el medi ambient o la salut de les persones.
- Minimitzar l'impacte associat als residus, especialment en relació amb els consumibles, fomentant en la mesura que sigui possible la reutilització i el reciclatge.

4.2 Informe justificatiu

En el cas que l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concret, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.
- O bé, una justificació econòmica a partir del càlcul del cost total de propietat (CTP).

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ D'EQUIPS INFORMÀTICS

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat que cal tenir en compte en cadascuna de les tipologies d'equips informàtics indicats:

Equips multifunció

Criteris tècnics bàsics

Eficiència energètica

Emissions sonores

Limitació de substàncies nocives

Consumibles

Estacions de treball

Ordinadors

Pantalles

Eficiència energètica

Eficiència energètica

Emissions sonores

Ergonomia i emissions electromagnètiques

Equips portàtils

Eficiència energètica

Emissions sonores

Ergonomia i emissions electromagnètiques

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'acrediti el compliment dels criteris assenyalats. En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir diferents equips, caldrà diferenciar-los per lots i incloure en cada lot els criteris pertinents.

5.1 Criteris per a equips multifunció

En l'adquisició d'equips multifunció es consideraran sempre els criteris ambientals bàsics que s'estableixen a continuació.

I- Criteris tècnics bàsics

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques tècniques dels equips:

- Han de tenir la capacitat d'imprimir, copiar i escanejar a doble cara de manera automàtica
- Han de garantir la idoneïtat tècnica per imprimir i copiar tant en paper 100% reciclat postconsum com no reciclat segons la norma EN 12281 o equivalent.

- Els cartutxos (de tòner o tinta blanc i negre i de colors) es poden canviar de manera individual i independent.
- Els equips disposen d'un sistema de confirmació de la impressió compatible amb la targeta d'usuari definida per l'Ajuntament.

En cas de contractes de lísing o rènting, l'òrgan de contractació podrà establir, a més a més, que més enllà de les garanties del fabricant, l'empresa subministradora dels equips i dels serveis associats al contracte:

- Garanteixi l'acceptació i el bon funcionament amb cartutxos de tòner remanufacturats.

II- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els equips compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

III- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació establirà que els nivells d'emissions de soroll (en LWAd, nivell ponderat de potència sonora A declarat) dels equips multifunció no siguin superiors a 75 dB(A), segons la norma EN ISO 7779:2010 i expressats segons EN ISO 9296:1988 o equivalents, tal com queden recollits en l'ecoetiqueta Àngel Blau o en l'ecoetiqueta Cigne Nòrdic o equivalents.

IV- Limitació de substàncies nocives

L'òrgan de contractació establirà que els equips no podran superar els nivells d'emissions de substàncies nocives que estableix la taula següent, i calculats segons el procediment definit en l'ecoetiqueta Àngel Blau o equivalent.

Substàncies

Substàncies	Equips B/N	Equips Color
Pols	4 mg/hora	4 mg/hora
COVT (Compostos orgànics volàtils totals)	10 mg/hora	18 mg/hora
Ozó	1,5 mg/hora	3 mg/hora
Estirè	1 mg/hora	1,8 mg/hora
Benzè	<0,05 mg/hora	<0,05 mg/hora

V- Consumibles

En cas que el contracte de subministrament d'equips multifunció inclogui el subministrament de consumibles (com podria ser el cas en contractes de lísing o rènting), l'òrgan de contractació incorporarà com a criteris d'adjudicació valorable que les empreses licitadores garanteixin els criteris de qualitat i les tasques de manteniment que se'n puguin derivar a càrrec seu, i incloguin en la seva oferta el subministrament de consumibles (cartutxos de tòner o de tinta) que:

- Siguin remanufacturats i compleixin amb els requisits de qualitat d'impressió definits a l'estàndard DIN 33870 (DIN 33870-1 per a blanc i negre o 33870-2 per a color) o equivalent.
- Compleixin amb els requisits de limitació de presència de substàncies perilloses definits en les ecoetiquetes tipus I (Àngel Blau, Cigne Nòrdic, Austrian Ecolabel) o equivalents.

En cas de contractes que incloguin reposició de consumibles, l'òrgan de contractació podrà establir, com a criteri d'execució del contracte, que l'adjudicatari haurà de destinar els cartutxos retirats a la seva remanufacturació. I a aquest efecte, durant la formalització del contracte haurà de presentar a l'òrgan de contractació la documentació que acrediti un acord ferm amb una empresa recuperadora.

5.2 Criteris per a estacions de treball

En l'adquisició d'estacions de treball es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

5.2.a Ordinadors

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els ordinadors compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació valorarà que els nivells d'emissió de soroll dels ordinadors compleixin amb els que estableix l'estàndard TCO Certified Desktops i TCO Certified All-in-One PCs, i tal com queden recollits també en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalents:

Nivell ponderat de potència sonora A declarat (LWAd):

En mode repòs	40 dB(A)*
Quan s'accedeix al lector de disc dur	45 dB(A)*

---

*calculats segons EN ISO 7779:2010 i expressats segons ISO 9296:1988 o equivalent

5.2.b Pantalles

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que les pantalles compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Ergonomia, emissions electromagnètiques

L'òrgan de contractació establirà que les pantalles compleixin amb els requeriments d'ergonomia i emissions electromagnètiques que estableix la darrera versió de l'estàndard TCO Certified Displays, TCO Certified All-in-One PCs o equivalent.

5.3 Criteris per a equips portàtils

En l'adquisició d'equips portàtils es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els ordinadors compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació valorarà que els nivells d'emissió de soroll dels ordinadors compleixin amb els que estableix l'estàndard TCO Certified Notebooks, i tal com queden recollits també en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalents:

Nivell ponderat de potència sonora A declarat (LWAd):

En mode repòs 35 dB(A)*

Quan s'accedeix al lector de disc dur 40 dB(A)*

*calculats segons EN ISO 7779:2010 i expressats segons ISO 9296:1988 o equivalent

III- Ergonomia i emissions electromagnètiques

L'òrgan de contractació valorarà que els equips portàtils compleixin amb els requeriments d'ergonomia i emissions electromagnètiques que estableix la darrera versió de l'estàndard TCO Certified Notebooks, i tal com queden també recollits en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalent.

5.4 Criteris per al subministrament de qualsevol tipologia d'equips informàtics

I- Garantia

En cas de compra d'equips informàtics, l'òrgan de contractació establirà que la garantia mínima dels equips sigui de 3 anys.

Adicionalment, l'òrgan de contractació valorarà els anys d'ampliació de la garantia oferts pel subministrador, més enllà dels 3 anys de garantia mínima.

II- Instal·lació d'equips nous

Instal·lació dels equips amb les configuracions d'estalvi energètic, impressió a doble cara, etcètera, per defecte, d'acord amb l'aplicació dels perfils d'usuari definits.

L'òrgan de contractació haurà d'incloure, com a requisit per a l'execució del contracte de subministrament de qualsevol tipus d'equip, que l'empresa adjudicatària, un cop instal·lats els equips, deixi l'espai net tant d'emalatges (caixes de cartró, embalatge de protecció, plàstics...) com de la resta de residus generats en la instal·lació dels equips (peces, cables, etcètera).

A aquest efecte, abans d'instal·lar els equips, l'òrgan de contractació i l'empresa adjudicatària es posaran d'acord en la manera de retirar els residus de cadascuna de les fraccions (paper/cartró, plàstics, peces/cables...) i el punt o lloc on ha de ser dipositada cada fracció. Un cop feta la instal·lació serà responsabilitat de l'adjudicatària retirar els residus seguint el protocol acordat.

III- Retirada d'equips vells

En cas que el contracte inclogui la retirada dels equips vells, l'òrgan de contractació podrà establir que els equips en bon estat es donin gratuïtament a organitzacions sense ànim de lucre. En cas que l'equip no es pugui reutilitzar, l'empresa haurà de garantir-ne una gestió correcta.

Un s'hagi retirat l'equip, l'adjudicatari haurà de presentar l'informe de gestió corresponent, al qual adjuntarà els documents acreditatius de la gestió realitzada amb els equips vells (acords amb les ONG, fulls d'acceptació de gestors autoritzats...).

IV- Cadena de subministrament

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat que les empreses licitadores es comprometin a treballar per adoptar mesures que garanteixin la transparència i unes bones condicions laborals, respectant com a mínim les convencions bàsiques de l'OIT, al llarg de tota la cadena de valor dels productes subministrats. Per això, se sol·licitarà que presentin com a part de l'oferta un document que detalli les mesures que porten a terme en aquest sentit.

L'òrgan de contractació establirà com a criteri d'execució l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària signi un compromís mitjançant el qual es compromet a atendre i col·laborar en les demandes i iniciatives que en aquest sentit pugui tenir o emprendre l'Ajuntament.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.

- Llista dels equips adquirits (de manera directa o mitjançant lísing o rènting) amb informació sobre el compliment d'ecoetiquetes (Energy Star, Àngel Blau, Cigne Nòrdic, TCO o equivalents).
- Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA

FUSTA

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

REDACCIÓ DE
PROJECTES
D'EDIFICACIÓ O
URBANITZACIÓ

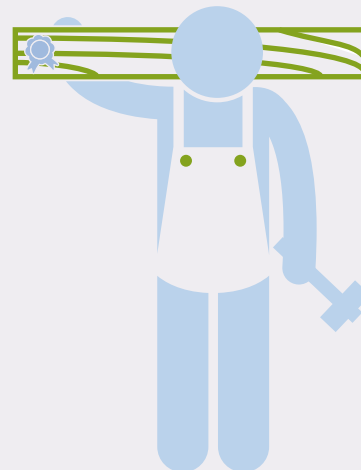
EXECUCIÓ
D'OBRES
D'EDIFICACIÓ O
URBANITZACIÓ

ADQUISICIÓ DE
MOBILIARI URBÀ
I ALTRES
ELEMENTS
URBANS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Fusta d'explotacions forestals sostenibles
(certificat FSC, PEFC o equivalent)

Fusta tropical amb
garanties de
legalitat

Fusta reciclada
amb certificació

Foment de la fusta
com a material de
construcció
sostenible i
renovable

Foment de la
diversificació
d'espècies i de la
fusta autòctona de
gestió forestal
sostenible

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA FUSTA

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'acció de fusta sostenible de l'Ajuntament de Barcelona i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, treballa per revertir la tendència de destrucció de boscos mitjançant la compra i l'ús de fusta sostenible i per crear mercats de fusta tropical més responsables.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba la fusta i altres productes derivats.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de fusta com a element de mobiliari urbà o material de construcció inclòs en contractes d'obres o manteniment d'urbanització o edificació, així com altres tipus d'adquisicions de productes elaborats amb fusta o derivats.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Classifica les principals tipologies de contractes que poden incloure elements de fusta
- Defineix les prioritats que s'han de tenir en compte per a la contractació
- Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i el tipus de fusta o producte de fusta, i adaptar-los si és necessari a les característiques del contracte quan ho requereixi.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Redacció de projectes d'edificació, de nova construcció, de reforma o de rehabilitació
- Redacció de projectes d'urbanització o infraestructures (projectes d'obres de l'espai públic, ja siguin d'urbanització, remodelació o manteniment)
- Execució d'obres d'urbanització i edificació, conseqüència dels anteriors
- Adquisició de mobiliari urbà i altres elements de fusta com a tals o com a part de contractes de manteniment d'elements de mobiliari urbà o altres elements en l'espai públic

L'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador també hauran de tenir cura que s'apliquin els criteris definits en aquesta instrucció quan s'estableixin acords amb operadors privats per a la realització d'obres d'urbanització, de manteniment o d'instal·lació d'elements urbans en l'espai públic de la ciutat, i s'hauran d'assegurar que estan incorporats degudament en el projecte i en els protocols de recepció de l'obra.

Els criteris definits en aquesta instrucció també són aplicables a tot tipus de contractes d'adquisició de productes elaborats amb fusta o derivats. Tanmateix, el mobiliari d'oficina tindrà un tractament propi i específic en la instrucció de mobiliari d'oficina.

Aquesta instrucció no s'aplica als productes de paper, que estan tractats en les instruccions específiques de paper i d'elements de comunicació.

---

4 PRIORITATS DE LA FUSTA QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats en el tipus de fusta que cal adquirir

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, l'ordre de prioritats a l'hora de determinar el tipus de fusta serà el següent:

- És obligatori adquirir i demanar fusta amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris de garantia tècnica.
- De manera general, es promou un ús superior de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable i l'ús d'una diversitat més gran d'espècies i de fusta autòctona de gestió forestal sostenible.

- Per a certs usos, com per exemple elements de mobiliari urbà o altres elements de fusta inclosos en obres, es pot optar per fusta tropical que, a més de tenir garanties de sostenibilitat, s'haurà d'adquirir sempre amb garanties de legalitat, en línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i el Reglament europeu de la fusta (EUTR¹).

Quan, per motius tècnics, la prioritat que estableix aquesta instrucció no sigui adequada per al tipus de fusta que s'ha d'adquirir, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre un informe en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada.

Adicionalment al que s'ha dit anteriorment, es podrà adquirir fusta amb altres criteris de sostenibilitat, com poden ser l'ús de fusta reciclada o la definició de tractaments de fusta d'impacte ambiental baix, entre d'altres.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos de fusta que ho justifiquen.
- Els requeriments i les característiques tècniques especials de la fusta que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

---

¹Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE FUSTA

La taula següent recull els diferents aspectes ambientals per a cadascuna de les tipologies de serveis indicades.

Redacció de projectes i execució d'obres d'urbanització o edificació

Fusta de gestió forestal sostenible o reciclada

Fusta tropical provinent de tala legal

Diversificació d'espècies

Contingut en formaldehid

Adquisició o manteniment de mobiliari urbà i altres elements urbans

Fusta de gestió forestal sostenible o reciclada

Fusta tropical provinent de tala legal

Limitació dels tractaments fitosanitaris

A continuació es detallen els criteris ambientals que s'han d'incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir fusta de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida de fusta els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

5.1 Criteris de compliment obligatori per a totes les contractacions que inclouen elements de fusta

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques bàsiques de la fusta:

I- Criteris generals d'origen sostenible per a tot tipus de fusta

Totes les fustes i els productes de fusta (inclosos taulells de fibres de fusta, contraxapats, DM i altres materials similars) han de disposar obligatòriament de **garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles**, acreditables mitjançant la presentació de la certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a l'adquisició de fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, l'òrgan de contractació pot prescriure igualment l'ús de **fusta reciclada amb certificació** (verificable per mitjà de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard *EPF recycled wood*, *FSC recycled* o altres esquemes equivalents).

Al mateix temps, els certificats de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalents) s'utilitzaran per validar l'origen legal de la fusta, per tal de combatre la tala il·legal i el comerç de fusta i productes de fusta que se'n deriven, en línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i el Reglament europeu de la fusta (EUTR²).

²Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

5.2 Criteris opcionals segons el tipus de contracte

L'òrgan de contractació pot incloure, de manera opcional, criteris ambientals addicionals com a millora ambiental de l'oferta³. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

I- Criteris per promoure la diversificació d'espècies

L'òrgan de contractació podrà establir criteris:

- per promoure un ús més estès de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable;
- per promoure l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible;
- per diversificar les espècies que es poden utilitzar en obres d'urbanització o reurbanització, obres d'edificació i mobiliari urbà.

A aquest efecte, l'òrgan de contractació definirà, en els plecs de contractació de redacció de projectes o d'execució d'obres, infraestructures, manteniment de mobiliari urbà i altres usos similars, criteris funcionals com ara la densitat, el color, la resistència o altres característiques tècniques i evitarà prescriure espècies concretes, de manera que es permeti una diversificació d'espècies i la utilització de fustes autòctones, sempre que sigui possible.

II- Contingut de formaldehid al material de fusta:

En cas del material de fusta (taulers de partícules segons UNE-EN 312, de fibres segons UNE-EN 622, d'encenalls segons UNE-EN 300, o altres), l'òrgan de contractació podrà demanar que siguin classificats com a classe E1 conforme a la norma EN 13986, d'acord amb els procediments de determinació de formaldehid que estableix la norma corresponent UNE-EN 120, UNE-EN 717 o equivalent.

III- Limitació dels tractaments fitosanitaris

L'òrgan de contractació podrà demanar garanties de compliment de les prohibicions existents (per exemple, de tractament tipus creosotat, segons l'Ordre 2666/02, de 25 d'octubre), així com establir altres limitacions o excloure determinats tractaments de la fusta, tant de manera genèrica com per a usos específics, com per exemple jocs infantils, etcètera.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible (Annex I), la Comissió de Treball de la Fusta, coordinada pel Programa Ajuntament + Sostenible, farà el seguiment de la compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible. La Comissió de Treball de la Fusta definirà uns formularis tipus per a la recopilació d'informació i el seguiment de la instrucció de la fusta, que contindran, com a mínim:

- Llista de la fusta o els productes de fusta adquirits amb dades generals i descripció dels productes adquirits.
- Còpia dels certificats de gestió forestal sostenible per a cada element o partida de fusta i la factura corresponent que vincula el número de cadena de custòdia (FSC, PEFC o equivalent) amb el producte en qüestió, o documentació similar en cas de l'ús de fusta reciclada.

Els responsables dels contractes hauran d'emplenar i remetre els formularis mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat.

³Per a més informació, es poden consultar altres manuals o documents de referència de compra i contractació pública verda.

En l'annex III s'adjunten els formularis de recollida d'informació, que s'actualitzaran en la Comissió de Treball de la Fusta per aconseguir aquesta instrucció.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius assenyalats en l'apartat 4.2.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin oberts o aprovats, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Aquesta instrucció deroga el Decret de política responsable de la fusta de 2004.

ANNEX I POLÍTICA DE COMPRA RESPONSABLE DE FUSTA DE GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE

Antecedents

Des de fa uns anys, l'Ajuntament de Barcelona promou una política responsable de compra de fusta que respon a la voluntat de disminuir l'impacte ambiental de la ciutat sobre el planeta, contribuint a la gestió racional i a l'aprofitament sostenible dels recursos forestals. Com a iniciativa pionera en Espanya, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar l'any 2004 el "*Decret d'Alcaldia de juliol de 2004, de Política Responsable de Compra de Fusta*"⁴, que promou l'adquisició de fusta certificada, establint un ordre de preferència de les certificacions de gestió forestal sostenible i exclouent la compra de fusta provinent de tals il·legals mitjançant la sol·licitud de certificats d'origen.

A través d'una Comissió de Treball, integrada per representants de les diferents àrees i departaments amb major consum de fusta, s'elabora un informe anual, que recopila la informació sobre les compres de fusta i productes derivats portades a terme pels diferents departaments de l'Ajuntament, amb l'objectiu de posar de manifest el grau d'acompliment del Decret de Política Responsable de Compra de Fusta.

Per diferents motius que s'exposen a continuació es proposa revisar i actualitzar el "*Decret d'Alcaldia de juliol de 2004, de Política Responsable de Compra de Fusta*":

- Durant els primers anys d'aplicació del Decret el major comprador de fusta de l'Ajuntament de Barcelona era Serveis Funeraris amb més d'un 80% de la fusta total adquirida. A causa de canvis organitzatius, des de l'any 2011 el Decret ja no aplica a Serveis Funeraris, i els departaments de major adquisició de fusta es concentren en l'àmbit d'obres d'edificació, mobiliari urbà i altres elements urbans. L'especificitat i complexitat del sistema de seguiment de les dades d'adquisició de la fusta inclosa en obres d'edificació o urbanització fa necessari introduir algunes modificacions en el sistema de seguiment establert en el Decret.

⁴http://www.ajsosteniblebcn.cat/decret_fusta_2004_7953.pdf

- La modificació de la “Ley de Montes” del 2006 estableix el compromís de les Administracions públiques de promoure el consum responsable de productes forestals en els procediments de contractació pública, afavorint l’adquisició de fusta i productes derivats de la fusta procedents de boscos certificats i el foment del consum responsable de fusta per part de la ciutadania⁵.
- Com a part del Pla d’Acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de la fusta i productes derivats de fusta, el Reglament Europeu de la Fusta (EUTR⁶) introdueix el sistema de Diligència Deguda. El sistema de Diligència Deguda inclou l’avaluació de riscos per països en el cas de fusta importada. A Espanya, la Associació Espanyola del Comerç i Indústria de la Fusta (AEIM)⁷ estableix el risc de cadascun dels països importadors de fusta, en compliment del Reglament EUTR, aquesta informació està disponible públicament a la seva web.
- L’Ajuntament de Barcelona es va adherir al novembre del 2013 a la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible”, que té com a objectiu “revertir la tendència de destrucció de milers d’hectàrees anuals de boscos mitjançant la compra i ús de fusta sostenible i assolir una gestió sostenible de fins a 10 milions d’hectàrees de bosc tropical per a l’any 2015 involucrant a les administracions públiques en la creació de mercats més responsables de fusta tropical”. Amb aquesta adhesió, l’Ajuntament de Barcelona es va comprometre a elaborar un Pla d’Acció de Fusta Sostenible, que es basa en la visió de la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible” d’augmentar la demanda de fusta provinent de gestió forestal sostenible per crear mercats més sostenibles de fusta tropical certificada, amb un èmfasi especial en el paper exemplaritzant de l’Ajuntament de Barcelona i la reducció del risc de comprometre la seva reputació a través de l’adquisició exclusiva de fusta tropical amb certificació de gestió forestal sostenible (per certs usos), la promoció de l’ús d’espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d’espècies a utilitzar en obres d’edificació, d’urbanització, projectes urbans i mobiliari urbà.
- Finalment, el 15 de desembre del 2013 va entrar en vigor el Decret de Contractació Responsable de l’Ajuntament de Barcelona⁸, que estableix, entre d’altres, la definició de criteris per a clàusules ambientals de conformitat amb la normativa vigent i la

legislació de la Unió Europea per a 12 grups de productes i serveis prioritaris, entre els quals s’inclou la fusta i altres productes derivats.

Per aquests motius es proposa l’adopció d’una nova **Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible**:

1. L’Ajuntament promou l’adquisició de fusta certificada amb els requisits més exigents que siguin possibles. Com a soci de la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible”, i per revertir la tendència de destrucció de boscos tropicals, tota la fusta tropical adquirida per certs usos (com per exemple elements de mobiliari urbà o altres elements de fusta inclosos en obres) ha de comptar no solament amb garanties de legalitat, sinó amb garanties de sostenibilitat, és a dir, amb certificació de gestió forestal sostenible d’acord amb els sistemes FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

2. Mentre es consolidi la implementació del Pla d’Acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de fusta i el Reglament Europeu de la Fusta (EUTR⁶), els certificats de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalent....) es consideren les millors eines de validació de l’origen legal de la fusta.

⁵LEY 10/2006, de 28 de abril, por la que se modifica la Ley 43/2003, de 21 de noviembre, de Montes (BOE 102 de 29/04/2006).

⁶Reglamento (UE) n ° 995/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de octubre de 2010, por el que se establecen las obligaciones de los agentes que comercializan madera y productos de la madera

⁷<http://www.maderalegal.info/inicio>

⁸http://www.ajsosteniblebcn.cat/decret_contractaci%C3%B3_responsable_24575.pdf

3. L'Ajuntament promou un major ús de fusta com a material de construcció sostenible i renovable, l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d'espècies a utilitzar en obres d'edificació i mobiliari urbà. Per aquest motiu, els plecs de contractació de redacció de projectes o d'execució d'obres d'edificació, infraestructures, manteniment de mobiliari urbà i usos similars definiran, sempre que sigui possible, criteris funcionals (com densitat, color, resistència o altres característiques tècniques) en lloc de prescriure espècies concretes, de manera que es permeti una diversificació d'espècies i la utilització de fustes autòctones amb certificació de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalent).

4. En compliment del Decret de Contractació Responsable de l'Ajuntament de Barcelona s'elaboraran unes instruccions internes de contractació de fusta i altres productes derivats, que traduïran la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible en criteris ambientals a incorporar en els plecs corresponents, conjuntament amb altres criteris de sostenibilitat, com poden ser l'ús de fusta reciclada o la definició de tractaments de fusta de baix impacte ambiental, entre d'altres.

5. L'Ajuntament durà a terme actuacions complementàries per reforçar la implementació de la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, com la formació de tot el personal involucrat; la revisió i adaptació dels mecanismes de control i seguiment; la col·laboració amb actors i grups d'interès externs del sector de la construcció per promoure l'ús de fusta sostenible; la comunicació de la nova Política de fusta als professionals del sector i accions de sensibilització de la ciutadania en general.

6. Com a òrgan de coordinació dels diferents departaments municipals involucrats en l'aplicació i el seguiment de la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, es dona continuïtat a la Comissió de Treball de Fusta existent, ampliant els representants als sectors i departaments més rellevants en la contractació d'obres o serveis que inclouen l'adquisició de fusta i productes derivats. Aquesta Comissió està coordinada pel Programa Ajuntament+Sostenible.

ANNEX II GLOSSARI

Sistemes de certificació de gestió forestal sostenible

Els sistemes de certificació forestal són sistemes voluntaris que certifiquen, a través d'una auditoria externa feta per una entitat independent, que la fusta prové de boscos gestionats de manera sostenible. Els sistemes de certificació inclouen mecanismes de seguiment que permeten traçar els productes a través de la cadena de subministrament fins al producte final. La certificació de la cadena de subministrament rep el nom de "certificació de cadena de custòdia" ("Chain of Custody", CoC).

Els sistemes internacionals principals són l'FSC (Forest Stewardship Council) i el PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification); tots dos exigeixen el compliment de criteris legals, ecològics, social i econòmics, que permeten oferir garanties de gestió forestal sostenible certificada als consumidors finals.

Els certificats FSC i PEFC vigents es poden consultar en les bases de dades respectives:

<http://info.fsc.org>

<http://www.pefc.cat/empreses.html>

Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i Reglament europeu de la fusta (EUTR¹⁰):

El Reglament europeu de la fusta (EUTR) requereix que, a partir del 3 de març de 2013, tota la fusta en el mercat de la UE procedeixi de fonts legals. El reglament requereix que els agents que comercialitzen fusta en el mercat europeu per primera vegada disposin d'un sistema d'auditoria preventiva.

---

¹⁰Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

L'EUTR és un element clau del Pla d'acció FLEGT (Forest Law Enforcement Government and Trade) de la Unió Europea que conté una sèrie d'accions per prevenir el comerç de fusta il·legal, per millorar l'oferta de fusta provinent de fonts legals i per promoure la demanda de fusta de gestió forestal sostenible.

<http://www.magrama.gob.es/es/desarrollo-rural/temas/politica-forestal/planificacion-forestal/comercializacion-de-madera-legal/index.aspx>

European Sustainable Tropical Timber Campaign:

L'Ajuntament de Barcelona es va adherir el novembre del 2013 a la "Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible", que té com a objectiu "revertir la tendència de destrucció de milers d'hectàrees anuals de boscos mitjançant la compra i l'ús de fusta sostenible i assolir una gestió sostenible de fins a 10 milions d'hectàrees de bosc tropical per a l'any 2015 involucrant les administracions públiques en la creació de mercats més responsables de fusta tropical". Amb aquesta adhesió, l'Ajuntament de Barcelona es va comprometre a elaborar un Pla d'acció de fusta sostenible, que es basa en la visió de la "Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible" d'augmentar la demanda de fusta provinent de gestió forestal sostenible per crear mercats més sostenibles de fusta tropical certificada, amb un èmfasi especial en el paper exemplaritzant de l'Ajuntament de Barcelona i la reducció del risc de comprometre la seva reputació a través de l'adquisició exclusiva de fusta tropical amb certificació de gestió forestal sostenible (per a certs usos), la promoció de l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d'espècies a utilitzar en obres d'edificació, d'urbanització, projectes urbans i mobiliari urbà.

www.europeansttc.com

ANNEX III QÜESTIONARI EXEMPLE DE RECOLLIDA DE DADES DE FUSTA PER A PROJECTES I EXECUCIÓ D'OBRES D'URBANITZACIÓ O EDIFICACIÓ

FITXA DE DECLARACIÓ D'USOS DE LA FUSTA

Data: _____ Títol Projecte: _____

DADES CORRESPONENTS A FASE DE PROJECTE

Ús	Tipus	Cubicatge	Codi de la partida del pressupost	Segell Garantia Explotació sostenible
Encofrat				
Façana				
Revestiment interior				
Paviment				
Altres				

Instruccions per a la complimentació dels camps corresponents a la fase de projecte

- 0. Ús:** Defineix la finalitat de la utilització de la fusta prevista al projecte.
  - 1. Tipus:** Descripció del tipus de fusta prevista en la redacció de la partida corresponent al projecte.
  - 2. Cubicatge:** Cubicatge previst al projecte per aquesta partida.
  - 3. Codi partida pressupost:** Especificar el codi de pressupost corresponent a la partida on s'empra el tipus de fusta especificat.
  - 4. Segell de garantia explotació sostenible:** Indicar el tipus de document o certificat que es sol·licita al projecte en relació a la fusta emprada.
- Assenyalar també la data de redacció de la fitxa així com el títol del projecte.

Data: _____ Títol Projecte: _____

DADES CORRESPONENTS A FASE D'OBRA REALMENT EXECUTADA

Tipus executat	Cubicatge real executat	Codi partida pressupost (o nou codi P.C.)	Documentació aportada	Nº de Document

Instruccions per a la complimentació dels camps corresponents a la fase d'obra realment executada

- 0. **Ús:** Defineix la finalitat de la utilització de la fusta.
- 1. **Tipus executat:** Descripció del tipus de fusta realment utilitzat a obra en l'execució de la partida corresponent.
- 2. **Cubicatge real executat:** Cubicatge real emprat en aquesta partida corresponent a aquest tipus de fusta.
- 3. **Codi partida pressupost:** Especificar el codi de pressupost o en el cas de ser fusta corresponent a una partida no existent al pressupost, indicar el codi corresponent al preu contradictori o nou codi corresponent.
- 4. **Documentació aportada:** Indicar el tipus de document o certificat que s'acompanya a l'entrega o recepció de la partida corresponent.
- 5. **Nº de Document:** Per facilitar l'arxiu, localització i consulta de la documentació aportada, és necessari numerar els documents (1,2,3.....) .

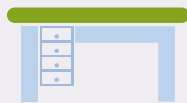

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

MOBILIARI D'OFICINA

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

MOBILIARI D'ALTA
DIRECCIÓ, NIVELL
ALT I NIVELL
BÀSIC

CADIRES D'ALTA
DIRECCIÓ I
GENERAL, SOFÀS
I BUTAQUES

MOBILIARI DE
COL·LECTIVITAT,
SALES D'ESPERA I
SALES DE REUNIÓ

MOBILIARI
AUXILIAR I
COMPLEMENTS DE
MOBILIARI

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Elements de fusta d'explotacions forestals sostenibles.
Productes ecodissenyats o ecoetiquetats: amb matèries primeres
recicladades o sostenibles, sense substàncies tòxiques, durables, etc

Augment de la
garantia, temps
d'oferta i existència
de recanvis del
producte

Ús d'embalatges
reciclat

Altres bones
pràctiques
ambientals en el
subministrament

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA MOBILIARI D'OFICINA

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'acció de fusta sostenible de l'Ajuntament de Barcelona i el Decret de política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible del 2014, considera necessari continuar treballant per revertir la tendència de destrucció de boscos i per minimitzar els impactes ambientals derivats de la producció del mobiliari mitjançant la compra i l'ús de productes de mobiliari d'oficina amb garanties de sostenibilitat.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba el mobiliari d'oficina.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de mobiliari d'oficina.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza els diferents tipus de mobiliari que inclou aquesta instrucció
- b. Defineix les prioritats per a la seva adquisició i demanda
- c. Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que fan els diferents serveis als òrgans de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals bàsics per a cada tipus de mobiliari.

Com que el mobiliari és un producte d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir l'aplicació dels criteris, ja sigui a través de la redacció d'un plec propi, com de l'adhesió a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

La resta de serveis municipals hauran d'aplicar les prioritats que estableix aquesta instrucció a les seves comandes, que es vehicularan a través dels òrgans de contractació centralitzada corresponents.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció, com pot ser el cas de mobiliari de continuïtat amb característiques predefinides per adquisicions anteriors. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

D'altra banda, els diferents serveis municipals podran considerar que les prioritats i els criteris ambientals que estableix aquesta instrucció no són adequats a les necessitats de mobiliari del servei. En aquests casos, serà la direcció del servei l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a:

- Mobiliari d'alta direcció (o direccional), nivell alt i nivell bàsic (o lloc operatiu de treball)
- Cadires d'alta direcció (o direccional) i general, sofàs i butaques
- Mobiliari de col·lectivitat
- Mobiliari per a sales d'espera i per a sales de reunió
- Mobiliari auxiliar i complements de mobiliari

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis que incloguin l'adquisició o la reposició de mobiliari, sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

Per contra, la instrucció no s'aplica a contractes que incloguin l'adquisició de mobiliari encara que no sigui pròpiament d'oficina, com poden ser exposicions, contractes d'obres o interiorisme i contractes similars, tot i així, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva adquisició.

4 PRIORITATS DEL MOBILIARI QUE ES VOL ADQUIRIR

4.1 Prioritats

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, les prioritats a l'hora de determinar el tipus de mobiliari a adquirir seran les següents:

- Garantir la procedència d'explotacions forestals sostenibles dels elements de fusta o derivats de fusta del mobiliari.
- Fomentar la incorporació de matèries primeres reciclades/sostenibles, l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat dels articles i la facilitat per al reciclatge dels seus components, de manera explícita o a través de l'aplicació d'eines i criteris d'ecodisseny.
- Limitar el contingut de substàncies tòxiques en components concrets del mobiliari com ara aglomerats de fusta, tèxtils o escumes.
- Garantir la vida útil del producte, la continuïtat de línia i l'existència de recanvis.

Atesa la diversitat d'articles que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, Abast, els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertoqui.

Com que l'objecte d'aquesta instrucció és el mobiliari pròpiament, els principis assenyalats anteriorment seran prioritaris respecte als aspectes que s'indiquen a continuació, propis del servei de lliurament, que són igualment importants, ja que reforcen altres polítiques ambientals –de prevenció de residus– i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible:

- Prescriure la bona gestió d'embalatges, el retorn de productes fora d'ús i fomentar l'ús d'embalatges reciclats.

- Promoure la incorporació de bones pràctiques ambientals en l'execució del contracte relacionades amb la distribució del subministrament objecte del contracte.

Aquests segons aspectes, tot i no ser centrals, i en molts casos precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, sovint són més fàcils d'assumir per les empreses licitadores, però no poden quedar aïllats dels primers.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació, haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos del mobiliari que ho justifiquen.
- Els requeriments i les característiques tècniques especials del mobiliari que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE MOBILIARI

La taula següent recull els diferents aspectes ambientals per a cadascuna de les tipologies de serveis indicades.

Criteris per a l'adquisició de mobiliari	Fusta i productes derivats de gestió forestal sostenible
	Ecodisseny i ecoetiquetes
	Contingut de formaldehid
	Limitació de substàncies tòxiques
	Vida útil i terminis de garantia
Embalatges	
Criteris per a l'adquisició de complements	Fusta i productes derivats de gestió forestal sostenible
	Ecodisseny i ecoetiquetes
	Eficiència energètica

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris s'han d'establir com a especificació tècnica o quan es poden incorporar com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir mobiliari de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida o lot els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

5.1 Criteris per a l'adquisició o la demanda de mobiliari i cadires d'alta direcció, nivell alt i nivell bàsic, sofàs i butaques, mobiliari de col·lectivitat i mobiliari per a sales d'espera i per a sales de reunió

I- Fusta i productes derivats de la gestió forestal sostenible

Cadascun dels productes oferts que contingui fusta o productes derivats de la fusta (inclosos taulells de fibres de fusta, aglomerats, contraxapats, DM i altres materials similars) ha de disposar obligatòriament de **garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles**, acreditables mitjançant la presentació de certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a l'adquisició de fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, l'òrgan de contractació pot prescriure igualment l'ús de **fusta reciclada amb certificació** (verificable a través de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard *EPF recycled wood*, *FSC recycled* o altres esquemes equivalents).

II- Ecodisseny i ecoetiquetes

Es valorarà que el producte hagi estat dissenyat aplicant criteris d'ecodisseny, preveient l'anàlisi dels aspectes ambientals més rellevants, com la incorporació de matèries primeres reciclades/sostenibles, l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat dels articles i la facilitat per al reciclatge dels seus components.

Els productes ecodissenyats, millorats a partir d'una anàlisi de cicle de vida, o ecoetiquetats, presenten millores ambientals en aquests aspectes. Per tant, el compliment d'aquest criteri es podrà verificar amb la presentació dels documents següents:

- Certificat UNE 150301 o UNE-EN-ISO 14006 o equivalent amb la documentació corresponent amb referència explícita al producte bàsic.
- Declaració jurada del fabricant d'aplicació d'una anàlisi de cicle de vida (ACV) per a la millora ambiental del producte bàsic segons UNE-EN-ISO 14040 i 14044 o equivalent (segons model).
- Certificat Ecoetiqueta tipus I del producte bàsic (Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, Àngel Blau o equivalent).

III- Contingut de formaldehid

En cas del material de fusta (taulers de partícules segons UNE-EN 312, de fibres segons UNE-EN 622, d'encenalls segons UNE-EN 300, o d'altres), l'òrgan de contractació valorarà que estiguin classificats com a classe E1 segons la norma EN 13986, d'acord amb els procediments de determinació de formaldehid que estableix la norma corresponent UNE-EN 120, UNE-EN 717 o equivalent. L'acreditació es pot fer mitjançant la fitxa de dades tècniques del producte.

En cas de material de tela i teixit, l'òrgan de contractació valorarà que la quantitat de formaldehid lliure i parcialment hidrolitzable en el teixit o la tela sigui inferior a 300 ppm, verificable mitjançant un certificat Ecoetiqueta tipus I (Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, Oeko-Tex o equivalent) o un informe de prova realitzada amb el mètode ISO 14184-1 o equivalent.

IV- Limitació de substàncies tòxiques

L'òrgan de contractació valorarà que les escumes utilitzades en cadires, butaques, sofàs i mobles similars no continguin substàncies tòxiques per a la salut o el medi ambient (metalls pesants, formaldehid, ftalats, CFC, HCFC) tal com es descriuen en la Etiqueta ecològica europea, CERTIPUR i similars).

V- Vida útil i terminis de garantia

Per allargar la vida útil del mobiliari, l'òrgan de contractació establirà un termini de garantia mínim i valorarà l'ampliació de la garantia dels aspectes següents:

- garantia tècnica dels productes (general)
- garantia de temps d'oferta de la mateixa sèrie de productes (en anys)
- temps de disposició de peces de recanvi compatibles funcionalment per a les parts d'un producte de fusta que estiguin subjectes a desgast (com frontisses, panys, etcètera)

VI- Embalatges

L'òrgan de contractació valorarà que el subministrador utilitzi materials d'emballatge fabricats a partir de cartró o plàstic reciclat.

L'òrgan de contractació establirà com a criteri d'execució l'obligació del contractista de retirar l'emballatge del mobiliari lliurat i garantir-ne la bona gestió, ja sigui per la seva aportació a la recollida selectiva a través d'un gestor autoritzat de residus o bé de les instal·lacions municipals corresponents.

Igualment s'establirà en cas de substitució de mobiliari, i si el contractant així ho sol·licita, que l'empresa subministradora haurà d'emportar-se els articles anteriors per a la seva reutilització o reciclatge un cop finalitzada la seva vida útil.

5.2 Criteris per a l'adquisició o la demanda de mobiliari auxiliar i complements de mobiliari

Els contractes de subministrament de mobiliari d'oficina inclouen sovint el subministrament de diferent tipus d'articles: llums de peu o sobretaula, mampares o lamelles de materials diversos, i també cortines, papereres, penjadors, entre d'altres. Com que la diversitat és tan gran no és possible definir criteris específics de manera detallada per a cada article. Tot i això, les prioritats que estableix aquesta instrucció es concreten en tres criteris bàsics:

- En l'adquisició de complements elaborats o que continguin fusta, l'òrgan de contractació inclourà el criteri de gestió forestal sostenible tal com s'ha descrit en l'apartat 5.1.
- En l'adquisició de complements que consumeixin energia, l'òrgan de contractació incorporarà criteris d'eficiència energètica, com l'ús de tecnologies eficients (LED, llums compactes de baix consum o focus halògens d'alt rendiment) o les categories superiors d'eficiència energètica (A a C), si existeixen.
- En qualsevol cas, l'òrgan de contractació podrà valorar que el producte hagi estat fabricat aplicant criteris d'ecodisseny, tal com descriu l'apartat 5.1.

---

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN L'ADQUISICIÓ O LA REPOSICIÓ DE MOBILIARI

En cas de contractes de serveis l'execució dels quals prevegi l'equipament de la dependència amb mobiliari a càrrec de l'adjudicatari o bé la reposició del mobiliari existent, com els contractes integrals de gestió d'equipaments municipals o altres de similars, l'òrgan de contractació haurà de considerar, com a mínim, el criteri de gestió forestal sostenible tal com descriu l'apartat 5.1.

A més, l'òrgan de contractació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, haurà de considerar la possibilitat i l'oportunitat de valorar que el producte hagi estat fabricat aplicant criteris d'ecodisseny, tal com s'ha descrit en l'apartat 5.1.

---

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes
- Llista del tipus de mobiliari adquirit i còpia de la fitxa tècnica de cadascuna de les sèries
- Còpia dels certificats de gestió forestal sostenible per a cada producte que contingui fusta o productes derivats de la fusta —certificat de cadena de custòdia FSC, PEFC o equivalent; certificat Ecoetiqueta tipus I (Etiqueta ecològica europea, *NF environment* o equivalent), o documentació similar en cas de l'ús de fusta reciclada

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

---

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN

PROJECTES D'OBRES

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

REDACCIÓ DE
PROJECTES
D'URBANITZACIÓ
O INFRAestruc-
TURES

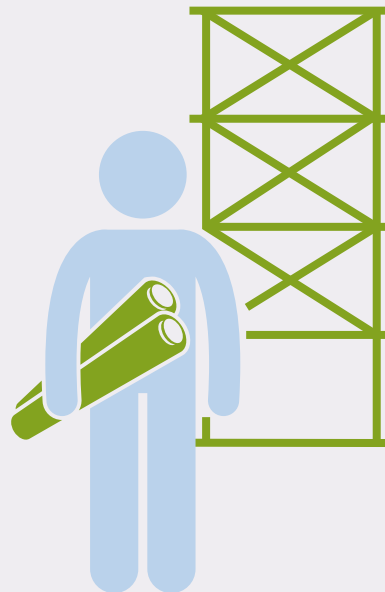
REDACCIÓ DE PROJECTES
D'EDIFICACIÓ, DE NOVA CONSTRUCCIÓ,
DE REFORMA O DE REHABILITACIÓ

EXECUCIÓ
D'OBRES
D'URBANITZACIÓ
O EDIFICACIÓ

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Autosuficiència energètica i ambiental (aigua, verd urbà, biodiversitat, materials i residus)

Decret d'Alcaldia
per a l'ambientalització d'obres

Pla del verd i de la
biodiversitat

Fusta d'explotacions
forestals
sostenibles

Principis de
l'economia circular i
foment de materials
amb mínim impacte

Certificació
energètica d'edificis:
mínim lletra B

Càlcul del cost total
de propietat

Criteria específics
d'eficiència energètica,
confort i manteniment

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN PROJECTES D'OBRES

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Decret per a l'ambientalització de les obres, la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, el Pla d'auto-suficiència energètica de Barcelona (2024), el Pla per a la millora de la qualitat de l'aire a Barcelona, el Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020, l'Orde-nança del medi ambient de Barcelona i altres plans relacionats, com el Pla d'auto-suficiència energètica en edificis municipals, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de les obres municipals i tendir a l'autosuficiència energètica i l'excel·lència ambiental en els projectes d'espai públic i d'edificació.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013), i al Decret d'Alcal-dia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben les obres.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a la redacció de projectes i l'execució de l'obra d'arquitectura, espai públic i infraestructures que fan els diferents operadors municipals.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Classifica les principals tipologies de contractes relacionats amb projectes i obres
- Defineix les prioritats que cal tenir en compte en la contractació
- Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció és de compliment obligatori en els contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir en tots els casos la incorporació en els plecs dels criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Redacció de projectes d'edificació, de nova construcció, de reforma o de rehabilitació
- Redacció de projectes d'urbanització o infraestructures (projectes d'obres de l'espai públic, siguin d'urbanització, remodelació o manteniment)
- Execució d'obres d'urbanització i edificació, conseqüència dels anteriors

L'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador també hauran de tenir cura que s'apliquin els criteris definits en aquesta instrucció quan s'estableixin acords amb operadors privats per a la realització d'obres d'urbanització, de manteniment o d'instal·lació d'elements urbans en l'espai públic de la ciutat i s'hauran d'assegurar que estan degudament incorporats en el projecte i en els protocols de recepció de l'obra.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats ambientals per a obres

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, les prioritats a l'hora de determinar els criteris ambientals per a la redacció de projectes, l'execució d'obres i manteniment són les següents:

- En totes les contractacions: l'aplicació del Decret d'Alcaldia per a l'ambientalització de les obres, de la instrucció de la fusta i de criteris generals d'autosuficiència ambiental i energètica.
- En cas de redacció de projectes d'urbanització o infraestructures: la incorporació de criteris ambientals relatius a elements urbans, autosuficiència hídrica, biodiversitat i elements TIC.
- En cas de redacció de projectes d'edificació: la incorporació de criteris detallats relacionats amb la màxima autosuficiència energètica, hídrica i ambiental; criteris relatius a la biodiversitat i altres estàndards d'excel·lència ambiental.
- En cas d'execució d'obres: s'estableixen criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació relatius a l'eficiència energètica, el confort i el manteniment.

4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades, o determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe en què concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos i les funcions que ho justifiquen.

- Les característiques i els requeriments tècnics especials del projecte o l'obra que ho justifiquen i que no estan garantits per les prioritats definides anteriorment, de manera contrastada amb les característiques d'aquestes.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat per a cadascuna de les tipologies de contractes indicats.

Redacció de projectes d'urbanització

Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres

Criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental

Aplicació de la Instrucció de la fusta

Criteris de màxima autosuficiència energètica

Criteris relatius a elements urbans

Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica

Criteris a favor de l'economia circular

Incorporació de sistemes i tecnologies TIC

Redacció de projectes d'edificació

Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres

Criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental

Aplicació de la Instrucció de la fusta

Criteris de màxima autosuficiència energètica

Certificació energètica mínima

Càlcul del cost total de propietat

Criteris addicionals d'eficiència energètica per a la renovació/rehabilitació d'edificis existents

-----
Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

-----
Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica

Criteris a favor de l'economia circular

Altres estàndards d'excel·lència ambiental

Execució d'obres d'urbanització o edificació

Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres

Criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental

Aplicació de la Instrucció de la fusta

Manual de Qualitat de les Obres a la ciutat de Barcelona

Edificació: Criteris relatius a millores en el control de qualitat i garantia

-----
Edificació: criteris relatius a la protecció de la fauna protegida

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris haurien de ser incorporats com a especificació tècnica o poden ser incorporats com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

5.1 Criteris de compliment obligatori per a totes les contractacions

L'òrgan de contractació establirà els requeriments obligatoris següents per a les contractacions de redacció de projectes i d'execució d'obres:

I- Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres

És aplicable el Decret d'Alcaldia d'ambientalització d'obres, en què s'ordena l'obligatorietat de la realització, en fase de projecte, d'una memòria ambiental, i, en fase d'execució d'obra, d'un Pla d'ambientalització, que s'ha de validar en tot cas abans de l'acta de

replantejament de l'obra i per al seu compliment en el transcurs de l'execució de l'obra esmentada, per a tots els projectes d'obres, sempre que el seu pressupost estimat per a l'obra inclosa en el projecte sigui igual o superior a 450.000 euros i no estiguin subjectes a Avaluació d'Impacte Ambiental, segons la legislació vigent.

Per donar compliment als requeriments bàsics que han d'acomplir totes les obres que contracti l'Ajuntament de Barcelona s'utilitzaran els materials i guies de suport a l'ambientalització d'obres:

- Manual bàsic per a l'elaboració de la memòria ambiental associada als projectes d'obres de l'Ajuntament de Barcelona
- Guia per a l'ambientalització de l'execució d'obres
- Guia de control de l'ambientalització de l'execució d'obres

II- Criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental

L'òrgan de contractació incorporarà en tots els plecs de redacció de projectes i execució d'obres els criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental, com són:

- les solucions energètiques que tendeixin cap a l'autosuficiència i redueixin la potència instal·lada, preferentment amb solucions passives i generació d'energia amb fonts renovables a escala local per tal d'assolir un balanç d'emissions zero;
- la gestió eficaç dels recursos hídrics considerant tot el cicle d'aigua, des de la captació fins a l'evacuació (aigua potable de xarxa, freàtica, pluvial i aprofitament d'aigües grises);
- la construcció amb materials amb l'impacte més petit possible en el seu cicle de vida;
- el foment de la connectivitat del verd urbà (corredors verds urbans), la renaturalització de la ciutat i una biodiversitat més gran del verd urbà a totes les escales;
- la incorporació de sistemes i tecnologia intel·ligent d'equips, instal·lacions i possibles microxarxes (d'energia, aigua, mobilitat –vehicle elèctric– o altres recursos) que afavoreixin l'ús eficient dels recursos;

- la incorporació de solucions de prevenció, reutilització, reciclatge i recollida de residus basades en els principis de l'economia circular;

Els criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental es concretaran en forma de criteris específics adaptats a cada plec, seguint les prioritats definides en els apartats 5.2, 5.3 i 5.4.

III- Aplicació de la Instrucció de la fusta

S'aplica la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta](#), que estableix l'obligatorietat d'adquirir fusta amb certificació de gestió forestal sostenible; la promoció d'un ús superior de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable; la recomanació d'ús d'una diversitat més gran d'espècies de fusta autòctona, i l'obligatorietat de disposar tant de garanties de gestió forestal sostenible com de garanties de legalitat en cas d'utilitzar fusta tropical.

5.2 Criteris per a la redacció de projectes d'espai públic i d'infraestructures

I- Criteris de màxima autosuficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà en els plecs de contractació de redacció de projectes d'urbanització, reurbanització o infraestructures criteris que permetin assolir la màxima autosuficiència energètica, inclosos els criteris següents:

- minimitzar els consums energètics, aplicant criteris d'eficiència energètica per a sistemes d'enllumenat i altres consums energètics (sistemes d'enllumenat mitjançant tecnologia LED, sistemes de regulació i mesures similars).
- maximitzar l'autoproducció energètica, basada en l'estudi de l'aprofitament de fonts d'energia locals, que inclogui energies renovables o residuals (de focus de calor i fred) per cobrir demandes energètiques existents o noves demandes energètiques; la viabi-

litat de l'emmagatzematge tèrmic estacional o elèctric, i el disseny d'estructures de suport d'instal·lacions productores d'energies renovables (mobiliari urbà).

- calcular els costos totals de propietat (CTP), tenint en compte com a mínim els costos d'inversió en equips i materials, els costos de manteniment i els costos d'exploració anuals.

II- Criteris relatius a elements urbans

L'òrgan de contractació establirà en els plecs de contractació l'obligatorietat del compliment de la Instrucció d'Alcaldia relativa als elements urbans de la ciutat de Barcelona, en especial en referència als criteris de sostenibilitat social i ambiental definits en l'apartat 5.d, sobre el compliment de les normes de l'Organització Internacional del Treball, el Compromís Ètic de l'empresa i la gestió sostenible dels proveïdors, així com la petjada ecològica dels elements urbans, l'estalvi energètic al llarg del procés de producció i la vida útil de l'element, la minimització d'emissions contaminants i el grau de reciclabilitat dels materials emprats.

III- Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

Els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització hauran d'incloure les prioritats del Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020, especialment:

- la connectivitat dels espais verds (desplegament de la xarxa de corredors verds urbans)
- la diversificació d'espècies d'arbrat i la seva selecció en funció dels serveis ambientals que ofereixen (com pot ser la seva capacitat de retenció de pols i altres contaminants)
- l'augment de la biomassa de la ciutat
- la permeabilització del sòl en l'espai públic
- l'aplicació de mesures de control de la flora exòtica i invasora
- l'enriquiment del verd existent i la potenciació de la seva funció d'hàbitat
- proporcionar més volum de sòl als arbres viaris i de més qualitat

IV- Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica

L'òrgan de contractació podrà establir en els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització criteris ambientals relatius a l'autosuficiència hídrica, com poden ser, per exemple:

- la utilització de tècniques de drenatge urbà sostenible (TEDUS)
- l'ús d'aigües freàtiques
- l'optimització de sistemes de reg en zones verdes i
- la selecció d'espècies amb poques necessitats hídriques

V- Criteris a favor de l'economia circular

L'òrgan de contractació podrà establir en els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització criteris ambientals relatius als productes i materials de construcció, com poden ser, per exemple:

- L'ús d'àrids i altres materials de construcció que incorporin un percentatge de material reciclat
- L'ús de materials constructius fotocatalítics per reduir la presència de NOx a l'aire
- L'ús de materials constructius, com per exemple materials de senyalització horitzontal, que compleixin els criteris establerts en alguna de les ecoetiquetes tipus I.
- L'exclusió de certs tractaments de superfícies o tractaments fitosanitaris amb un elevat impacte ambiental o sobre la salut.
- El valor de l'energia grisa de materials de construcció inclòs en la base de dades BE-DEC de l'ITEC.
- Criteris relacionats amb la durabilitat i el manteniment, inclosa la seva selecció en funció de l'ús, el dimensionament adequat o les possibilitats de reutilització.

VI- Criteris relatius a la incorporació de sistemes i tecnologies TIC

Els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'obres en l'espai públic de la ciutat hauran d'incloure obligatòriament requeriments de desplegament d'acord amb el model d'implantació d'infraestructures TIC en l'espai públic de l'Ajuntament de Barcelona, tal com estan definits en la Mesura de govern: Pla director de les TIC: Desplegament d'infraestructures smart en l'espai públic (PDTIC) i els seus annexos. De manera específica, caldrà incorporar en els plecs els requeriments relatius als elements i dispositius finals relacionats amb la sostenibilitat com ara la contaminació acústica, contaminació atmosfèrica, clima, composició de l'aigua, fluxos de mobilitat i altres dades ambientals que es considerin prioritàries en cada projecte específic.

5.3 Criteris per a la redacció de projectes d'edificació

L'òrgan de contractació establirà els criteris ambientals obligatoris següents per a projectes d'edificació:

I- Criteris de màxima autosuficiència energètica

En les promocions d'edificis de nova construcció de titularitat municipal s'han de plantejar alternatives conjuntes que afavoreixin la màxima autosuficiència energètica i l'eficiència econòmica, energètica i de gestió en la fase d'ús, per tal d'assolir l'objectiu d'edificis nZEB (de l'anglès *nearly Zero Energy Buildings*, edificis de consum d'energia quasi nul). Per aquest motiu, l'òrgan de contractació establirà per a cada plec de redacció de projecte els criteris funcionals següents basats en la màxima autosuficiència i el rendiment durant tot el cicle de vida dels edificis:

Aplicació de criteris i sistemes passius (reducció de la demanda)

L'òrgan de contractació incorporarà en tots els plecs de redacció de projectes d'edificació la prioritització de solucions constructives que tinguin tendència a reduir al màxim la demanda de clima (fred i calor) a través d'un disseny adequat i de paràmetres bioclimàtics (solucions passives). L'objectiu és minimitzar el suport a l'hivern i a l'estiu a través

de solucions actives i optimitzar la gestió energètica en la fase d'ús i manteniment dels edificis.

Aplicació de criteris bàsics d'eficiència energètica (reducció dels consums)

L'òrgan de contractació establirà els criteris bàsics d'eficiència energètica que cal incorporar de manera obligatòria en cada plec de contractació o projecte, basats en la Guia bàsica d'eficiència energètica en edificis municipals en la redacció de projectes, que inclouran, com a mínim:

- Incorporació del control de sistemes d'il·luminació (sectorialització).
- Monitoratge i visualització de consums energètics i autoproducció (en cas de projectes d'edificació superiors a 3.000 m² construïts o una demanda energètica superior a 150.000 kWh/any, tal com està definit en el Protocol de monitoratge energètic bàsic).

L'òrgan de contractació podrà establir altres clàusules obligatòries d'eficiència energètica que cal considerar en àmbits específics, com són els tancaments, les instal·lacions d'electricitat, d'enllumenat, de climatització i ventilació, d'instal·lacions consumidores d'aigua o d'instal·lacions d'energies renovables.

Màxima autoproducció energètica

L'òrgan de contractació incorporarà en tots els plecs de redacció de projectes d'edificació l'obligatorietat d'avaluar el potencial d'autoproducció energètica de l'edifici (fotovoltaica, solar, tèrmica, minieòlica i similars) amb l'objectiu d'aconseguir la màxima autoproducció d'energia.

Màxima autosuficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà per a cada plec de contractació o projecte l'obligatorietat de dur a terme un estudi, des d'un punt de vista global, de la minimització del consum d'energia primària i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, sense afavorir unes o altres tecnologies, en què sol·licitarà al projectista una anàlisi d'alternatives amb la seva respectiva justificació de l'alternativa seleccionada.

II- Certificació energètica mínima

L'òrgan de contractació establirà per a cada plec de redacció de projectes d'edificació una lletra mínima de qualificació energètica basada en la normativa de certificació energètica d'edificis de nova construcció, que en cap cas no podrà ser inferior a la lletra B.

III- Càlcul del cost total de propietat

Per a tots els projectes d'edificació superiors a 3.000 m² o una demanda energètica superior a 150.000 kWh/any es durà a terme el càlcul del cost total de propietat (CTP) del projecte d'instal·lacions de climatització i d'il·luminació, tenint en compte, com a mínim, els costos d'inversió en equips i materials (com poden ser calderes, bombes de calor, sensors, sectorialització d'instal·lacions, etcètera), els costos de manteniment i els costos d'explotació anuals.

IV- Criteris addicionals d'eficiència energètica per a la renovació/rehabilitació d'edificis existents:

En cas de projectes de renovació o rehabilitació d'edificis municipals, els plecs de contractació establiran addicionalment les mesures d'estalvi energètic que han de donar solució a cadascuna de les problemàtiques energètiques, d'acord amb les prioritats definides en el Pla de millora energètica als edificis municipals. Les mesures que s'han de considerar en la definició del projecte tècnic són:

- Rehabilitació energètica de l'envolupant tèrmic dels edificis actuals.
- Millora de l'eficiència energètica de l'enllumenat interior dels edificis actuals.
- Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions tèrmiques dels edificis: optimització de la demanda.
- Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions d'ascensors actuals.

V- Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

L'òrgan de contractació considerarà la incorporació d'especificacions tècniques relatives a l'increment del verd i de la biodiversitat en projectes de redacció de projectes d'edificació, prioritàriament per a projectes d'equipaments o edificació d'ús administratiu. Possibles mesures per a l'increment del verd i de la biodiversitat són l'execució de cobertes verdes o de jardins verticals en façanes, mitgeres, patis o a l'interior, tenint en compte les especificacions de la Mesura de govern per impulsar terrats vius i cobertes verdes a Barcelona.

Així mateix es considerarà la incorporació en els plecs d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis.

VI- Criteris d'autosuficiència hídrica

L'òrgan de contractació establirà en els plecs de contractació valors màxims de consums d'aigua per a totes les instal·lacions d'aigua com descàrregues de vàters, dutxes, rentamans i similars. Els valors màxims s'establiran d'acord amb les especificacions vigents del Distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya en la categoria "Productes i sistemes que afavoreixen l'estalvi d'aigua". En cas d'urinaris, l'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat d'instal·lar urinaris sense aigua.

L'òrgan de contractació valorarà les possibilitats d'ús de recursos locals d'aigua i de tractament in situ (aigües freàtiques, pluvials o grises) i incorporarà en els plecs els criteris que permetin la màxima autosuficiència hídrica, o bé l'obligatorietat de dur a terme un estudi, des d'un punt de vista global, de la minimització del consum d'aigua i l'optimització de la qualitat per a cada ús específic, sol·licitant al projectista una anàlisi d'alternatives amb la seva respectiva justificació de l'alternativa seleccionada.

VII- Criteris a favor de l'economia circular

L'òrgan de contractació podrà establir en els plecs de redacció de projectes d'edificació una llista de criteris d'exclusió per a materials de construcció, com són materials que contenen metalls pesants, materials classificats com a tòxics, cancerígens, mutàgens, perillosos per a la capa d'ozó, o molt tòxics per als organismes aquàtics.

Així mateix l'òrgan de contractació podrà valorar les característiques ambientalment positives dels materials de construcció o podrà establir l'obligatorietat de complir criteris ambientals per a certs materials o famílies de productes, com poden ser, per exemple:

- El percentatge de materials provinents de recursos renovables
- El percentatge de materials elaborats amb matèria reciclada
- Els materials que compleixin criteris d'alguna de les ecoetiquetes oficials (tipus I) o que disposin d'informació ambiental relacionada amb el seu cicle de vida (EPD, *Environmental Product Declaration* declaració ambiental de producte; LCA, *Life Cycle Analysis*, anàlisi del cicle de vida) (tipus II i III)
- El valor de l'energia grisa de materials de construcció inclòs en la base de dades BE-DEC de l'ITEC

L'òrgan de contractació podrà incloure en els plecs la valoració de les propostes de millores relatives a la durabilitat i la reducció dels costos de manteniment posterior de sistemes i materials.

VIII- Criteris relatius a altres estàndards d'excel·lència ambiental

L'òrgan de contractació podrà incloure, de manera opcional, criteris relatius a estàndards d'excel·lència ambiental com poden ser millores i propostes contrastades amb la certificació VERDE del Green Building Council Espanya, o altres estàndards equivalents (LEED, BREEAM...).

5.4 Criteris específics per a l'execució d'obres

I- Aplicació del Manual de qualitat de les obres

L'òrgan de contractació establirà en els plecs de contractació l'obligatorietat del compliment del Decret de Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos, en especial les mesures preventives i

correctores que s'han d'aplicar durant l'execució de les obres per reduir l'impacte ambiental de l'entorn afectat per aquestes mateixes obres, com són:

- Emissions atmosfèriques: fums, gasos, pols, contaminació acústica i vibracions
- Residus i neteja d'obra
- Afectacions a les aigües del subsòl
- Protecció dels espais verds
- Auscultació de les obres

II- Criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació

Més enllà dels criteris de compliment obligatori definits en l'apartat 5.1., es poden considerar els criteris ambientals següents en la fase d'execució d'obres d'edificació:

Criteris relatius a millores en el control de qualitat i garantia

L'òrgan de contractació podrà incloure, de manera opcional, els criteris ambientals següents com a millora ambiental de l'oferta en els plecs d'execució d'obres (edificis d'habitatge, equipaments o edificis administratius):

- les millores en el control de la qualitat, l'eficiència energètica i l'estalvi energètic dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació de la transmitància tèrmica (termografies), més enllà del que s'estableix preceptivament en el programa de control de qualitat amb la realització de l'informe corresponent.
- les millores en el control de la qualitat i confort dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació del nivell d'infiltracions d'aire (assaig *blower door*), més enllà del que s'estableix preceptivament en el programa de control de la qualitat amb la realització de l'informe corresponent.
- les millores relatives a la garantia de les instal·lacions, mitjançant l'increment del període de garantia establert en les prescripcions, per mitjà de l'adjudicatari que s'encarrega del manteniment normatiu, preventiu i correctiu de les instal·lacions d'autopro-

ducció renovable o d'alta eficiència (solar tèrmica, solar fotovoltaica, geotèrmia i altres sistemes d'energies renovables o d'alta eficiència).

Criteris relatius a la protecció de la fauna protegida

L'òrgan de contractació considerarà la incorporació en els plecs d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis.

---

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules socials i ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Llista de control per a l'aplicació de criteris ambientals en projectes d'obres

En l'annex I s'adjunten els formularis de recollida d'informació per acomplir aquesta instrucció.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyalen l'apartat 4.2.

---

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX I LLISTA DE CONTROL PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN PROJECTES D'OBRES

A. Incorporació de criteris ambientals en els plecs de redacció de projectes d'espai públic i d'infraestructures

Indiqueu si en la redacció dels plecs de contractació s'han tingut en compte els criteris següents:

5.1	Redacció de projectes d'urbanització	Sí	No	No escau
5.1.I	Compliment del Decret per a l'ambientalització de les obres			
5.1.II	Incorporació de criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental			
5.1.III	Compliment de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta			
	Altres:			
5.2.I	Criteris de màxima autosuficiència energètica			
5.2.I	Minimització dels consums energètics			
5.2.I	Maximització de l'autoproducció energètica			
5.2.I	Càlcul dels costos totals de propietat (CTP)			
	Altres:			
5.2.II	Criteris relatius a elements urbans			
5.2.II	Incorporació dels criteris de sostenibilitat ambiental i social definits en la Instrucció d'Alcaldia relativa als elements urbans de la ciutat de Barcelona			
	Altres:			

5.2.III   **Criteris relatius a la biodiversitat segons les prioritats del Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020**   Sí   No   No escau

5.2.III   Connectivitat dels espais verds (desplegament de la xarxa de corredors verds urbans)

5.2.III   Diversificació d'espècies d'arbrat i la seva selecció en funció dels serveis ambientals que ofereixen

5.2.III   Augment de la biomassa de la ciutat

5.2.III   Permeabilització del sòl en l'espai públic

5.2.III   Mesures de control de la flora exòtica i invasora

5.2.III   Enriquiment del verd existent i foment de la funció d'hàbitat

5.2.III   Ampliació del volum de sòl i de la seva qualitat als arbres viaris

Altres:

5.2.IV   **Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica**

5.2.IV   Utilització de tècniques de drenatge urbà sostenible (TEDUS)

5.2.IV   Ús d'aigües freàtiques

5.2.IV   Optimització de sistemes de reg en zones verdes

5.2.IV   Selecció d'espècies amb poques necessitats hídriques

Altres:

5.2.V	Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)	Sí	No	No escau
5.2.V	Ús d'àrids i altres materials de construcció que incorporin un percentatge de material reciclat			
5.2.V	Ús de materials constructius fotocatalítics per reduir la presència de NOx a l'aire			
5.2.V	Ús de materials constructius que compleixin els criteris que estableix alguna de les ecoetiquetes tipus I			
5.2.V	Exclusió de tractaments de superfícies o tractaments fitosanitaris determinats amb un impacte ambiental o sobre la salut elevat			
5.2.V	Valors de l'energia grisa de materials de construcció que inclou la base de dades BEDEC de l'ITEC			
5.2.V	Criteris relacionats amb la durabilitat i el manteniment, inclosa la selecció que se'n fa en funció de l'ús, el dimensionament adequat o les possibilitats de reutilització que té			
	Altres:			
5.2.VI	Criteris relatius a la incorporació de sistemes i tecnologies TIC - Desplegament d'infraestructures <i>smart</i> a l'espai públic (mesura de govern PDTIC)			
5.2.VI	Elements i dispositius finals relacionats amb: contaminació acústica, contaminació atmosfèrica, clima			
5.2.VI	Elements i dispositius finals relacionats amb la composició de l'aigua			
5.2.VI	Elements i dispositius finals relacionats amb els fluxos de mobilitat			
5.2.VI	Elements i dispositius finals relacionats amb altres dades ambientals			

B- Incorporació de criteris ambientals en els plecs de redacció de projectes d'edificació

Indiqueu si en la redacció dels plecs de contractació s'han tingut en compte els criteris següents:

5.1	Redacció de projectes d'edificació	Sí	No	No escau
5.1.I	Compliment del Decret per a l'ambientalització de les obres			
5.1.II	Incorporació de criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental			
5.1.III	Compliment de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta			
5.3.	Criteris de màxima autosuficiència energètica: projectes d'edificis de nova construcció			
5.3.I	Priorització de solucions constructives que tendeixin a reduir al màxim la demanda de clima (fred i calor) a través d'un disseny adequat i de paràmetres bioclimàtics (solucions passives)			
5.3.I	Criteris bàsics d'eficiència energètica: incorporació del control de sistemes d'il·luminació (sectorialització)			
5.3.I	Criteris bàsics d'eficiència energètica: monitoratge i visualització de consums energètics i autoproducció			
5.3.I	Màxima autoproducció energètica: avaluació potencial autoproducció energètica de l'edifici			
5.3.I	Màxima autosuficiència energètica: estudi global de solucions alternatives per minimitzar el consum d'energia primària i les emissions de gasos d'efecte hivernacle			
5.3.II	Certificació energètica mínima lletra B			
5.3.III	Càlcul del cost total de propietat (CTP) del projecte d'instal·lacions de climatització i d'il·luminació, tenint en compte els costos d'inversió en equips i materials, els costos de manteniment i les despeses energètiques			
	Altres criteris d'autosuficiència energètica:			

5.3.IV   **Criteris addicionals d'eficiència energètica per a projectes de renovació o rehabilitació d'edificis municipals**   **SÍ**   **No**   **No escau**

5.3.IV   Rehabilitació energètica de l'envolupant tèrmic dels edificis actuals

5.3.IV   Millora de l'eficiència energètica de l'enllumenat interior dels edificis actuals

5.3.IV   Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions tèrmiques dels edificis: optimització de la demanda

5.3.IV   Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions d'ascensors actuals

Altres:

5.3.V   **Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat**

5.3.V   Execució de cobertes verdes

5.3.V   Jardins verticals en façanes, mitgeres, patis o a l'interior de l'edifici

5.3.V   Incorporació d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis

Altres:

5.3.VI   **Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica**

5.3.VI   Valors màxims de consum d'aigua per a totes les instal·lacions d'aigua, com ara descàrregues de vàters, dutxes, rentamans i similars d'acord amb el Distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya

5.3.VI   Instal·lació d'urinaris sense aigua

5.3.VI   Criteris que permetin la màxima autosuficiència hídrica relacionats amb les possibilitats d'ús de recursos locals d'aigua i de tractament in situ (aigües freàtiques, pluvials o grises)

5.3.VI	Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica	Sí	No	No escau
5.3.IV	Màxima autosuficiència hídrica: estudi global de solucions alternatives per minimitzar el consum d'aigua i optimitzar-ne la qualitat per a cada ús específic			
	Altres:			
5.3.VII	Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)			
5.3.VII	Llista de criteris d'exclusió per a materials de construcció (materials que contenen metalls pesants, materials classificats com a tòxics, cancerígens, mutàgens, perillous per a la capa d'ozó, o molt tòxics per als organismes aquàtics)			
5.3.VII	Percentatge de materials provinents de recursos renovables per a materials o famílies de productes determinats			
5.3.VII	Percentatge de materials elaborats amb matèria reciclada per a materials o famílies de productes determinats			
5.3.VII	Materials que compleixin criteris d'alguna de les ecoetiquetes oficials (tipus I) o que disposin d'informació ambiental relacionada amb el seu cicle de vida (EPD, Environmental Product Declaration; LCA, Life Cycle Analysis) (tipus II i III) per a materials o famílies de productes determinats			
5.3.VII	Valors de l'energia grisa de materials de construcció que inclou la base de dades BEDEC de l'ITEC per a materials o famílies de productes determinats			
5.3.VII	Valoració de propostes de millores relatives a la durabilitat i la reducció dels costos de manteniment posterior de sistemes i materials			
	Altres:			
5.3.VIII	Altres estàndards d'excel·lència ambiental			
5.3.VIII	Incorporació de millores i propostes contrastades amb la certificació VERDE del Green Building Council Espanya, o altres estàndards equivalents (LEED, BREEAM...)			
	Altres:			

5.4	Criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació	Sí	No	No escau
5.4.I	Compliment del Manual de qualitat de les obres			
5.4.II	Milliores en el control de la qualitat, eficiència energètica i estalvi energètic dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació de la transmitància tèrmica (termografies)			
5.4.II	Milliores en el control de la qualitat i confort dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació del nivell d'infiltracions d'aire (assaig blower door)			
5.4.II	Milliores relatives a la garantia de les instal·lacions, mitjançant l'increment del període de garantia que estableixen les prescripcions, a través de la realització a càrrec de l'adjudicatari del manteniment normatiu, preventiu i correctiu de les instal·lacions d'autoproducció renovable o d'alta eficiència (solar tèrmica, solar fotovoltaica, geotèrmia i altres sistemes d'energies renovables)			
5.4.II	Incorporació en els plecs d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis			
5.4.II	Altres:			

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ESDEVENIMENTS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

GESTIÓ
GENERAL DE
L'ESDEVENIMENT

ELEMENTS DE
COMUNICACIÓ,
DIFUSIÓ I
MARXANDATGE

NETEJA I
RECOLLIDA DE
RESIDUS

SERVEIS DE
CATERING

MOBILITAT

INSTAL·LACIONS
DE
L'ESDEVENIMENT
I ALLOTJAMENTS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Elaborar un pla d'ambientalització i un informe de sostenibilitat

Ús de noves tecnologies i
estalvi de recursos en la
difusió

Bones pràctiques ambientals
en la neteja, la prevenció i la
gestió de residus

Foment d'aliments
d'agricultura ecològica i
de comerç just

Mesures ambientals als
espais de l'esdeveniment i als
alotjaments dels participants

Mobilitat sostenible i
vehicles de baixes
emissions

Sensibilització ambiental
dels assistents i formació
ambiental del personal

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ESDEVENIMENTS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies establertes en el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir

els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els esdeveniments.

L'ambientalització dels esdeveniments representa alhora una gran oportunitat per fomentar la cultura de la sostenibilitat, tant en les empreses implicades com en les persones participants o visitants.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris de sostenibilitat que s'han d'aplicar en l'organització d'esdeveniments per part de l'administració municipal.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Caracteritza els diferents elements inclosos en l'organització i execució dels esdeveniments.
- Defineix els criteris ambientals a aplicar en l'organització i execució dels esdeveniments.
- Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuen l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus d'esdeveniment i adaptar-los si és necessari a les característiques de l'esdeveniment quan ho requereixi.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques dels contractes no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix els criteris de sostenibilitat que cal incorporar en els elements següents inclosos en l'organització i execució d'un esdeveniment:

- Gestió general de l'esdeveniment
- Elements de comunicació, difusió i marxandatge
- Neteja i recollida de residus
- Serveis de *catering*
- Mobilitat

- Espais, instal·lacions i allotjaments
- Sensibilització i formació

Aquesta instrucció s'aplica tant als casos en què es contracta la totalitat de l'esdeveniment (inclosa la gestió), com als casos en què es contracta únicament una part dels serveis inclosos: *catering*, impressió, etcètera.

La instrucció s'aplica als contractes relatius a tots els tipus d'esdeveniments municipals, independentment de l'àmbit (cultural, festiu, esportiu, etcètera), la durada (hores, dies o setmanes), la freqüència (puntual, mensual, anual...), el públic (obert, restringit) o la magnitud.

La instrucció no s'aplica als esdeveniments en què els òrgans municipals són els òrgans promotors i executors, i que, per tant, no disposen de la contractació externa de cap dels elements que inclou la llista anterior, tot i que les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per a la seva organització.

La instrucció tampoc no s'aplica als esdeveniments promoguts per agents o organitzacions privades de la ciutat que reben suport econòmic per part de l'Ajuntament (mitjançant convenis, subvencions, etcètera) o a aquells en què el paper de l'Ajuntament es limita a la cessió de l'espai públic. En aquests casos, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació a l'hora d'introduir requeriments de sostenibilitat en l'atorgament d'ajuts o permisos.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, i d'acord amb el conjunt d'instruccions tècniques d'ambien-

talització elaborades per executar la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, en contractar esdeveniments o alguns dels elements inclosos en l'organització i execució d'esdeveniments serà prioritari seguir els principis següents:

- Incloure els aspectes de sostenibilitat en totes les fases d'organització i execució de l'esdeveniment i destacar el paper de la secretaria tècnica, el Pla i l'Informe d'ambientalització.
- Fomentar l'ús de les noves tecnologies i l'estalvi de recursos en la difusió i comunicació de l'esdeveniment. I, en cas que sigui necessari, garantir la producció d'elements de comunicació amb qualitats ambiental i socialment positives: matèries primeres reciclades, de producció o origen sostenibles o ecodissenyades, que tinguin en compte aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat o la facilitat per al reciclatge, entre d'altres.
- Promoure i consolidar les bones pràctiques ambientals durant l'execució de l'esdeveniment, en termes de neteja, prevenció i bona gestió de residus.
- Introduir i consolidar la presència d'aliments bàsics i manufacturats d'agricultura ecològica i de comerç just.
- Reduir l'impacte ambiental causat per la mobilitat generada per l'organització i execució de l'esdeveniment mitjançant el foment de la mobilitat més sostenible i l'ús de vehicles amb menys emissions.
- Fomentar altres mesures de millora ambiental (com la reducció de consums d'energia i aigua) als espais destinats a l'esdeveniment i als allotjaments oferts als participants.
- Garantir la sensibilització ambiental dels assistents i la formació ambiental del personal involucrat en l'organització i execució de l'esdeveniment.

Atesa la diversitat d'actes i d'elements inclosos en un esdeveniment que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, "Abast", els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertoqui.

4.2 Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i d'aplicació a actes de naturalesa molt diversa. En cas que l'òrgan de contractació o el responsable del contracte consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri l'esdeveniment en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials de l'esdeveniment que cal realitzar.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A ESDEVENIMENTS

Atès que l'abast i les formes de contractació dels esdeveniments municipals poden ser molt diversos, aquesta instrucció facilita, per als diferents àmbits d'actuació rellevants des del punt de vista de la sostenibilitat, una llista de criteris per introduir en la contractació dels serveis que són imprescindibles per executar-los.

5.1 Criteris per a la gestió general de l'esdeveniment

Pla d'ambientalització de l'esdeveniment i informe de sostenibilitat

En el cas de contractació de la gestió general de l'esdeveniment, l'òrgan de contractació requerirà, al començament de la planificació de l'esdeveniment, la definició del pla d'acció o de gestió ambiental que regirà l'organització i execució de l'esdeveniment.

Aquest pla haurà de considerar tots els àmbits temàtics inclosos en la instrucció i que s'enumeren a l'annex, sempre que estiguin inclosos en l'organització i execució de l'esdeveniment.

Adicionalment, per tal de conèixer els resultats ambientals de l'esdeveniment i poder-los comunicar, l'òrgan de contractació requerirà, un cop s'acabi l'esdeveniment, l'elaboració d'un informe ambiental de l'esdeveniment amb el contingut definit en el pla (vegeu l'annex).

Per poder calcular els indicadors de sostenibilitat, l'òrgan municipal o la secretaria tècnica recollirà les dades necessàries al llarg de l'esdeveniment, de manera directa o a través de les empreses contractades.

Selecció de la secretaria tècnica

A l'hora de triar l'empresa que ha de portar a terme totes o algunes de les tasques d'organització i gestió de l'esdeveniment, l'òrgan de contractació podrà exigir que l'empresa tingui experiència en la introducció de la dimensió ambiental i social en l'organització d'esdeveniments semblants.

Compensació de les emissions associades a la mobilitat

L'òrgan municipal podrà exigir:

- El càlcul de les emissions de CO₂ associades als desplaçaments dels participants des de la localitat de sortida fins a la localitat de l'esdeveniment i des del lloc de residència o allotjament fins al recinte de l'esdeveniment.
- L'establiment d'un punt d'accés perquè participants i visitants puguin informar-se i compensar, de manera voluntària, les emissions de CO₂ associades al seu desplaçament fins a la localitat de celebració de l'esdeveniment.

5.2 Elements de comunicació, difusió i marxandatge

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte de les tipologies establertes a l'abast de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació](#), aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 5 de la instrucció esmentada per a l'adquisició o la contractació d'elements de comunicació.

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per a tot l'esdeveniment que inclogui tasques de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació per part de l'adjudicatari, aquest adjudicatari haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 6 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació](#) en relació amb la contractació d'altres tipus de servei que inclouen elements de comunicació.

5.3 Neteja i recollida de residus

Recollida de residus dels recintes i instal·lacions

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte per la neteja i recollida de residus de recintes i instal·lacions assimilables a edificis d'ús administratiu, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 5 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#).

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per tot l'esdeveniment que inclogui tasques de neteja o retirada de residus de recintes i instal·lacions assimilables a edificis d'ús administratiu, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 6 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#):

- Criteris ambientals generals referits al servei, en relació amb la limitació d'ús de determinats productes de neteja, la retirada selectiva de residus i els criteris de prevenció de residus propis
- Criteris per productes, en relació amb els articles de paper/cel·lulosa, els productes químics de neteja i el sabó de rentar mans.

Neteja de l'espai públic

L'òrgan municipal o la secretaria tècnica, sense detriment del bon desenvolupament de l'esdeveniment, hauran de garantir que es compleixi amb la retirada selectiva de residus tal com estigui definit en el model de recollida selectiva municipal.

A aquest efecte, l'organització podrà posar-se en contacte amb els responsables (del districte o del servei de neteja municipal) per coordinar les tasques de neteja i retirada selectiva dels residus generats durant l'esdeveniment. Alternativament l'organització podrà fer acords amb recuperadors de fraccions o materials específics per establir-ne la recollida, quan es prevegi una generació majoritària o massiva de determinats tipus de residus.

5.4 Serveis de catering

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte de *catering* puntual, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat establerts pels serveis de *catering* puntual en la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació](#) en relació amb:

- L'origen i la qualitat dels productes
- La vaixel·la, la coberteria i el parament de taules
- La neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus
- I la formació

5.5 Mobilitat

Servei de vehicles (amb xofer o sense)

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per tot l'esdeveniment que inclogui l'ús de vehicles, aquesta part haurà d'incloure els criteris de sostenibilitat tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els vehicles](#) pel que fa a la contractació de serveis amb ús de vehicles, en relació amb:

- La conducció eficient
- La qualitat ambiental de la flota
- I l'antiguitat de la flota

Servei d'autobusos

En el cas que es contracti un servei d'autobusos, l'òrgan municipal o la secretaria tècnica podrà considerar l'opció de contractar o assignar al servei vehicles amb motorització alternativa o de baixes emissions. En cas de no poder disposar de vehicles assignats de manera exclusiva al servei, podrà valorar que la flota de l'empresa de transports contractada compleixi amb els criteris ambientals de gestió de flotes tal com es defineixen en el Distintiu de garantia de qualitat ambiental per a flotes de vehicles, en relació amb la gestió de la flota, la conducció eficient, el manteniment dels vehicles, l'antiguitat dels vehicles, els vehicles de baixes emissions i altres accions de compromís ambiental.

5.6 Altres criteris ambientals addicionals

En els casos que correspongui, l'òrgan de contractació podrà considerar l'opció d'incloure els criteris de millora ambiental de l'esdeveniment següents:

Foment de la mobilitat sostenible

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per la gestió i l'execució de l'esdeveniment porti a terme mesures per reduir els desplaçaments associats a l'esdeveniment i afavorir els mitjans de transport amb menys impacte:

- Disminució del total de desplaçaments mitjançant:
  - La realització de videoconferències per a totes o algunes de les sessions.
  - La difusió de l'esdeveniment en temps real per televisió o internet.
- Foment del transport públic mitjançant:
  - La distribució de targetes de transport públic urbà de manera gratuïta o amb descompte entre els participants.
  - La senyalització de les estacions i les parades de transport públic més properes.
  - L'acord de descomptes en el transport públic per als desplaçaments de llarga distància.
- Foment de l'ús de la bicicleta mitjançant:
  - La distribució de targetes que permetin als participants utilitzar el servei de Bicing durant els dies de l'esdeveniment.
  - La instal·lació d'aparcaments de bicicletes addicionals i vigilats per als participants o visitants.
- Foment de l'ús compartit del transport privat mitjançant:
  - La promoció de l'ús del vehicle privat compartit a través d'enllaços a webs especialitzades com www.compartir.org o amb els mitjans de comunicació propis de l'esdeveniment.
  - L'accés restringit a l'aparcament per a vehicles d'alta ocupació.

Les mesures concretes s'acordaran amb l'òrgan contractant i es comunicaran a totes les parts (participants, visitants, empreses contractades i personal) a través dels diferents mitjans de comunicació de l'esdeveniment (invitacions, tríptics, pàgina web, xarxes socials, etcètera).

Recinte o instal·lacions de l'esdeveniment

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment inclogui els requisits següents en relació amb el recinte o les instal·lacions que acullin l'esdeveniment:

- Ser fàcilment accessibles en transport públic.
- Tenir una política i un sistema de gestió ambiental normalitzat acreditat (tipus EMAS, ISO 14.001, Distintiu de garantia de qualitat ambiental...) o, alternativament, disposar d'evidències clares que implementen mesures de gestió ambiental: sistemes d'estalvi de la il·luminació, la climatització i el consum d'aigua, aprofitament de la llum natural, regulació independent de l'enllumenat dels diferents espais, lluminàries eficients, detectors de presència, reductors de cabal d'aigua, recollida selectiva de residus, etcètera.

L'òrgan de contractació establirà com a condició que els gestors del recinte o instal·lació facilitin, al final de l'esdeveniment, dades sobre els consums d'aigua, llum i generació de residus imputables a l'esdeveniment.

Instal·lacions temporals

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment inclogui els requisits següents en relació amb les instal·lacions temporals:

- Sistemes d'il·luminació eficients (tipus LED), tant per a la il·luminació general com per als focus o altres elements d'il·luminació puntual.
- Generadors amb emissions sonores baixes.

- Elements físics o de construcció (escenaris, estands, carpes, etcètera) no efímers, basats en la col·locació o el lloguer d'elements ja existents. En cas que calgui utilitzar elements nous, considerar les opcions que garanteixin o facilitin la seva reutilització posterior.

Allotjaments

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment ofereixi hotels o allotjaments a ponents o participants convidats a l'esdeveniment, i també quan, a títol informatiu, difongui entre els participants alguna relació d'hotels o allotjaments, aquests hauran de complir, sempre que sigui possible, els requisits següents:

- Ser fàcilment accessible en transport públic.
- Estar situats a prop o bé ben connectats amb el recinte o les instal·lacions de l'esdeveniment (en un radi de 15 minuts a peu, bicicleta o en transport públic).
- Tenir una política i un sistema de gestió ambiental normalitzat acreditat (tipus EMAS, ISO 14.001, Distintiu de garantia de qualitat ambiental...) o disposar d'evidències clares que implementa mesures de gestió ambiental.

Informació a les persones participants o visitants

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment garanteixi que els principals canals de comunicació i difusió de l'esdeveniment (pàgina web, fullets, missatges per megafonia, etcètera) incloguin els missatges relacionats amb els aspectes de sostenibilitat inclosos en l'esdeveniment, com la mobilitat sostenible o la minimització i recollida selectiva de residus, per tal de fomentar la conscienciació i promoure la col·laboració de les participants o visitants en les mesures ambientals implementades.

També s'haurà de garantir la difusió final dels resultats de sostenibilitat de l'esdeveniment.

Formació de les parts implicades en l'execució de l'esdeveniment

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment garanteixi que les parts implicades reben formació a l'inici de les seves tasques sobre les pràctiques ambientals que cadascuna haurà d'aplicar durant l'esdeveniment per tal donar compliment al Pla d'ambientalització. Entre el personal que cal implicar, hi ha:

- Personal en estands i altres espais d'informació.
- Personal voluntari i de suport.
- Personal del servei de *catering*.
- Tècnics de sales, manteniment, climatització.
- Personal del servei de neteja.

---

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals

Addicionalment, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible, juntament amb els serveis responsables de la coordinació i l'organització d'esdeveniments a la ciutat, determinaran els esdeveniments que es consideren prioritaris i es treballarà de manera

conjunta per fer un seguiment i millorar el Pla i l'Informe d'ambientalització d'aquests esdeveniments.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació que aporti informació addicional.

---

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX ÀMBITS TEMÀTICS QUE S'HAN D'INCLOURE EN EL PLA I L'INFORME AMBIENTAL DELS ESDEVENIMENTS

Criteris per a la gestió general de l'esdeveniment

Sí No No escau

Definició del Pla d'ambientalització de l'esdeveniment

Elaboració de l'Informe de sostenibilitat de l'esdeveniment

Experiència ambiental de la secretaria tècnica

Compensació de les emissions de CO₂

Elements de comunicació, difusió i marxandatge

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització dels elements de comunicació

Neteja i recollida de residus

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització de la neteja i la recollida selectiva de residus d'edificis

Retirada selectiva de residus de l'espai públic

Serveis de *catering*

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització dels serveis d'alimentació per a *caterings* puntuals

Mobilitat

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització de vehicles, per a la contractació de serveis amb ús de vehicles

Servei d'autobusos de motorització alternativa o d'emissions baixes

Altres criteris ambientals addicionals

Sí No No escau

Foment de la mobilitat sostenible

Requisits ambientals del recinte o les instal·lacions de l'esdeveniment

Requisits ambientals de les instal·lacions temporals

Oferta d'allotjaments amb requisits ambientals

Informació ambiental a les persones participants o visitants

Formació ambiental a les parts implicades en l'execució

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

PAPER

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRAMENT I COMANDES DE PAPER D'ÚS GENERAL

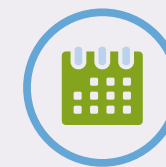
SERVEIS QUE INCLOGUIN EL LLIURAMENT DE DOCUMENTS DE TREBALL O INFORMES

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Paper 100% reciclat

En casos justificats, paper no reciclat d'explotacions forestals sostenibles

Durabilitat de més de 100 anys

Idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia

Exclusió o limitació de substàncies químiques

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL PAPER

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, sense detriment dels canvis que comporta la introducció i consolidació de l'administració electrònica, considera necessari continuar treballant per minimitzar els impactes ambientals derivats de la producció del paper que consumeix per fer les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba el paper. Aquesta instrucció tècnica executa el Decret de política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible del 2014 en relació amb els aspectes relacionats amb el paper com a producte derivat de la fusta i actualitza la Instrucció als serveis: Ús de paper reciclat del 2002.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició i la demanda interna de paper.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza els diferents tipus de paper
- b. Defineix les prioritats per a la seva adquisició i demanda
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar per als diferents tipus de paper
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que fan els diferents serveis als òrgans de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals bàsics per a cada tipus de paper.

Com que el paper és un producte d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir l'aplicació dels criteris, tant si és redactant un plec propi com adherint-se a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

La resta de serveis municipals hauran d'aplicar les prioritats que estableix aquesta instrucció a les seves comandes, que es vehicularan a través dels òrgans de contractació centralitzada corresponents.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que s'ha especificat en l'apartat 4.2.

D'altra banda, els diferents serveis municipals podran considerar que les prioritats i les característiques dels papers que estableix aquesta instrucció no són adequades a les tasques del servei o a una part de les tasques que desenvolupa. En aquests casos, la direcció del servei serà l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a:

- Paper reciclat: paper fabricat exclusivament (100%) amb fibres reciclades¹.
- Paper no reciclat: paper fabricat amb fibres provinents principalment de fusta, tot i que pot tenir un percentatge de fibres recuperades però amb percentatges postconsum inferiors al del reciclat.

Aquesta instrucció s'aplica al paper destinat a ús general: paper d'oficina DIN A4 per a fotocopiadores, impressores, aparells de fax i escriptura manual.

En el cas d'altres productes de paper (com blocs de notes, llibretes, quaderns, agendes, dietaris, etcètera), formats (DIN A3, foli, etcètera) i productes impresos amb logotip municipal (targetes professionals, sobres, carpetes d'expedient...), no s'estableixen criteris específics, però les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

Per contra, la instrucció no s'aplica a les publicacions en paper, ja que tindran un tractament específic a la instrucció d'elements de comunicació.

Per extensió, la instrucció també s'aplica al paper emprat per a serveis externs en contractes que incloguin el lliurament de documents de treball o informes.

Aquesta instrucció tampoc no s'aplica als papers per a documents essencials amb requeriments de conservació d'arxiu permanent, d'acord amb les definicions i prioritats establertes per a aquests documents essencials, definits per la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius i que es recullen en l'annex 1. Els documents essencials tindran un tractament especial i diferenciat de la resta i queden, per tant, exempts de les prioritats definides en el punt 4.

¹D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

4 PRIORITATS DE DEMANDA

4.1 Prioritats

Atès que l'aplicació dels criteris i requisits tal com descriu l'apartat 5 d'aquesta instrucció pot garantir una mateixa qualitat independentment de l'origen i el tipus de fibra, es considera adequat utilitzar el paper reciclat per a la major part de documents produïts per l'Ajuntament de Barcelona.

Conseqüentment amb això i amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, d'acord també amb els criteris que estableix la [Instrucció tècnica per a l'ambientalització de la fusta](#) i considerant les diferències en termes d'impactes ambientals associats al paper segons l'origen i el tipus de fibra, aquesta instrucció estableix l'ordre de prioritats següent a l'hora de determinar el tipus de paper a utilitzar:

- Serà obligatòria l'adquisició i la demanda de paper 100% reciclat, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris de garantia tècnica.
- En casos justificats degudament es podrà optar per paper no reciclat. Aquest paper, a més de garanties tècniques, haurà de disposar sempre de garanties de procedència d'explotació forestal sostenible, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris corresponents.
- En cap cas no s'hauria d'adquirir o utilitzar paper destinat a ús general que no compleixi amb els requeriments especificats anteriorment.

Quan per motius tècnics la prioritat establerta en aquesta instrucció no sigui adequada a les tasques del servei o a una part de les tasques que desenvolupa, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre l'informe justificatiu corresponent en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada, seguint les instruccions assenyalades (vegeu l'apartat 4.2).

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, d'acord amb el que estableix el punt 2.3 d'aquesta instrucció i tal com assenyala el punt 4.1, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats del servei quant a ús del paper que justifica la no-aplicació de la prioritat de paper reciclat.
- Les característiques i els requeriments tècnics especials del paper que requereix el servei –per exemple el gramatge, l'opacitat, el grau de blancor, etcètera– de manera contrastada amb les característiques del paper reciclat adquirit.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

Els responsables del seguiment d'aquesta instrucció establiran el procediment corresponent per contrastar els informes amb la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius, si així ho consideren necessari.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE PAPER

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plec per a l'adquisició de paper d'oficina DIN A4 d'ús general per a la major part d'usos i documents.

Els plec hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. A la taula següent s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir paper de diverses tipologies, caldrà diferenciar aquestes per lots i incloure en cada lot els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

<i>Criteris ambientals</i>	<i>Paper reciclat</i>
Procedència de les fibres	L'òrgan de contractació establirà que el paper ha de ser fabricat amb fibres 100% reciclades ² .
Durabilitat	L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de tenir una durabilitat de més de 100 anys segons la norma ISO 9706, ISO 5630, UNE EN 57092/1/02, DIN 6738 o equivalent.
Idoneïtat tècnica	L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de complir amb els requeriments d'idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia segons la norma EN 12281:2003 o equivalent.
Exclusió/limitació en l'ús de substàncies químiques	L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper compleixi amb els criteris ambientals d'exclusió o limitació en l'ús de substàncies químiques en el procés de producció del paper definits en alguna etiqueta ecològica tipus I, segons la norma ISO 14024, (Àngel Blau, Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, etcètera) ³ .

²D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

³La majoria d'etiquetes ecològiques tipus I segons la norma ISO 14024 estan agrupades en la Global Ecolabelling Network i es poden consultar a: <http://www.globalecolabelling.net/>

Críteris ambientals

Paper no reciclat

Procedència de les fibres

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper no reciclat ha d'haver estat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat⁴, amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada⁵.

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper presenti un percentatge superior al 50% de fibra procedent d'explotacions forestals sostenibles o de fibra recuperada.

Durabilitat

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de tenir una durabilitat de més de 100 anys segons la norma ISO 9706, ISO 5630, UNE EN 57092/1/02, DIN 6738 o equivalent.

Idoneïtat tècnica

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de complir amb els requeriments d'idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia segons la norma EN 12281:2003 o equivalent.

Exclusió/ limitació en l'ús de substàncies químiques

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper compleixi amb els criteris ambientals d'exclusió o limitació en l'ús de substàncies químiques en el procés de producció del paper definits en alguna etiqueta ecològica tipus I, segons la norma ISO 14024, (Àngel Blau, Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, etcètera)⁶.

6 CONTRACTES DE SERVEIS AMB ÚS DE PAPER

En els contractes de serveis que incloguin el lliurament de documents de treball o informes en paper, el responsable del contracte haurà de seguir les prioritats i línies indicades en aquesta instrucció.

Els documents de treball i informes associats a l'execució del contracte es lliuraran en paper fabricat amb fibres 100% reciclades⁷.

Quan per motius tècnics no sigui adequat, es requerirà l'ús de paper no reciclat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat⁴, amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada⁵.

⁴En línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de la fusta i el Reglament europeu de la fusta (EUTR: Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

⁵Les fibres recuperades inclouen les fibres reciclades i les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica.

⁶La majoria d'etiquetes ecològiques tipus I segons la norma ISO 14024 estan agrupades en la Global Ecolabelling Network i es poden consultar a: <http://www.globalecolabelling.net/>

⁷D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Llista dels tipus de paper adquirits i còpia de la fitxa tècnica de cadascun.

Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment dels consums de paper d'ús general, anualment, l'òrgan de contractació centralitzada corresponent facilitarà les dades de consum de tots els serveis i departaments que en depenen, desglossat per cada tipologia de paper (reciclat i no reciclat).

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o d'algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

9 DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Aquesta instrucció deroga la instrucció als serveis: ús de paper reciclat del 2002 i l'article 3 sobre el subministrament de paper en raima del Decret de política responsable de compra de fusta del 2004.

ANNEX I CRITERIS PER ALS DOCUMENTS ESSENCIALS

Aquest annex de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització del paper recull els criteris per a una tipologia de documents, els documents essencials, eximits, tal com s'assenyala en l'apartat 3, "Abast", de l'aplicació de la instrucció, i per tant, dels criteris que s'hi defineixen i de la prioritat d'ús de paper reciclat.

D'acord amb el que estableix aquest annex, seran eximits de l'aplicació de la instrucció els documents essencials de l'Ajuntament de Barcelona que són de conservació d'arxiu permanent, d'acord amb els criteris que estableix la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius:

- Es consideren documents essencials els següents: actes dels òrgans de govern de ciutat i de districtes, llibres de decrets, convenis de caràcter supramunicipal o de col·laboració institucional essencials per a l'Ajuntament, el pressupost municipal anual aprovat i els expedients d'adquisició de béns immobles i de béns culturals.
- Per als documents essencials es considera prioritari l'ús de paper que compleixi uns requisits especials de permanència i durabilitat d'arxiu permanent.
- Les característiques que ha de complir el paper d'arxiu permanent per a aquests documents essencials són, com a mínim, les que estableix la norma ISO 11108:1996, d'informació i documentació. Paper per a arxiu permanent. Requisits de permanència i durabilitat.

Aquesta prioritat s'haurà d'aplicar tant en els documents de producció pròpia de l'Ajuntament com en els de producció externa i, en conseqüència, s'haurà d'aplicar en tots els contractes que l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador celebrin quan l'objecte comporti l'elaboració de documents essencials que hagin d'incorporar-se al Sistema Municipal d'Arxius.

Informe justificatiu

Quan els òrgans de contractació o les direccions de serveis considerin que generen documents que –atesa la seva importància– requereixen l'ús d'aquest paper de conservació d'arxiu permanent, emetran un informe justificatiu corresponent que concreti, com a mínim:

- Les especificitats del servei que justifica l'ús de paper amb els màxims requisits de permanència i durabilitat d'arxiu permanent.
- La tipologia de documents que els qualifica com a documents essencials d'acord amb els criteris que estableix la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius.

Aquest informe es farà arribar a la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius perquè el validi. Un cop obtinguda la validació, l'informe justificatiu amb la validació corresponent s'adjuntarà a la comanda que l'òrgan peticionari farà arribar a l'òrgan de contractació centralitzada corresponent. En cas que aquesta documentació no es trobi adjunta, l'òrgan de contractació centralitzada haurà de requerir-la i no atindrà cap comanda de paper de conservació d'arxiu permanent que no estigui degudament justificada.

Els responsables del seguiment d'aquesta Instrucció tècnica per a l'ambientalització del paper i de la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius establiran el procediment corresponent per tal que aquesta informació es pugui incorporar al sistema de seguiment de la instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA

NETEJA I RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS D'EDIFICIS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SERVEIS DE
NETEJA I
RETIRADA DE
RESIDUS
D'EDIFICIS
ADMINISTRATIUS
O ASSIMILABLES

ALTRES SERVEIS
QUE INCORPORIN
TASQUES DE
NETEJA O
RETIRADA DE
RESIDUS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Productes de neteja amb menys càrrega contaminant
i recollida selectiva de residus

Paper higiènic i
eixugamans 100%
reciclat

Ajust dels horaris
del servei per
millorar l'eficiència
energètica i
l'aprofitament de
la llum natural

Bones pràctiques
ambientals en
l'execució del
servei

Formació
ambiental del
personal

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA NETEJA I RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS D'EDIFICIS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla de prevenció de residus municipals de Barcelona (2012-2020) i el Pla metropolità de residus municipals, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de l'activitat als edificis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els productes i serveis de neteja d'edificis.

La instrucció pren com a punt de partida els contractes de neteja d'edificis i recollida selectiva de residus dels edificis i locals municipals, tal com estan concebuts en el moment de la redacció de la instrucció, és a dir, contractes que inclouen en un mateix objecte tant les tasques de neteja, els productes de neteja i el subministrament de materials fungibles, com les de retirada dels residus en totes les seves fraccions, de les quals preveu i defineix la recollida selectiva de les fraccions recuperables.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a la contractació de serveis de neteja i retirada de residus d'edificis, així com per a la contractació d'altres tipus de serveis que incloguin tasques de neteja com a part de la seva execució.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Defineix les prioritats que s'han de tenir en compte en la definició del servei i les tasques a executar
- b. Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en la contractació de serveis de neteja d'edificis i retirada selectiva de residus, inclosos els relacionats amb determinats productes
- c. Defineix criteris ambientals que cal aplicar en la contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual la neteja o retirada de residus d'edificis, locals i dependències municipals.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals generals referits al servei, així com els criteris per a productes.

En el cas de contractes d'altres tipus de serveis que incorporin tasques de neteja, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris bàsics conforme a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció s'aplica als contractes de neteja o retirada de residus d'edificis administratius, així com a la neteja de locals i dependències assimilables a edificis d'ús administratiu.

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes d'altres serveis, l'execució dels quals prevegi tasques de neteja o retirada de residus, sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

Per contra, la instrucció no s'aplica als serveis de neteja o retirada de residus especials, puntuals o regulars, o d'edificis, locals i dependències municipals amb requeriments de neteja específics que es diferenciïn substancialment dels anteriors. Tot i això les prioritats i línies indicades en aquesta instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

La neteja d'edificis, locals o establiments comporta la realització d'un seguit de tasques, pràctiques i ús de productes que per si mateix impliquen una càrrega ambiental. Aquesta s'ha de mantenir en un mínim en relació amb la brutícia que cal extreure. Els criteris ambientals apunten a reduir la càrrega contaminant derivada d'aquestes tasques i de l'ús de productes associat.

Quan es planifiquin les tasques de neteja, per tant, serà prioritari seguir els principis següents:

- Ajustar les freqüències de les tasques a les necessitats i ajustar els horaris de realització d'aquestes per millorar l'eficiència energètica i l'aprofitament de la llum natural.

- Limitar l'ús de determinats productes amb càrrega contaminant elevada, innecessaris o en envasos que en dificulten el reciclatge.
- Fomentar i, en els casos en què sigui possible, prescriure l'ús de productes de neteja efectius i amb menys càrrega contaminant.
- Fomentar i, en els casos en què sigui possible, prescriure l'ús de productes reciclats.
- Prescriure la retirada selectiva com a element intrínsec de la retirada de residus.
- Promoure i garantir, en la mesura que sigui possible, les bones pràctiques ambientals en l'execució del servei: dosificació i ús responsable de productes, estalvi i eficiència, etcètera.

4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concret, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE NETEJA

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs per a la contractació de serveis de neteja o retirada de residus d'edificis:

Creris generals referits al servei

Limitació d'ús de determinats productes

Retirada selectiva de residus

Formació

Creris per productes

Articles de paper i cartró/cel·lulosa

Articles de plàstic

Productes químics de neteja

Sabó de rentar mans

Creris generals sobre productes

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'acrediti el compliment dels requisits corresponents. En els articles següents s'indica quan cal incorporar els criteris com a especificació tècnica o quan es poden incorporar com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

5.1 Creris ambientals generals referits al servei

I- Limitació d'ús de determinats productes de neteja

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb l'ús de determinats productes:

- Es prohibeix l'ús generalitzat de productes desinfectants altament agressius per al medi ambient (lleixiu o d'altres) en terres i tot tipus de superfícies. Aquest tipus de productes només es podran utilitzar en la neteja dels llocs i elements que suposin un risc de contaminació biològica, i que seran indicats explícitament en el contracte, entre els quals s'inclouran els següents: vàters, forats d'aixetes, piques, plats de dutxa i altres desguassos.

L'òrgan de contractació incorporarà aquesta clàusula en els plecs del contracte, i en cas de preveure l'existència d'altres espais o elements, però que no es puguin incloure de manera detallada en el plec general, s'incorporarà un text que indiqui: "[...] així com dels llocs i elements acordats amb el responsable del contracte de l'edifici en la formalització d'aquest contracte."

- S'exclou l'ús de productes amb finalitat més aparent que de neteja real, com poden ser ambientadors o altres tipus de pastilles, substàncies perfumades o productes anàlegs.
- Queda prohibit l'ús de productes en esprai i tot tipus d'envasos amb gasos propel·lents. Quan calgui, s'utilitzaran ampolles polvoritzadores amb sistema mecànic.

II- Retirada selectiva de residus

Els contractes de retirada de residus hauran d'incloure totes les fraccions de residus que en cada moment i emplaçament de l'edifici siguin objecte de recollida selectiva en el model de recollida selectiva municipal, i que, en general, són les següents:

- Paper i cartró (contenedor blau)
- Envasos lleugers: plàstic, llaunes i brics (contenedor groc)

- Vidre (contenedor verd)
- Matèria orgànica (contenedor marró)
- Rebuig (contenedor gris)

L'òrgan de contractació ha d'establir, abans de preparar els criteris, el model de recollida selectiva interna de residus indicant-hi el tipus i les ubicacions dels contenidors.

Més enllà d'aquestes fraccions, l'òrgan de contractació valorarà quines altres poden ser objecte de la recollida selectiva en l'edifici, entre d'altres:

- Documents (contenedor de paper específic per a la destrucció de documents)
- Piles i bateries
- Cartutxos de tinta i tòners
- Residus mèdics i de farmàcia, si hi ha una dependència d'aquest tipus dins l'edifici
- Etcètera.

Aquestes fraccions poden ser objecte de retirada en el contracte de neteja i recollida selectiva o bé disposar de sistemes de retirada específics per part d'organitzacions especialitzades i promoguts per altres serveis municipals (per exemple, la recollida de cartutxos de tinta i tòners per empreses d'inserció laboral). En aquest darrer cas quedarien excloses del contracte de neteja.

III- Formació

L'òrgan de contractació incorporarà, com a requeriment, que els plans de formació del personal de l'empresa adjudicatària incloguin els aspectes ambientals associats al servei d'acord amb aquesta instrucció, en especial en relació amb:

- L'estalvi energètic i el consum responsable d'aigua
- L'eficiència del consum de productes (transvasament i dosificació de productes)
- L'ús correcte dels productes per a cadascuna de les tasques de neteja

- Les bones pràctiques de prevenció i gestió de residus propis
- La retirada correcta de residus recollits selectivament

El plec establirà que aquests aspectes, juntament amb la resta d'aspectes de formació, es concretaran obligatòriament a l'inici del contracte.

5.2 Criteris per productes

I- Articles de paper i cartró/cel·lulosa

En l'adquisició de productes de paper/cartró es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació:

- Paper higiènic, eixugamans i altres consumibles de cel·lulosa

Per als articles o productes de consum general, l'òrgan de contractació establirà que han de ser produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada¹.

En el cas d'altres articles o productes específics que el mercat no està en condicions d'oferir en qualitat reciclada, l'òrgan de contractació establirà que el producte ha d'haver estat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat², amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada³.

¹D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després d'una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

²En línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de fusta i el Reglament europeu de la fusta (EUTR: Reglament UE 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de fusta).

³Les fibres recuperades inclouen les fibres reciclades i les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica.

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que l'article o el producte presenti un percentatge superior al 50% de fibra procedent d'explotacions forestals sostenibles o de fibra recuperada.

- Papereres o caixes de cartró per a recollida de residus o altres de similars

En cas que el plec estableixi l'obligatorietat de subministrar caixes de cartró o articles similars, l'òrgan de contractació establirà que han de ser produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada.

II- Articles de plàstic

En l'adquisició de productes de plàstic es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació:

- Bosses d'escombraries

L'òrgan de contractació establirà sempre que les **bosses d'escombraries grises o negres** que l'adjudicatari subministri per a la recollida del rebuig, o per defecte qualsevol fracció de residus quan no es requereixin bosses de colors, hauran de ser d'un mínim del 80% de plàstic reciclat postconsum.

L'òrgan de contractació establirà sempre que les **bosses industrials grises o negres** que l'adjudicatari utilitzi per a la retirada de residus hauran de ser d'un mínim del 80% de plàstic reciclat postconsum.

L'òrgan de contractació establirà també l'obligatorietat de subministrar **bosses de colors per a la recollida selectiva** de les diferents fraccions. En aquest cas, es podrà establir un percentatge mínim de plàstic reciclat que s'haurà de determinar en cada moment atenent a les condicions del mercat i valorar-ne un percentatge superior.

A més del color corresponent i quan així es consideri adequat, per a les **bosses de recollida de la fracció orgànica** es podrà requerir o valorar el subministrament de bosses compostables. En aquest cas s'incorporarà com a especificació tècnica que la bossa ha de complir els requisits de biodegradabilitat en 180 dies, tal com es descriu en la nor-

ma UNE-EN 13432:2001. Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació o equivalent.

- Recipients

L'òrgan de contractació, abans de redactar el plec i d'acord amb el model de recollida selectiva interna implantada, determinarà si considera convenient establir l'obligatorietat de subministrar recipients per a la recollida interna de les fraccions objecte de recollida selectiva. En cas que sigui així:

- els recipients subministrats hauran de disposar del sistema municipal d'identificació (és a dir, hauran d'estar degudament etiquetats) per colors per a cadascuna de les fraccions de recollida selectiva.
- els recipients podran ser de PE, PS o PP, i es podrà establir un percentatge mínim de plàstic reciclat que s'haurà de determinar en cada moment atenent a les condicions del mercat, i se'n podrà valorar un percentatge superior.

En cas d'utilitzar contenidors de cartró, vegeu els criteris definits per als articles de paper/cartró.

III- Productes químics de neteja

En el subministrament o l'adquisició de productes de neteja es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

- Productes bàsics de neteja general

Es consideren productes bàsics de neteja generals els que s'utilitzen en les tasques de neteja habituals i que, per tant, es consumeixen en més quantitat i de manera regular. En concret, es consideren: líquid de fregar, netejavidres, netejador de superfícies general o multiús i netejador de superfícies ceràmiques.

L'òrgan de contractació establirà sempre com a criteri que els productes compleixin amb algun dels requisits següents, pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I⁴, com per exemple

l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent:

- exclusions i limitacions referides al Reglament (EC) 1907/2006 (Reglament REACH),
  - exclusions i limitacions referides a les indicacions de perill (frases H i frases EUH) i frases de risc (frases R),
  - exclusions i limitacions referides a concentracions de biocides.
- Altres productes de neteja: decapants de sòls, abrillantadors, netejadors de moquetes, parquetes o altres tipus de superfícies, desembussadors, desinfectants, detergents per rentar plats, detergents, desgreixadors, etcètera.

De manera generalitzada no es poden establir criteris ambientals concrets per a aquests productes tan diversos i tan específics. No obstant això, alguns d'aquests productes especials poden considerar-se productes bàsics en determinats contractes de serveis, tal com es descriu en l'apartat d'altres tipus contractes de serveis que inclouen tasques de neteja.

En aquests casos, l'òrgan de contractació podrà establir el criteri definit en l'apartat anterior per als productes de neteja general com a criteri d'adjudicació valorable per a productes de neteja específics.

IV- Sabó de rentar mans

L'òrgan de contractació establirà sempre com a criteri que els productes compleixin amb algun dels requisits següents, pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I⁵, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent:

- exclusions i limitacions referides al Reglament (EC) 1907/2006 (Reglament REACH),
- exclusions i limitacions referides a les indicacions de perill (frases H i frases EUH) i frases de risc (frases R),

- exclusions i limitacions referides a concentracions de biocides,

V- Criteris generals sobre productes

De manera habitual, el subministrament de productes està inclòs com una de les obligacions del contractista en els contractes de serveis. En aquests casos, l'òrgan de contractació haurà d'incorporar els criteris que s'estableixen a continuació:

- Per al manteniment de la qualitat ambiental dels productes

A fi i efecte de mantenir durant tot el període d'execució del contracte la qualitat ambiental dels productes –i, per tant, de l'oferta de serveis de l'empresa adjudicatària– l'òrgan de contractació establirà que qualsevol canvi de producte de neteja requerirà una comunicació prèvia i l'autorització de l'òrgan de contractació, o en lloc seu, del director dels treballs o responsable del contracte.

A aquest efecte, la comunicació del canvi haurà d'anar acompanyada d'una justificació i de tota la documentació requerida en la licitació que garanteixi que es manté el compliment dels requisits corresponents.

- Per mantenir un control i poder fer un seguiment dels consums

Els contractes hauran d'incorporar, en tot el que estigui relacionat amb els aspectes de supervisió i seguiment dels treballs, l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de mantenir un control sobre l'aprovisionament de productes consumibles de cada edifici, local o establiment i dels consums regulars.

Si el sistema de supervisió i seguiment no ho preveu específicament, l'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat de lliurar informes periòdics de les quantitats de consumibles utilitzats (inclosos els productes de neteja) en el servei per a cada edifici, local o dependència.

⁴Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

⁵Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

- Dosificadors per a productes de neteja

L'òrgan de contractació podrà prescriure o podrà valorar, segons les característiques de l'edifici o la dependència i sense detriment de la qualitat ambiental dels productes de neteja, que l'empresa licitadora proposi i adopti un sistema de dosificació automàtica a partir d'envasos de més volum, de productes en pols o concentrats (dels quals presentarà la documentació corresponent) a ampolles d'aplicació que hauran d'estar sempre etiquetades degudament.

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN TASQUES DE NETEJA O RETIRADA DE RESIDUS

En cas d'altres tipus de contracte de serveis, l'execució dels quals inclogui la realització de tasques de neteja o retirada de residus, com per exemple contractes de menjadors, *catering*, explotació de serveis de bar, cessions d'ús d'espais, contractes integrals de gestió d'equipaments municipals, etcètera, l'òrgan de contractació haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals esmentats a continuació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte.

6.1 Criteris ambientals generals referits al servei

I- Limitació d'ús de determinats productes de neteja

L'òrgan de contractació inclourà les limitacions de productes de neteja indicades en l'apartat 5.1. Segons la tipologia d'ús de l'edifici que sigui objecte del contracte, poden haver-hi requeriments d'higienització i desinfecció específics, per exemple en escoles bressol o residències de la tercera edat. En funció dels usos concrets, l'òrgan de contractació haurà de determinar les zones, les superfícies i els usos on es consideri necessari i per a les quals s'autoritzi l'ús de productes desinfectants.

II- Retirada selectiva de residus

L'òrgan de contractació inclourà les tasques de retirada selectiva de residus indicades en l'apartat 5.1. En funció de l'objecte del contracte, l'òrgan de contractació haurà de determinar quines altres fraccions, a més de les bàsiques, han de ser objecte de recollida i retirada selectiva, o fins i tot de recollida especial per part de gestors de residus autoritzats, per exemple: olis de cuina, restes de pintures, vernissos, aerosols o qualsevol producte químic en petites quantitats, medicaments, veterinaris...

III- Criteris de prevenció de residus propis

En funció de l'objecte del contracte, l'òrgan de contractació valorarà determinades pràctiques, com ara l'ús exclusiu de draps en lloc de paper eixugamans d'un sol ús a les cuines, o l'adopció d'un sistema d'envasos de transport de caixes reutilitzables amb els proveïdors.

6.2 Criteris per productes

I- Articles de paper/cel·lulosa

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat de subministrar consumibles produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada (paper higiènic, paper eixugamans, tovallons o d'altres) que haurà de concretar en funció de l'objecte del contracte.

II- Productes químics de neteja

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat d'utilitzar en el servei productes de neteja d'acord amb els criteris que estableix el punt 5.2. En funció del servei concret, l'òrgan de contractació haurà de determinar quin tipus de producte dels a priori considerats com "altres", es poden considerar aquí productes de neteja bàsics que poden ser objecte dels requeriments ambientals assenyalats, com per exemple, desgreixadors, líquids per rentar plats o detergents.

III- Sabó de rentar mans

En cas que les tasques del servei estableixin l'obligatorietat de subministrar aquest article d'higiene a les dependències objectes del contracte, l'òrgan de contractació establirà el criteri que s'indica en l'apartat 5.2.

---

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Llista dels productes que inclou l'oferta de l'empresa adjudicatària.
- Informes de seguiment dels consums de productes. O, per defecte, l'informe de qualitat que inclou els consums.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

---

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

PRODUCTES TÈXTILS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRA-
MENT DE
VESTUARI O ROBA
DE TREBALL

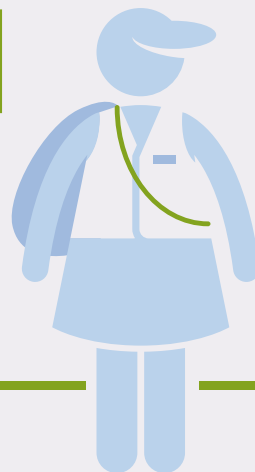
ADQUISICIÓ
D'ALTRES
PRODUCTES
TÈXTILS
(MARXANDATGE)

SERVEIS QUE
REQUEREIXIN
VESTUARI AMB LA
IMATGE
CORPORATIVA DE
L'AJUNTAMENT

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Limitació de substàncies tòxiques dels principals teixits i certificació de productes finals. Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Articles de fibres
sintètiques
reciclares

Articles de fibres
naturals
d'agricultura
ecològica o de
comerç just

Gestió ambiental
de les peces de
roba en desús i
reducció
d'emballatges

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS PRODUCTES TÈXTILS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022 i la declaració institucional sobre el comerç just de l'Ajuntament de Barcelona de 2002, treballa per millorar la informació sobre els aspectes ètics i les característiques ambientals dels productes i productors, i per generar demanda de productes i serveis més ecològics.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013), i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els tèxtils (roba de treball).

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals, ètiques i de comerç just per a l'adquisició de vestuari per als diferents serveis municipals, així com el vestuari del personal adscrit a les contractes, que porti roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament, i per adquirir altres productes tèxtils.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Classifica les principals tipologies de contractes que inclouen tèxtils.
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en adquirir els productes tèxtils.
- c. Defineix els criteris ambientals, ètics i de comerç just que s'han d'aplicar en l'adquisició de roba de treball i uniformes, i en la contractació de serveis amb ús d'uniformes amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona.
- d. Defineix els criteris ambientals, ètics i de comerç just per a l'adquisició d'altres productes tèxtils.
- e. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals, ètics i de comerç just corresponents segons el tipus de contracte, i adaptar-los si és necessari a les característiques del contracte quan ho requereixi.

En cas d'altres contractes de serveis relacionats amb vestuari, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris bàsics conforme a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals, ètiques i de comerç just que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Subministrament de vestuari
- Adquisició d'altres productes tèxtils

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes d'altres serveis, l'execució dels quals requereixi vestuari o roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona (com, per exemple, neteja i recollida de residus de la ciutat, enllumenat i contractes similars).

Aquesta instrucció també ofereix criteris a seguir per a la gestió de la roba corporativa en desús, tant per al vestuari propi com per al que formi part d'un contracte de serveis.

En cas d'altres contractes relacionats amb vestuari (com podria ser manteniment de vestuari o contractes de serveis que incloguin lliurament i reposició de roba de treball sense imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona o altres contractes) no s'estableixen criteris específics, però les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

4 PRIORITATS QUE S'HAN DE CONSIDERAR EN L'ADQUISICIÓ DE ROBA DE TREBALL

4.1 Prioritats en el tipus de roba a adquirir

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient i de responsabilitat social adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats a la fabricació i distribució de la roba de treball, l'ordre de prioritats a l'hora d'adquirir productes tèxtils serà el següent:

- Serà obligatori adquirir i demanar tèxtils procedents d'un procés de producció que respecti els drets bàsics en el treball, la bona gestió ambiental i la prevenció de riscos laborals.
- Serà obligatori complir amb els requisits de limitació de presència de substàncies químiques en els principals teixits emprats en la confecció de les peces i la certificació dels principals articles finals.
- Es valorarà el contingut de fibres o elements reciclats en els principals teixits de polièster.
- Per a certs usos com, per exemple, samarretes o articles tèxtils de marxandatge (bosses, mocadors i productes similars) es promou l'ús de teixits fabricats amb fibres provinents d'agricultura ecològica o de comerç just.

Altres prioritats ambientals que cal considerar són:

- Garantir una bona gestió ambiental de les peces de roba en desús i la reducció d'embalatges en la cadena de distribució.

En cas que es contractin unes prestacions determinades incloses en els contractes anteriors amb empreses d'inserció sociolaboral o centres especials de treball, s'aplicaran les mesures i els procediments de reserva social descrites en el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013.

Quan, per motius tècnics, la prioritat que estableix aquesta instrucció no sigui adequada al tipus de roba que cal adquirir, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre un informe en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada.

Adicionalment al criteri anterior, es podran adquirir productes tèxtils i roba de treball amb altres criteris de sostenibilitat, com pot ser la reducció de l'impacte ambiental en el procés de producció, entre d'altres.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos dels tèxtils o la roba de treball que ho justifiquen.
- Les característiques i els requeriments tècnics especials dels tèxtils que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS, ÈTICS I DE COMERÇ JUST PER A L'ADQUISICIÓ DE TÈXTILS

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat per a cadascuna de les tipologies de contractes indicats.

Adquisició de vestuari

Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Limitacions de presència de substàncies químiques

Reducció de l'ús de substàncies tòxiques durant el procés de producció dels principals teixits

Certificació dels principals articles

Contingut de fibres reciclades en les fibres sintètiques

Cotó d'agricultura ecològica

Gestió d'embalatges

Altres productes tèxtils

Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Limitacions de presència de substàncies químiques

Cotó d'agricultura ecològica o de comerç just

Gestió d'embalatges

A continuació es detallen els criteris ambientals, ètics i de comerç just que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment. En els articles següents s'indica quan els criteris es poden incorporar com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable.

En el cas dels criteris obligatoris, l'òrgan de contractació podrà decidir si exigeix la documentació acreditativa a tots els licitadors com a part de l'oferta que s'ha de presen-

tar o si accepta una declaració responsable i la seva presentació serà només exigida a l'adjudicatari¹. En aquest cas, amb el comunicat de l'adjudicació i abans de formalitzar el contracte, es requerirà a l'empresa que presenti la documentació corresponent en el termini establert. En cas que aquesta empresa no compleixi el requeriment en els termes establerts en el plec, s'entendrà que retira la seva oferta i es requerirà la documentació al licitador següent, d'acord amb l'ordre en què hagin quedat classificades les ofertes.

Pel que fa als criteris d'adjudicació, l'òrgan de contractació haurà de determinar, en funció dels criteris que hagi seleccionat entre els proposats i de la resta de criteris, la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir teixits o peces de roba de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida els criteris pertinents a la tipologia corresponent. Per facilitar la inclusió de criteris ambientals, ètics o de comerç just en molts casos és convenient la divisió en lots: per exemple, disposar d'un lot per a samarretes permet incloure criteris específics de cotó orgànic i de comerç just en aquest lot, que no serien pertinents per a altres articles de teixits tècnics.

5.1 Criteris de compliment obligatori per a totes les adquisicions de vestuari

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques bàsiques dels tèxtils:

I- Criteris relatius al compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Cal acreditar que es pot garantir que els tèxtils i altres materials específics emprats en la producció i la mateixa producció de l'article objecte de contracte, feta de manera directa o mitjançant subcontractació, s'ha dut a terme respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la declaració de l'Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals.

En l'annex I es pot trobar un model de declaració que recull la informació mínima necessària per acreditar aquests criteris.

II- Criteris relatius a la limitació de la presència de substàncies químiques

Per reduir els impactes ambientals i els riscos per a la salut, l'òrgan de contractació establirà sempre que els principals teixits utilitzats en la confecció de les peces de roba han de complir amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com estan definits en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.

En l'annex II es pot trobar un model de formulari de comprovació per recopilar la informació corresponent al criteri.

5.2 Criteris opcionals per a les adquisicions de vestuari i altres productes tèxtils

L'òrgan de contractació pot incloure, de manera opcional, criteris ambientals addicionals, com a obligatoris o com a millora ambiental de l'oferta, en funció de la situació de mercat. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

En l'annex II es pot trobar un model de formulari de comprovació per recopilar la informació corresponent als criteris relatius a les fibres (I, II i III).

I- Criteris relatius a la reducció de l'ús de substàncies tòxiques i d'impactes ambientals durant el procés de producció

L'òrgan de contractació podrà establir criteris relatius a l'ús de substàncies tòxiques i la reducció d'impactes ambientals durant el procés de producció, segons els criteris per al tipus de fibres, substàncies químiques i valors límit establerts en les principals

¹D'acord amb la modificació de l'article 146 del TRLCSP introduïda per la Llei 14/2013, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.

ecoetiquetes per a productes tèxtils, com l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalents.

II- Criteris relatius al contingut reciclat en cas d'articles de fibra sintètica

L'òrgan de contractació podrà valorar que els articles hagin estat elaborats a partir de fibres sintètiques reciclades o que en tinguin un percentatge, així com que incorporin a l'article final elements d'acabat reciclats.

En aquest sentit, s'entén com a fibres reciclades les procedents de restes de producció, retalls de la indústria tèxtil i de confecció o de residus tèxtils postconsum.

III- Criteris relatius a productes de cotó i altres fibres naturals

L'òrgan de contractació podrà valorar que els articles hagin estat elaborats amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris establerts en el Reglament europeu CE 834/2007 o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.

IV- Criteris relatius a la certificació de les peces de roba principals

L'òrgan de contractació pot establir com a condició especial d'execució que el contractista obtingui l'etiqueta Oeko-Tex 100 o equivalent per als principals articles finals i que es faci càrrec de les despeses derivades de la seva obtenció, incloses les despeses d'anàlisi, informe i llicència d'Aitex o organisme corresponent equivalent.

V- Gestió d'embalatges

L'òrgan de contractació podrà demanar la implementació d'un sistema d'embalatges de transport reutilitzables per al lliurament del vestuari fins al lloc convingut. Així mateix, en cas que l'Ajuntament acordi amb l'empresa la gestió dels embalatges secundaris, l'òrgan de contractació podrà determinar que serà responsabilitat de l'adjudicatari retirar els residus de les diferents fraccions (cartró, plàstic o d'altres) seguint el protocol acordat.

5.3 Criteris específics per a altres productes tèxtils

L'òrgan de contractació podrà determinar que alguns dels productes tèxtils, com samarretes o articles tèxtils de marxandatge (bosses, mocadors i productes similars), compleixin els criteris establerts per al comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final) o que els articles de cotó hagin estat elaborats amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris que estableix el Reglament europeu CE 834/2007 o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.

5.4 Gestió de la roba en desús

Els serveis municipals han de vetllar perquè la roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona no pugui tenir un mal ús un cop finalitzat el contracte o la seva vida útil. Així, l'òrgan corresponent establirà un procediment intern de retorn simultani al lliurament de peces noves² per a les peces que ho consideri oportú, i en tot cas per a aquelles que portin incorporada la imatge corporativa.

De les peces recuperades, segons el seu estat i les pròpies necessitats del servei, el responsable de vestuari establirà, d'acord amb la Direcció de serveis, la gestió que se'n fa seguint l'ordre de prioritats següent:

- Reaprofitament directe intern: per a activitats que així ho permetin, com contractes eventuais de molt curta durada, activitats diverses com ara mostres, exhibicions, curssets, etcètera.
- Reaprofitament o reutilització externa: a través de lliurament a entitats amb conveni o dels serveis socials del mateix Ajuntament.

²La Direcció de serveis pot establir situacions d'excepcionalitat, quan explícitament determinades peces es vulguin lliurar o deixar en possessió de la persona que n'ha fet ús, com a atenció als serveis prestats, en cas de jubilació, etcètera.

- Reciclatge tèxtil de les peces no reaprofitables o reutilitzables: per mitjà de l'establiment de convenis o la licitació de concursos, en especial amb empreses del tercer sector.

En els dos darrers supòsits, el responsable del subministrament haurà de garantir la desinstitucionalització (eliminació d'elements identificadors corporatius) de les peces, ja sigui a partir de mitjans propis abans del lliurament a tercers, o bé com a condició d'execució del conveni o contracte. A aquest efecte, l'òrgan de contractació requerirà a l'organisme receptor la presentació de les garanties corresponents.

6 CONTRACTES DE SERVEIS QUE INCLOUEN VESTUARI CORPORATIU

En els contractes de serveis, l'execució dels quals requereixi vestuari o roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals esmentats a continuació:

I- Vestuari fabricat respectant els drets bàsics en el treball

L'òrgan de contractació podrà exigir que el vestuari del personal encarregat de l'execució del servei s'hagi produït respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l'Organització Internacional del Treball, relativa als principis i drets fonamentals.

L'acreditació es farà d'acord amb els sistemes d'acreditació que estableix l'annex I.

II- Vestuari amb requisits de limitació de substàncies químiques

L'òrgan de contractació podrà valorar que les principals peces de vestuari compleixin amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com defineix l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.

III- Altres criteris per al vestuari de treball

L'òrgan de contractació podrà determinar que algunes peces de vestuari compleixin amb altres criteris de sostenibilitat:

- Per a peces de fibra sintètica: elaborades amb fibra reciclada
- Per a peces de fibra natural: elaborades amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris que estableix el Reglament europeu CE 834/2007, o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents, o de comerç just, d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final.

IV- Gestió de la roba en desús

Per tal de vetllar perquè la roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona no pugui tenir un mal ús un cop finalitzat el contracte o la seva vida útil, l'òrgan de contractació establirà, com a condició d'execució, que a la finalització del contracte l'empresa adjudicatària ha de:

- 1 Garantir la desinstitucionalització de les peces (eliminació d'elements identificadors corporatius)
- 2 Garantir-ne la gestió correcta per qualsevol de les formes indicades en el punt 5.4 per al vestuari de propietat.

A aquest efecte, l'empresa adjudicatària haurà de presentar al responsable municipal del seguiment del contracte la informació legal de l'organisme o empresa receptora de la roba i, en el termini acordat, els certificats d'aquesta conforme la roba ha estat gestionada correctament.

Alternativament, l'òrgan de contractació sempre podrà establir com a condició d'execució l'obligatorietat de l'empresa de serveis de lliurar la roba a l'Ajuntament un cop finalitzat el contracte. En aquests cas, el procediment de gestió seguirà el que estableix el punt 5.4.

---

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals, ètiques i de comerç just que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyala l'apartat 4.2.

---

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Per tal que els proveïdors habituals, així com tots els licitadors potencials, es puguin adaptar a l'acompliment d'aquesta instrucció, l'òrgan de contractació podrà acceptar en contractacions successives les formes següents d'acreditació del compromís ètic que especifica l'apartat 5.1:

- Autodeclaració del licitador
- Compromís de certificació en cas de ser-ne l'adjudicatària
- Presentació dels certificats

Si ho fa així, l'òrgan de contractació haurà d'esmentar-ho de manera específica en els plecs de condicions, indicarà el seu caràcter transitori i assenyalarà la necessitat que en properes licitacions es presentin els certificats.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

---

9 DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

ANNEX I MODEL DE CERTIFICAT DEL COMPROMÍS ÈTIC D'EMPRESA

(Nota: cal que el representant legal de l'empresa signi aquest document sigui i que s'imprimeixi en paper de l'empresa. Aquest document únicament és un model. Cal que tant el licitador com cada empresa proveïdora presentin aquest certificat i hi indiquin les mesures que s'han aplicat per garantir el compliment del seu compromís ètic).

El/la que subscriu .....

amb DNI núm. ....

en nom i representació de l'empresa .....

amb domicili social al .....

sota la seva responsabilitat, CERTIFICA:

Que les empreses subministradores dels teixits principals són: (cal indicar, per a cada una de les empreses, adreça, número, ciutat, municipi, telèfon, persona de contacte i país)

a) .....

b) .....

c) .....

...

Que les empreses confeccionadores del producte final són: (cal indicar, per a cada una de les empreses, adreça, número, ciutat, municipi, telèfon, persona de contacte i país)

a) .....

b) .....

c) .....

Que garantim que la producció, feta de manera directa o mitjançant subcontractació, i els tèxtils i altres materials específics que s'hi empen, s'han fet respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l'Organització Internacional del Treball, relativa als principis i drets fonamentals.

Que per tal d'acreditar aquest punt s'adjunta a aquest escrit la documentació següent (seleccioneu-la segons el tipus de certificació presentada):

1) Certificat de codi de conducta (SGE 21, SA 8000, Fair Wear Foundation, Made in Green o equivalent), o

2) Certificació d'auditoria feta per auditories externes (adjuntar el nom, l'adreça, el telèfon i les dades de contacte de l'empresa certificadora).

L'empresa podrà eximir-se de presentar aquests certificats quan tota la cadena de producció es faci en centres, propis i de tercers, que siguin en Estats membres de la Unió Europea. Això implica tant els seus centres de treball, com els centres de treball de les empreses subministradores dels principals teixits i d'altres empreses confeccionadores del producte.

En aquest cas, l'empresa ha de marcar la casella següent:

Tota la cadena de producció es fa en centres d'Estats membres de la Unió Europea.

En cas que algun dels centres indicats quedin fora de la UE, l'empresa haurà de presentar el certificat acreditatiu de l'empresa o, com a mínim, el corresponent al centre en qüestió.

Signatura del representant i segell de l'empresa

ANNEX II EXEMPLE DE FORMULARIS DE COMPROVACIÓ

Per als criteris ambientals obligatoris

Per a cada un dels articles que s'esmenten en el plec tècnic s'haurà d'emplenar un formulari amb la informació dels diferents teixits que el componen, al qual s'adjuntarà la documentació acreditativa corresponent aportada com a aval.

La llista de control indica amb un número els tipus d'aval pertinents que corresponen a la documentació següent:

- 1 Ecoetiquetes oficials: *Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic...*
- 2 Estàndards: *Oeko-Tex 100, Made in Green*
- 3 Test o informe de laboratori
- 4 Descripció
- 5 Fitxa tècnica
- 6 Declaració del fabricant
- 7 Certificacions d'agricultura ecològica UE o de cotó orgànic (*GOTS o equivalent*)

Tipus d'article i referència del plec tècnic:

Teixit 1

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Teixit 2

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Teixit 3

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Per als criteris ambientals valorables

Per a cada un dels articles que s'esmenten en el plec tècnic s'haurà d'emplenar un formulari amb la informació dels diferents teixits que el componen, al qual s'adjuntarà la documentació acreditativa corresponent aportada com a aval.

Tipus d'article i referència del plec tècnic:

Teixit 1 Pes: _____

Composició: _____

Proveïdor del teixit: _____

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)

Teixit 2

Pes: _____

Composició: _____

Proveïdor del teixit: _____

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)

Teixit 3

Pes: _____

Composició: _____

Proveïdor del teixit: _____

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

VEHICLES

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

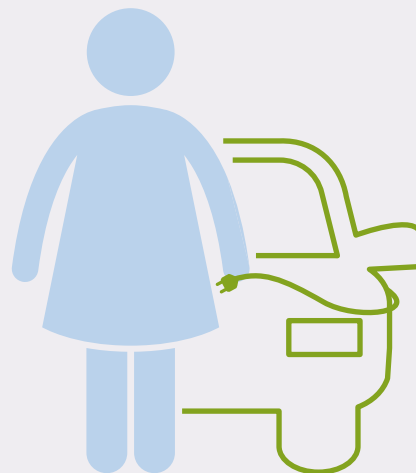

VEHICLES D'ÚS
ORDINARI
(COMPRA, *LÍ*SING
O *RÈ*NTING)

SERVEIS AMB ÚS
DE VEHICLES

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Prioritat d'adquisició de vehicles elèctrics, híbrids
o de combustibles alternatius menys contaminants

Limitació de la
potència màxima
d'acord amb les
necessitats

Menors consums i
emissions

Pneumàtics
eficients

Conducció eficient

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS VEHICLES

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, al Pla d'autosuficiència energètica i al Pla de millora de la qualitat de l'aire de Barcelona, treballa per minimitzar els impactes ambientals del transport generat pels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els vehicles.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de vehicles propis (en qualsevol de les possibles tipologies: compra, lísing o rènting), així com per als serveis que incloguin l'ús de vehicles.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Classifica els diferents tipus de vehicles
- b. Defineix les prioritats per adquirir-ne
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar en l'adquisició de les diferents tipologies de vehicles
- d. Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en la contractació de serveis amb ús de vehicles
- e. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals bàsics segons els tipus de vehicles.

En el cas de contractes de serveis, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris bàsics conforme a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per als vehicles següents:

- Vehicles i elements mecànics de mobilitat personal (VMP), incloses les bicicletes amb propulsió auxiliar (classificades com a L1e-A) i altres ginyes electromecànics
- Ciclomotors de dues i tres rodes (classificats com a L1e-B i L2e), tricicles i quadricicles lleugers i pesants (classificats respectivament com a L5e, L6e i L7e)
- Motocicletes amb sidecar i sense (classificades com a L4e i L3e, respectivament)
- Turismes i vehicles tot terreny (classificats com a M1)
- Furgonetes de fins a 3,5 t (classificades com a N1)

Aquesta instrucció s'aplica als contractes per a l'adquisició de vehicles d'ús ordinari (incloses les modalitats de lísing o rènting).

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenti en l'ús de vehicles, sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

Per contra, la instrucció no s'aplica als vehicles destinats a la neteja i recollida de residus de la ciutat o els autobusos, que ja tenen un tractament específic.

Tampoc no s'aplica a maquinària i camions, tot i que les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en contractar-los.

A l'efecte d'aquesta instrucció, qualsevol dels vehicles esmentats anteriorment es classifiquen segons el tipus de motorització en vehicles elèctrics, híbrids o tèrmics¹.

¹Per a informació precisa de cada tipus, consulteu l'annex I: Definicions

4 PRIORITATS DELS VEHICLES QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats en la motorització

La diversitat de motorització existent, d'acord amb la classificació anterior, i les diferències en termes d'impactes ambientals associats, fa necessari establir un rang de prioritats clar que cal seguir a l'hora de determinar el tipus de vehicle que es vol adquirir:

Prioritat 1 Vehicles elèctrics en totes les seves variants

Prioritat 2 Vehicles híbrids endollables

Prioritat 3 Vehicles híbrids no endollables i vehicles de gas (bifuel inclosos)

Prioritat 4 Vehicles tèrmics de gasolina

Prioritat 5 Vehicles tèrmics de gasoil

L'òrgan de contractació haurà de donar sempre preferència al tipus de vehicle seguint aquestes prioritats. En cas de no poder-se acollir al tipus de prioritat màxima –vehicle elèctric– i d'acord amb el que estableix el punt 2.3 d'aquesta instrucció, l'òrgan contractant haurà d'emetre un informe que indiqui els motius tècnics o econòmics que justifiquen l'opció triada.

4.2 Informe justificatiu

La compra de vehicles pot respondre a necessitats molt diverses. En cas que l'òrgan de contractació competent, sigui per motius tècnics o econòmics, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat;
- una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb els criteris ambientals establerts, o bé
- una justificació econòmica sobre la base d'aplicar el càlcul del cost total de propietat (CTP).

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE VEHICLES

A continuació es detallen els criteris ambientals bàsics que cal incloure en els plecs per a l'adquisició de vehicles segons la motorització principal dels vehicles:

Vehicles elèctrics i híbrids endollables

Potència màxima

Consum elèctric

Autonomia normalitzada

Vida útil de les bateries

Vehicles tèrmics i híbrids no endollables

Potència màxima

Emissions de gasos contaminants

Consum mitjà de combustible

Emissions de CO₂

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir vehicles amb diferents tipus de motor, caldrà diferenciar aquests per lots (elèctric, híbrid o tèrmic) i incloure en cada lot els criteris pertinents.

5.1 Criteris per a vehicles elèctrics (en totes les seves variants) i híbrids endollables

En l'adquisició de vehicles elèctrics i híbrids endollables es consideraran sempre els criteris ambientals bàsics que s'estableixen a continuació.

Com que el mercat dels vehicles elèctrics és encara incipient i la tecnologia presenta un desenvolupament molt dinàmic, aquests criteris s'hauran d'incorporar en general com a criteris de valoració, per tal d'afavorir el desenvolupament dels models més eficients².

²A títol orientatiu, l'òrgan de contractació pot consultar la informació disponible en el catàleg Movele (<http://www.movele.es>).

I- Potència màxima (en kW)

L'òrgan de contractació determinarà, abans de redactar el plec i d'acord amb els requeriments d'ús, la potència necessària i suficient per tal d'evitar sobredimensionar el parc de vehicles i reduir costos tant de compra com d'operació (consums i manteniment).

L'ajust de la potència necessària i suficient ha de permetre diversificar les flotes i revertirà en la incorporació de vehicles de rang baix que alhora permeten incorporar molt més ràpidament els vehicles de motorització elèctrica: bicicletes, ciclomotors, motocicletes, quadricicles elèctrics i petits vehicles de càrrega o transport de persones.

		Potència (kW)
Vehicle	Bicicletes amb motor auxiliar	<1
	Ciclomotors i quadricicles lleugers	1 - 4
	Escúters i quadricicles no lleugers	4 - 11
	Cotxes petits (persones o càrrega)	fins a 30

Si el vehicle que es vol adquirir, elèctric o híbrid endollable, ha de tenir prestacions equivalents a un vehicle convencional tèrmic, la potència serà la corresponent a la gamma o al segment que es disegni (vegeu el criteri de potència màxima per a vehicles tèrmics i híbrids no endollables).

II- Consum elèctric (en kWh/100 km)

L'òrgan de contractació podrà establir un valor de consum orientatiu, corresponent al consum mitjà normalitzat, a partir de la consulta de la informació tècnica disponible (catàleg Movele a www.movele.es) i, en el cas de cotxes, de la informació recollida a la base de l'IDAE (<http://coches.idae.es>).

En tot cas, l'òrgan de contractació incorporarà sempre com a criteri d'adjudicació la valoració dels vehicles amb consums inferiors, amb els requeriments de potència indicats anteriorment.

III- Autonomia normalitzada (en km)

L'òrgan de contractació establirà en les especificacions tècniques l'autonomia mínima necessària d'acord amb els usos a què es destina.

Les dades tècniques del vehicle expressen l'autonomia obtinguda en l'homologació en cicle normalitzat, que difereix de l'autonomia real³. Per tant, el valor d'autonomia normalitzada que s'ha d'especificar en les prescripcions tècniques haurà de ser entre un 25 i un 50% superior a l'autonomia real necessària.

IV- Vida útil de les bateries

L'òrgan de contractació establirà com a requeriment en les especificacions tècniques una garantia mínima sobre les bateries de 2 anys o 1.000 cicles de recàrrega.

Com a criteri d'adjudicació, l'òrgan de contractació inclourà la presentació d'una garantia de manteniment de la capacitat de càrrega de la bateria de, com a mínim, el 70% (o superior) després de 100.000 km o 5 anys.

5.2 Criteris per a vehicles tèrmics (en totes les seves variants) i híbrids no endollables

En l'adquisició de vehicles tèrmics i híbrids no endollables es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

³Estudi de l'Observatorio Cetelem del Automóvil 2012.

El mercat dels vehicles tèrmics és àmpliament normalitzat, cosa que permet obtenir fàcilment valors de referència que caldrà incorporar com a requeriments en les especificacions tècniques, sempre en el cas de turismes i de manera més limitada en el cas de les motocicletes. Per a vehicles híbrids, l'oferta és encara limitada i fragmentada pels diferents segments comercials.

III- Potència màxima (en kW o CV)

L'òrgan de contractació determinarà, abans de redactar el plec i d'acord amb els requeriments d'ús, la potència necessària i suficient per tal d'evitar sobredimensionar el parc de vehicles i reduir costos tant de compra com d'operació (consums i manteniment).

Quan els requeriments d'ús descartin vehicles de la gamma més baixa (ciclomotors i quadricicles), l'òrgan de contractació s'orientarà en els valors de potència següents, i els ajustarà sempre que els requeriments ho permetin a la banda baixa del rang corresponent:

<i>Rang de potència</i>		
Per a motocicletes d'ús urbà	10-15 CV o 7-11 kW	Sense requeriments especials d'ocupació o càrrega
	32-48 CV o 24-35 kW	Amb requeriments especials d'ocupació o càrrega
Per a turismes i vehicles de transport d'ús urbà	55-75 CV o 40-55 kW	Sense requeriments especials d'ocupació o càrrega
	75-105 CV o 55-80 kW	Amb requeriments especials d'ocupació o càrrega

Les potències superiors només seran necessàries per a vehicles de flotes especials i per a casos especials de càrrega o ús d'acord amb les funcions assignades, com per exemple:

- Ocupació: per exemple, furgonetes per al transport de persones de 7-9 passatgers o vehicles adaptats per a persones de mobilitat reduïda.
- Transport de mercaderies amb pes o volum significatiu.
- Circulació per terrenys especials: platges, pistes, muntanya, etcètera.
- Necessitats de resposta a situacions d'emergència o d'ordre públic.

II- Emissions de NOx, partícules i altres gasos contaminants (estàndard Euro)

L'òrgan de contractació establirà sempre l'estàndard Euro mínim requerit segons el calendari d'aplicació de la norma (vegeu l'annex II). En els períodes de transició podrà requerir un estàndard superior a l'estàndard vigent, quan aquest estàndard ja s'hagi aprovat i l'òrgan de contractació tingui evidències que hi ha prou oferta en el mercat.

L'òrgan de contractació incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, el compliment d'un estàndard Euro superior al que estableixen les especificacions tècniques.

III- Consum mitjà de combustible normalitzat (l/100 km)

L'òrgan de contractació establirà un valor màxim de consum mitjà normalitzat, a partir de la consulta de la informació tècnica disponible i, en el cas de cotxes, de la informació recollida a la base de l'IDAE (<http://coches.idae.es>). Tret de casos de vehicles amb requeriments especials, els valors màxims no hauran de superar en cap cas els recomanats a la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya (vegeu l'annex III).

L'òrgan de contractació incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, que els vehicles, amb els requeriments de potència indicats, presentin consums inferiors al consum màxim indicat.

IV- Emissions de CO₂ (g/km)

L'òrgan de contractació establirà un valor màxim d'emissions de CO₂ a partir de la consulta de la informació tècnica disponible i, en el cas de cotxes, de la informació recollida a la base de l'IDAE (<http://coches.idae.es>). Tret de casos de vehicles amb requeriments especials, els valors màxims no hauran de superar en cap cas els recomanats en la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya (vegeu l'annex III).

L'òrgan de contractació incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, que els vehicles, amb els requeriments de potència indicats, presentin nivells d'emissions de CO₂ inferiors al nivell d'emissions màxim indicat.

5.3 Altres característiques ambientals opcionals valorables com a millores

L'òrgan de contractació pot incloure de manera opcional criteris ambientals addicionals com a millora ambiental de l'oferta⁴. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

I- Biocarburants (cal incloure-ho només en el cas de vehicles convencionals de gasolina i gasoil)

Es valorarà la possibilitat acreditada d'ús de biocarburants (bioetanol o biodièsel en cada cas) en mescla superior al 10%.

II- Pneumàtics eficients (tant per a vehicles elèctrics com tèrmics)

Es valorarà l'equipament del vehicle amb pneumàtics de classe B o superior en estalvi de combustible segons la classificació europea.

III- Monitoreig de la pressió de les rodes (tant per a vehicles elèctrics com tèrmics)

Es valorarà l'equipament del vehicle amb sistema de monitoreig de la pressió de les rodes.

IV- Gas refrigerant de l'aire condicionat

En cas que el vehicle hagi d'estar equipat amb aire condicionat, es valorarà l'equipament del vehicle amb gasos refrigerants amb un valor més petit de potencial d'escalfament global (GWP, sigles en anglès).

6 CONTRACTACIÓ DE SERVEIS AMB ÚS DE VEHICLES

En el cas de la contractació de serveis l'execució dels quals es fonamenti en l'ús de vehicles, i sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, l'òrgan de contractació haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals bàsics següents:

Contractació de serveis amb ús de vehicles	Conducció eficient
	Qualitat ambiental de la flota
	Antiguitat de la flota

a) En el cas de serveis amb personal o vehicles adscrits de manera exclusiva.

Es valoraran els criteris per al personal i els vehicles adscrits.

b) En el cas de serveis sense personal o vehicles adscrits de manera exclusiva.

Es valoraran els criteris a partir de la mitjana de l'empresa, o dels serveis territorialitzats a la ciutat de Barcelona que puguin intervenir en la prestació del servei.

⁴Per a més informació, es poden consultar altres manuals o documents de referència de compra i contractació pública verda.

I- Conducció eficient

L'òrgan de contractació incorporarà, com a criteri d'adjudicació valorable, que en la formació dels conductors de vehicles s'inclougui la realització de cursos de conducció eficient. En funció del tipus de servei, l'òrgan de contractació haurà de considerar la possibilitat d'exigir que un percentatge mínim del personal conductor dels vehicles hagi fet aquesta formació i, en cas afirmatiu, establirà aquest mínim en un 30%.

Aquest criteri també es podrà incloure en forma de compromís del licitador per tal que, en cas de ser declarat adjudicatari, es comprometi a facilitar el curs de conducció eficient al personal en els 3 mesos posteriors a l'adjudicació.

II- Qualitat ambiental de la flota

L'òrgan de contractació incorporarà, com a criteri d'adjudicació valorable, la qualitat ambiental de la flota. Aquest criteri de qualitat s'establirà a partir de:

- La disposició de vehicles amb tecnologies més eficients i menys contaminants, corresponents als que s'indiquen en les prioritats 1 (elèctrics), 2 (híbrids endollables) i 3 (híbrids no endollables i de gas o *bifuel*) d'aquesta instrucció
- Els valors inferiors de consums i emissions dels vehicles corresponents als que indiquen les prioritats 4 (tèrmics de gasolina) i 5 (tèrmics de gasoil)

En funció del tipus de servei, l'òrgan de contractació haurà de considerar la possibilitat d'exigir un percentatge mínim de vehicles de baixes emissions⁵ i, en cas afirmatiu, establirà aquest mínim en un 30%⁶.

III- Antiguitat de la flota

Addicionalment, en cas de serveis amb vehicles adscrits de manera exclusiva, l'òrgan de contractació podrà establir una antiguitat màxima dels vehicles emprats per al servei. L'antiguitat es pot establir a partir d'un estàndard Euro mínim o de l'edat del vehicle:

Antiguitat

Per a serveis amb vehicles classe M1 i N1	Euro 3 o 13 anys	Per a serveis en què es puguin acceptar flotes antigues
	Euro 4 o 8 anys	Per a serveis en què no es puguin acceptar flotes antigues

Alternativament, i en el cas dels vehicles classe L, es pot valorar l'antiguitat mitjana de la flota.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Informe justificatiu de la determinació de la tipologia dels vehicles que estableixen els plecs (per a totes les adquisicions que no correspongui a vehicles elèctrics).

⁵D'acord amb la definició que recull el Distintiu de garantia de qualitat ambiental per a flotes de vehicles, els vehicles d'emissions baixes corresponen als vehicles indicats en les prioritats 1, 2 i 3 d'aquesta instrucció i als vehicles de les prioritats 4 i 5 que no superen nivells d'emissions determinats.

⁶Els licitadors podran acreditar amb la presentació del Distintiu que compleixen aquest criteri, així com el de conducció eficient. Per a més informació, consulteu Flotes de vehicles a: www.gencat.cat/territori/distintiuambiental

- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Llista dels vehicles adquirits i de les seves característiques. En l'annex IV s'inclou un exemple de taula amb la informació que cal recollir, que els responsables del seguiment de la instrucció podran modificar.
- Còpia de la fitxa tècnica de cadascun dels models de vehicles lliurats en iniciar-se el període de validesa del contracte.

En el cas de serveis amb vehicles adscrits de manera exclusiva, a més a més de la informació anterior, s'haurà de remetre un informe trimestral amb el consum de combustible o electricitat dels vehicles i els quilòmetres totals recorreguts.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX I DEFINICIONS⁷

Categories de vehicles segons la normativa UE d'homologació⁸

Categoria L: vehicles de 2 i 3 rodes (inclosos els vehicles amb pedals amb propulsió auxiliar) i quadricicles lleugers destinats a circular per carretera.

Denominació de les categories i subcategories esmentades a l'apartat "Abast"	L1e	Vehicle de motor de dues rodes lleuger
		-----
		L1e-A: Cicle de motor

		L1e-B: Ciclomotor de dues rodes
	L2e	Per a serveis en què no es puguin acceptar flotes antigues
	L3e	Motocicleta de dues rodes
	L4e	Motocicleta de dues rodes amb sidecar
	L5e	Tricicle de motor
	L6e	Quadricicle lleuger
	L7e	Quadricicle pesant

⁷Moltes de les definicions provenen de la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya, 2012. Per a més informació, consulteu el document.

⁸Per a una classificació i definició més detallada, consulteu la Directiva 2002/24/CE i el Reglament (UE) 168/2013 per a la categoria L i la Directiva 2001/116/CE per a la resta de categories.

Categoria M1: vehicles de vuit places com a màxim (exclosa la del conductor), dissenyats i fabricats per al transport de passatgers.

Categoria N1: vehicles amb una massa màxima que no superi les 3,5 t, dissenyats i fabricats per al transport de mercaderies.

Altres categories de vehicles

VMP: vehicles i elements mecànics de mobilitat personal. Sota aquest concepte s'inclouen tot tipus de ginys electromecànics (tipus patinets elèctrics, *segways*, etcètera.), així com les bicicletes amb propulsió auxiliar (classificades com a L1e A).

Tipus de vehicles segons la seva motorització

Vehicle elèctric: vehicle de tracció exclusivament elèctrica, és a dir, propulsat sempre per un motor elèctric. Segons com s'alimenta el motor elèctric podem diferenciar entre:

- Vehicle elèctric pur: vehicle elèctric alimentat per una bateria que es carrega exclusivament des d'una presa a la xarxa elèctrica. La xarxa pot ser diversa, des de la xarxa elèctrica general fins a una xarxa de recàrrega exclusiva.
- Vehicle elèctric d'autonomia estesa: vehicle elèctric alimentat per una bateria que es carrega des de la xarxa, i que a més disposa d'un motor tèrmic que actua com a generador de recàrrega interna de les mateixes bateries.
- Vehicle d'hidrogen: vehicle amb un motor elèctric i un sistema electroquímic de generació d'electricitat (pila de combustible) que aprofita la reacció electroquímica entre l'hidrogen (que actua com a combustible) i l'oxigen present a l'aire. L'hidrogen pot produir-se per dissociació d'aquest element des de diversos recursos energètics, tant renovables (biomassa o aigua) com no renovables (combustibles fòssils).

Vehicle híbrid: vehicle de doble tracció elèctrica o tèrmica. Són vehicles que combinen un motor convencional de combustió interna (motor tèrmic) amb un motor elèctric. Tots

dos motors actuen sobre la tracció bé de manera alternativa (o l'un o l'altre) o de manera conjunta (tots dos alhora, l'un dóna suport a l'altre). De cara a l'usuari es pot diferenciar entre:

- Vehicle híbrid no endollable: vehicle que alimenta les bateries del motor elèctric per càrrega interna, des del motor de combustió, però mai des de la xarxa.
- Vehicle híbrid endollable (*plug-in*): vehicle com l'anterior, però que a més permet carregar les bateries de manera externa des de la xarxa per connexió a un punt de recàrrega elèctrica. D'aquest manera, segons el seu ús, el vehicle pot funcionar en un grau elevat com a vehicle elèctric.

Vehicle tèrmic: vehicle de tracció exclusivament tèrmica, és a dir propulsat sempre per un motor d'explosió (combustió interna) convencional. És la motorització tradicional, però els avenços tecnològics respecte combustibles alternatius n'han fet aparèixer noves tipologies:

- Vehicle de gas GLP (també anomenat gas líquid o autogas) o GN (gas natural): vehicle de sèrie o transformat que utilitza gas com a combustible del motor d'explosió, de manera exclusiva (un únic dipòsit) o bé suplementària (també anomenat vehicle *bifuel*).
- Vehicle *flexifuel*, amb motor base de gasolina que admet mescla amb bioetanol en diverses concentracions fins al 85%.
- Vehicle biodièsel, amb motor base de gasoil que admet mescla de biodièsel en diverses concentracions.

Combustibles alternatius

Biocarburants: combustibles produïts a partir de matèria orgànica, l'origen de la qual pot ser divers (productes agrícoles, residus orgànics de diferent tipus, algues, etcètera). Tenen diversos avantatges respecte als combustibles convencionals: en primer lloc, en substituir-los estalvien energia fòssil, també pel seu contingut molt baix en sofre en la seva combustió s'eviten emissions d'òxids de sofre, principals causants de la pluja àcida,

i, finalment, en termes de CO₂ fan una recirculació en un cicle de captació i alliberament que no incrementa el contingut d'aquest gas a l'atmosfera. Es poden utilitzar com a tals en motors adaptats o en mescla afegits als combustibles convencionals:

- **Bioetanol:** és un alcohol d'origen vegetal que es produeix a partir de matèries riques en sucre o midó, generalment remolatxa, canya de sucre o cereals. S'utilitza en motors de gasolina ja des de fa temps com a additiu (ETBE) en substitució del plom. En mescla de fins a un 5% es pot utilitzar en qualsevol vehicle, i fins a un 10%, en la major part de vehicles sense necessitat de fer modificacions, encara que, per normativa, en aquest cas cal que el carburant estigui etiquetat (e10). Els fabricants han desenvolupat vehicles adaptats denominats FFV (Fuel Flexible Vehicles) que admeten una mescla de fins al 85% de bioetanol.
- **Biodièsel:** s'obté a partir de plantes oleaginoses (colza, soja, gira-sol, palma...) o bé del reciclatge d'olis usats vegetals (no minerals). S'utilitza en motors de gasoil. En mescla de fins a un 5% es pot utilitzar en qualsevol vehicle. Encara que assajos diversos mostren que mescles superiors tampoc no generen problemes, els fabricants només admeten el B5 i sovint hi condicionen la garantia del vehicle.

En percentatges més alts cal que el carburant estigui etiquetat i indiqui el percentatge de la mescla; alhora es comercialitzen vehicles que específicament admeten barreges superiors, que llavors es qualifiquen com a tals: B10, B12, B20, B30. Com a combustible també es pot utilitzar el biodièsel pur, B100, i ja existeix algun model de camió i determinada maquinària agrícola equipats amb motors que admeten biodièsel 100%.

- **Biogàs:** s'obté de la metanització de matèria orgànica d'origen divers i s'utilitza com a substituti en motors de gas natural comprimit (GNC).

Combustibles gasosos: tenen l'avantatge, en relació amb els combustibles convencionals, d'una combustió més neta i, a més, generen menys emissions contaminants, especialment d'òxids de nitrogen i de partícules. Per això se'ls considera una alternativa especialment adequada per a zones vulnerables, com els nuclis urbans o, en general, les grans ciutats i el seu entorn. Requereixen sobretot modificacions pel que fa al dipòsit de combustible i de subministrament. N'hi ha de dos tipus:

- **Gas natural comprimit (GNC):** Es tracta d'un gas constituït majoritàriament per metà i normalment d'origen fòssil que s'extrau de pous al subsòl.
- **Gas líquid del petroli (GLP):** és una mescla de butà (màxim 80%) i propà (mínim 20%).

Estàndard Euro

Estàndard europeu que regula les emissions d'òxids de nitrogen (NOx), d'hidrocarburs (HC), de monòxid de carboni (CO) i de partícules en l'homologació de vehicles.

Des de la creació de la norma l'any 1991, la Comissió Europea ha anat establint valors límit d'emissions (Euro 1 fins a Euro 6) cada cop més estrictes que han entrat en vigor progressivament. Cada estàndard nou s'introdueix en dues fases: una primera fase per a l'homologació de vehicles nous i una segona per a matriculació i venda.

La norma es va crear per a turismes i s'ha anat estenent a tot tipus de vehicles. Per a motocicletes (i la resta de vehicles de la categoria L) el procés d'estandardització Euro no està tan avançat, tot i que es progressa amb la voluntat que acabi convergint amb l'estàndard de turismes.

Altres aspectes ambientals rellevants

Pneumàtics eficients: amb l'entrada en vigor del Reglament (CE) 1222/2009 del Parlament Europeu i del Consell de 25 de novembre de 2009 (i les modificacions posteriors), des de l'1 de novembre de 2012 els pneumàtics han d'estar etiquetats obligatòriament amb informació sobre l'eficiència de combustible, la distància de frenada en ferm mullat i els nivells de soroll exterior dels pneumàtics.

Monitoreig de la pressió de les rodes (Tire Pressure Monitoring System en anglès, TPMS): el monitoreig de la pressió de les rodes és un sistema elèctric que informa el conductor, generalment, mitjançant una indicació lumínica quan la pressió de les rodes és inferior a la recomanada. Aquest sistema ajuda els conductors a fer el manteniment

adequat a les llantes del vehicle, en millora la seguretat i contribueix a un rendiment més elevat del combustible.

Potencial d'escalfament global (GWP): magnitud que defineix l'efecte d'escalfament global integrat al llarg del temps que produeix avui un alliberament instantani d'1 kg d'un gas d'efecte hivernacle, si es compara amb el que causa el CO₂⁹.

ANNEX II CALENDARI D'APLICACIÓ DE LES NORMES EURO

Motocicletes (categoria L)

Euro 3 Per a noves homologacions 2006

Per a tots els vehicles 2007

Euro 4 2016

Euro 5 2020

Vehicles (categories M1 i N1)

Euro 3 Per a noves homologacions 2000

Per a tots els vehicles 2002

Euro 4 Per a noves homologacions 2005

Per a tots els vehicles 2007

Euro 5 Per a noves homologacions 09/2009

Per a tots els vehicles 01/2013*

Euro 6 Per a noves homologacions 09/2014**

Per a tots els vehicles 09/2015**

*Inicialment previst per a l'01/2011 però finalment només es va aplicar als vehicles de gasolina i es va endarrerir per als vehicles dièsel.

** Excepte vehicles N1 de classes II (1305-1760 kg) i III (>1760 kg) establert per a 09/2015 per a noves homologacions i previst per al 09/2016 per a tots els vehicles.

Per a més informació, consulteu l'apartat "Normativa europea sobre emissions de vehicles" (www.genocat.cat).

⁹Més informació sobre GWP: http://www.grida.no/publications/other/ipcc_tar/?src=/climate/ipcc_tar/wg1/248.htm

ANNEX III DADES DE CONSUMS I EMISSIONS MÀXIMES ORIENTATIVES PER A VEHICLES DE LES CATEGORIES M1 I N1

Vehicles per segments comercials* Consum l/100 km Emissions CO₂ en g/km

Gasolina		Consum l/100 km	Emissions CO ₂ en g/km
	Petit i mini	6	140
	Berlina i familiar mitjà	4,5	180
	Berlina i familiar gran	8,5	200
	Monovolum mitjà	8	190
	Monovolum gran	9	210
	Luxe	10	230
	Furgoneta petita	7	170
	Furgoneta gran	11	250
	Tot terreny petit	10	230
	Tot terreny gran	12	270

Vehicles per segments comercials* Consum l/100 km Emissions CO₂ en g/km

Gasoil		Consum l/100 km	Emissions CO ₂ en g/km
	Petit i mini	4,5	120
	Berlina i familiar mitjà	6,5	160
	Berlina i familiar gran	7,5	180
	Monovolum mitjà	7	170
	Monovolum gran	8	190
	Luxe	9	210
	Furgoneta petita	6	150
	Furgoneta gran	10	230
	Tot terreny petit	9	210
	Tot terreny gran	11	250

*Segons la classificació de la base de dades de cotxes de l'IDAE.

Font: Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya, 2012

Notes:

1- Vehicles híbrids: hi ha un nombre reduït de models distribuïts per a les diferents tipologies i no sempre en tots els segments de potència. Comporten sempre una millora respecte als valors indicats tant de consum com d'emissions, d'un mínim del 15% per als vehicles de poca o molta potència i de fins al 40% per als vehicles mitjans.

2- Vehicles amb combustibles alternatius: hi ha un nombre reduït de models distribuïts per a les diferents tipologies i no sempre en tots els segments de potència. Els consums varien respecte als de la taula (en cas de gasos també les unitats, kg/100 km). Tot i ser més nets de combustió, com que varien el rendiment i el consum, les emissions per quilòmetre són també diferents. En general, presenten valors d'emissions inferiors als indicats però poder ser superiors als dels vehicles convencionals de gasolina o gasoil.

ANNEX IV EXEMPLE DE TAULA AMB LA INFORMACIÓ QUE CAL RECOLLIR DE CADA VEHICLE

Marca	Model	Nre. d'unitats	Motor	Carburant	CATEGORIA	Tipologia	Consum	Emissions de CO ₂	Estàndard Euro
			Elèctric	En cas d'híbrid o tèrmic:	L1e	En el cas d'M1 i N1, cal especificar:			
			Híbrid		L2e				
			Tèrmic	GNC	L3e	Petit i mini			
				GLP	L4e	Berlina i familiar mitjà			
				Benzina	L5e	Berlina i familiar gran			
				Gasoil	L6e	Monovolum mitjà			
					L7e	Monovolum gran			
					M1	Luxe			
					N1	Furgoneta petita			
						Furgoneta gran			
						Tot terreny petit			
						Tot terreny gran			

Per a més informació: www.ajsosteniblebcn.cat/ca